

Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus

Tehtäväpaketti espanjan kielen opetukseen

Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus

Tehtäväpaketti espanjan kielen opetukseen

EKKO

Soila Merijärvi, Minna Maijala, Päivi Laine, Maarit Mutta, Mareen Patzelt,
Salla-Riikka Kuusalu, Riikka Ullakonoja ja Leena-Maria Heikkola

**TURUN
YLIOPISTO**

Turku 2026

KONEEN SÄÄTIÖ

Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus

Tehtäväpaketti espanjan kielen opetukseen

Kirjoittajat:

Soila Merijärvi, Minna Majjala, Päivi Laine, Maarit Mutta, Mareen Patzelt, Salla-Riikka Kuusalu, Riikka Ullakonoja ja Leena-Maria Heikkola

Turun yliopisto
Kieli- ja käännöstieteiden laitos
20014 Turun yliopisto

Kansi:
Soila Merijärvi, Canva

Kuvat:
Soila Merijärvi, Canva

Taitto:
Soila Merijärvi ja Päivi Laine

Turku
ISBN: 978-952-02-0759-5

Oppimateriaalit ovat syntyneet Koneen Säätiön (apurahan numero: 202006277) antaman arvokkaan tuen ansiosta. Kiitämme säätiötä lämpimästi.

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons BY-NC-SA 4.0 Kansainvälinen -käyttöluvalla. Tarkastele käyttö lupaa osoitteessa <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

SISÄLLYS

OPPIMATERIAALIN KÄYTTÄJÄLLE

TAITOTASO: A1–A2

Ekologinen ulottuvuus: Ekotreffit

Kulttuurinen ulottuvuus: Tapojen tarinat

Sosiaalinen ulottuvuus: Kymmenen tärkeää asiaa

Sosiokulttuurinen ulottuvuus: EKKO-puu

Taloudellinen ulottuvuus: Ekologinen ostoslista

Holistinen tehtäväkokonaisuus: Kyltti huomiselle

TAITOTASO: A2–B1

Ekologinen ulottuvuus: Tulevaisuuden elinympäristöt

Kulttuurinen ulottuvuus: Haastattelut monikielisyydestä

Kulttuurinen ulottuvuus: Kulttuurista perinnöksi

Sosiaalinen ulottuvuus: Tunteet kuuluviksi

Taloudellinen ulottuvuus: Boikotin jäljillä

Holistinen tehtäväkokonaisuus: Globaalista paikalliseen

Holistinen tehtäväkokonaisuus: Kestävyysspäiväkirja

TAITOTASO: B1–B2

Ekologinen ulottuvuus: Merten muoviroska

Ekologinen ulottuvuus: Metsän monet äänet

Ekologinen ulottuvuus: Vetoamus luonnon puolesta

Kulttuurinen ulottuvuus: Salakielen murtaminen

Sosiaalinen ulottuvuus: Arjen esteet

Sosiaalinen ulottuvuus: Inklusiivinen kieli

Taloudellinen ulottuvuus: Demokraattinen talous

Taloudellinen ulottuvuus: Kestävää matkailua

Holistinen tehtäväkokonaisuus: Väittely tulevaisuudesta

OPPIMATERIAALIN KÄYTTÄJÄLLE

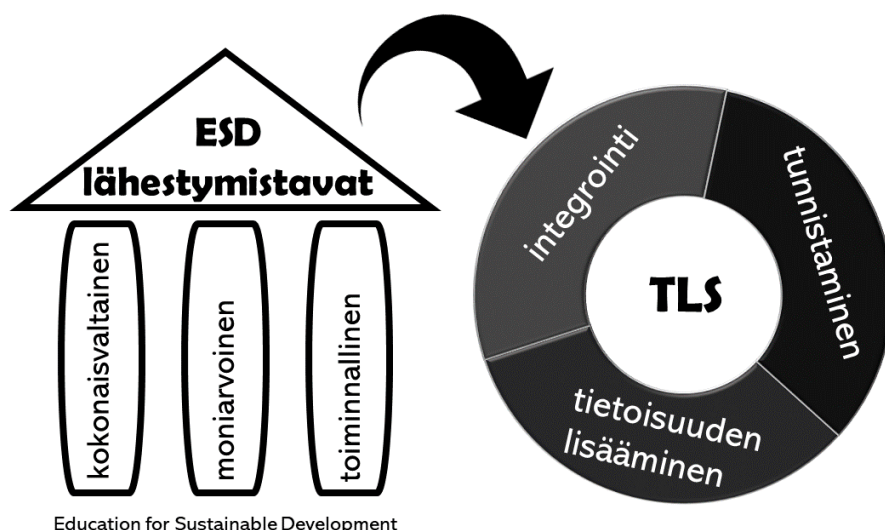
Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus: Tehtäväpaketti espanjan kielen opetukseen kokoaa Eettisesti kestävä kielten opetus -hankkeen (EKKO) julkaisemat kielikohtaiset tehtäväkokonaisuudet yhteen teokseen. Julkaisun tarkoitus on helpottaa tehtävien käyttämistä ja niiden periaatteisiin voi tutustua lyhyesti tehtäväpaketin alussa. Lisää tehtävien lähtökohdista ja hankkeen tutkimuksista voi lukea teoksesta Kestävää kehitystä edistävä kielten opetus ja hankkeen verkkosivuilta. Iloa ja intoa kielten opetuksen ja kestävyyskasvatuksen yhdistämiseen!

Oppimateriaalien kehittäminen EKKO-hankkeen tavoitteena

Kielten opetus on vahvasti sidoksissa ympäröivään maailmaan, ja globaalit muutokset, kuten ilmastonmuutos ja maahanmuutto, ovat asettaneet myös kielten opetuksen uusien haasteiden eteen. Eettisesti kestävä kielten opetus -hankkeen (EKKO, Koneen Säätiö 2021–2025) lähtökohdana oli kysymys, miten kestävä kehityksen periaatteita voidaan edistää kielten opetuksessa ja kielten opettajien koulutuksessa. Tutkimustavoitteiden lisäksi keskeinen tavoite oli kehittää tutkimustietoon perustuvia kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista edistäviä ja oppijoita osallistavia toimintamuotoja. Kun hanke käynnistyi vuonna 2021, kielten opetuksen ja oppimisen kentällä ei ollut juurikaan tarkasteltu, millainen rooli kielten opetuksella voisi olla kestävä kehityksen tavoitteiden edistämässä. Hankkeen aikana aiheeseen liittyvä tutkimustieto on kuitenkin lisääntynyt merkittävästi. Kestävyyskasvatuksen rooli on viimeisen kymmenen vuoden aikana vahvistunut myös suomalaisessa koulutuksessa. Esimerkkinä tästä voisi mainita Opetushallituksen (2021) laatiman kestävä kehityksen oppaan, jossa avataan kestävä kehityksen sisältöjä ja annetaan neuvoja, materiaaleja ja esimerkkejä siitä, miten kestävyyskasvatusta voi huomioida opetuksessa globaalikasvatuksen sekä toiminnan omistajuuden ja yksilöiden osallisuuteen liittyvien kysymysten kautta. Tutkimusten mukaan kestävyysaiheiden integrointi käytännön opetukseen on osoittautunut haasteellisesti erityisesti kielten opettajille. Tämän vuoksi on tärkeää kehittää konkreettisia oppimateriaaleja, joiden yhdistäminen opetukseen on vaivatonta.

Kestävän kielten opetuksen tavoitteena on yhdistää kielen oppimisen ja kestävän kehityksen tavoitteet sekä edistää oppijälähtöisyyttä, muutostoimijuutta ja reflektointia, jotka ovat kestävyyskasvatuksen (*Education for Sustainable Development*, ESD) keskiössä. Kestävyyskasvatus on UNESCO:n (2018) kehittämä käsite, ja sen rooli on keskeinen kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Kestävyyskasvatus juurruttaa kestävyystavoitteet kaikkiin koulutuksen osa-alueisiin. Sen toteutusperiaatteiden mukaisesti oppiminen on elinikäinen prosessi, joka vahvistaa kokonaisvaltaisesti kognitiivisia, sosiaalisia, emotionaalisia ja käyttäytymiseen liittyviä taitoja. Kestävyyskasvatus on kokonaisvaltainen lähestymistapa oppimiseen, ja se edistää kestävän kehityksen tavoitteita hyödyntämällä toiminnallisia ja oppijakeskeisiä menetelmiä, opiskelijoiden aktiivista roolia sekä vuorovaikutusta vertaisryhmien ja yhteisöjen kanssa. Kielten opetuksen erityinen merkitys kestävyyskasvatuksessa on vahvistaa oppijoiden kykyä ymmärtää ja arvostaa kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä toimia kulttuurien välittäjinä, mikä korostuu myös eurooppalaisen viitekehyksen tavoitteissa.

Tässä kirjassa esitellyt materiaalit perustuvat EKKO-hankkeen aikana kehitettyyn kestävästä kehitystä edistävään kielten opetuksen malliin (*Transformative language teaching for sustainability*, TLS, kuvio 1), jossa yhdistetään kielten opetuksen ja kestävyyskasvatuksen tavoitteita. Lähtökohtana on kestävyyskasvatuksen mukaisten sisältöjen ja menetelmien tunnistaminen ja tietoisuuden lisääminen kielten opetuksessa sekä niiden integroiminen kielten oppitunneille.

Kuvio 1. Kestävää kehitystä edistävän kielten opetuksen TLS-malli.

Mallin lisäksi materiaalien kehittämässä huomioitiin myös kestävyyskasvatuksen alan tutkimuskirjallisuutta. Haluamme kuitenkin painottaa, ettei kielten opetusta voida kokonaisuudessaan toteuttaa kestävyyskasvatuksen viitekehityksessä mutta että kestävään kehitykseen liittyviä aiheita voidaan – ja tulisi – käsitellä myös kielten tunneilla. Kestävyyskasvatuksen menetelmät, kuten keskustelut, projektityöskentely ja reflektointi, sopivat erinomaisesti kielten oppimiseen. Ne kuitenkin jäävät joskus taka-alalle, kun huomio keskittyy perinteisiin painopisteisiin, kuten kielioppiin, tai laajalti käytettyihin mekaanisiin työtapoihin, esimerkiksi aukkotehtäviin ja monivalintatehtäviin.

EKKO-hankkeessa materiaalien kehittämisen keskeisenä tavoitteena oli tuottaa kieltenopettajille vapaasti saatavilla olevia, helposti käyttöönotettavia kestävyyskasvatuksen materiaaleja. Aiempi tutkimus on osoittanut, että kieltenopettajat hyödyntävät mielellään valmiita materiaaleja, sillä omien materiaalien laatiminen on usein aikaa vievää. Lisäksi kestävä kehityksen teemat näkyvät kielten oppikirjoissa vaihtelevasti, ja erityisesti reflektointiin ohjaaminen on todettu haasteelliseksi.

Hankkeen materiaalien avulla halusimme tukea opettajia lisäämään opetukseen reflektointia, oppijälähtöisyyttä ja kestävä kehityksen eri ulottuvuuksia. Tavoitteena on rohkaista opettajia suunnittelemaan oppitunteja siten, että oppijat voivat pohtia kestävyteen liittyviä kysymyksiä sekä omassa elämässään että kielen oppimisen yhteydessä.

Hankkeessa kehitettyjen tehtävien tavoitteena on tarjota malleja, joiden avulla kielten opettajat ja opettajaksi opiskelevat voivat jatkaa kestävyyskasvatuksen mukaisten tehtävien suunnittelua ja muokata niitä omaan opetukseensa sopiviksi. Materiaaleja saa myös jakaa eteenpäin, kunhan alkuperäiset tekijät mainitaan, käyttö pysyy ei-kaupallisena ja muunnelmat jaetaan samalla avoimella lisenssillä (CC BY-NC-SA 4.0). Materiaalit on siis tarkoitettu elämään opettajien arjessa: niitä saa soveltaa, täydentää ja rakentaa uusiksi, kunhan avoimuus ja tekijöiden näkyvyys säilyvät.

Kestävää kehitystä edistävät kielten oppimisen materiaalit

EKKO-hankkeen tutkijat ovat laatineet kielten opetukseen vapaasti saatavilla olevia kestävä kehitystä edistäviä oppimateriaaleja ja opettajan oppaan. Tehtävien tarkoituksena on antaa mahdollisuus täydentää kielten opetuksessa yleisesti käytössä olevia oppimateriaaleja ja tarjota toiminnallisia ja kestävyyskasvatusta ja kielten oppimista uudella tavalla yhdistäviä tehtäväkokonaisuuksia.

Tehtävissä on huomioitu kaikki neljä kestävän kehityksen ulottuvuutta (ekologinen, kulttuurinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys). Lisäksi laadittiin holistisia tehtäviä, joissa yhdistyvät kaikki ulottuvuudet. Haasteellista tehtävien laatimisessa oli vetää rajoja ulottuvuuksien välille. Määrittelimme ekologisen kestävyuden turvaamaan ympäristön ja luonnonvarojen säilymisen, kulttuurisen kestävyuden vaalimaan monikulttuurisuutta ja perintöä, sosiaalisen kestävyuden edistämään ihmisoikeuksia ja yhdenvertaisuutta sekä taloudellisen kestävyuden vähentämään talouskasvun ja ylikulutuksen haitallisia vaikutuksia.

Opetusmateriaalit on suunniteltu soveltumaan yläkouluun, toiselle asteelle ja aikuisten opetukseen eri tasoille oppijoille (eurooppalaisen viitekehyksen taitotasot A1–B2). Materiaaleja on laadittu useille kielille: englanttiin, espanjaan, ranskaan, ruotsiin, saksaan, suomeen ja venäjään. Tähän tehtäväpakettiin on koottu espanjan kielen tehtävät EKKO-hankkeen verkkosivustolla julkaistuista materiaaleista (<https://sites.utu.fi/kestavakieltenopetus/espanja>).

Materiaaleihin kuuluvat sekä opettajan että oppijan kortit. Opettajan kortissa kuvataan tehtävien kestot, eurooppalaisen viitekehyksen mukaiset taitotasot, kestävyysulottuvuus, johon tehtävät kytkeytyvät, sekä kielet, joille oppijan kortit on tehty. Kestävyysulottuvuus näkyy myös korttien pohjaväreissä: esimerkiksi ekologista kestävyyttä käsittelevät tehtäväkortit ovat vihreitä. Opettajan kortin alussa esitellään kokonaisuuden kestävyyskasvatus- ja kielitaitotavoitteet sekä annetaan ohjeet tuntiin valmistautumiseen. Olemme pyrkineet tekemään tehtävien integroinnista mahdollisimman vaivatonta laatimalla opettajalle ja oppijalle omat kortit. Opettajan kortista löytyvät tehtävien ratkaisut, eikä opettajan tarvitse hankkia erityisiä lisämateriaaleja. Oppijan kortti sisältää useimmiten kaiken tarvittavan materiaalin, esimerkiksi kielioppitehtävässä tarvittavien sääntöjen kertauksen tai sanastoapua suullisiin tehtäviin. Oppijan kortin voi tulostaa tai tallentaa sellaisenaan tai muokata CC-lisenssin ohjeiden mukaisesti omaan käyttöön sopivaksi.

Jokaiseen tehtävään on liitetty teemaan sopiva kansainvälinen päivä, jotta opettaja voi helposti sijoittaa tehtäväkokonaisuuden ajankohtaiseen ja merkitykselliseen yhteyteen. Ekologinen ostoslista -tehtävä on tästä hyvä esimerkki: se voidaan kytkeä maailman ruokapäivään 16. lokakuuta, jolloin huomio kiinnittyy ruokaturvaan, ravitsemukseen ja kestävien ruokajärjestelmien edistämiseen. Päivämääriä voi käyttää auttamaan opetuksen suunnittelussa kokonaisvaltaisesti ja rakentamaan oppijoille ymmärrystä siitä, miten kielten opetus ja kestävän kehityksen teemat lomittuvat toisiinsa eri kalenterivuoden hetkinä.

Tehtäväkokonaisuudet rakentuvat neljästä toistuvasta tehtävätyypistä:

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

- Lyhyt tehtävä, joka johdattaa teemaan, esimerkiksi lehtiartikkelin lukeminen tai pelillinen aktiviteetti.
- Oppija saa valmiuksia osallistua aktiivisesti kokonaisuuden työskentelyyn tutustumalla aiheeseen ja aktivoimalla teemaan liittyvää sanastoa.
- TLS-mallin mukaisesti lämmittelytehtävän tavoitteena on lisätä tietoisuutta käsiteltävästä kestävyysulottuvuudesta ja siihen liittyvästä aihepiiristä.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

- Tehtävän tavoitteena on tukea kielitaidon karttumista, esimerkiksi sanasto- ja kielioppitehtävien kautta.
- Tehtävät on suunniteltu niin, että oppija käyttää kohdekieltä ja harjoittelee sen käyttöä yhdessä muiden oppijoiden kanssa.
- TLS-malliin pohjautuen kielitaitotehtävät lisäävät tietoisuutta ja taitoja käsitellä tiettyä kestävyysulottuvuutta ja aihepiiriä oppijalähtöisesti.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS -TEHTÄVÄ

- Muutostoimijuutta edistäviä tehtäviä ovat esimerkiksi väittelyt tai mielipidetekstien kirjoittaminen.
- Muutostoimijuutta harjoitellaan tehtävissä kirjoittamalla, keskustelemalla tai väittelemällä jostakin kestävän kehityksen temasta.
- TLS-mallin mukaisesti muutostoimijuutta vahvistavissa tehtävissä korostuvat oppijalähtöisyys ja kriittisen ajattelun harjoittelu.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

- Reflektointitehtävissä vahvistetaan aiemmin opittua esimerkiksi pohdintatehtävien ja ajatuskarttojen laatimisen kautta.
- Reflektointia harjoitellaan pohtimalla kriittisesti omia valintoja kestävän tulevaisuuden näkökulmasta.
- TLS-mallin mukaisesti reflektointi tekee aiheen käsittelystä kokonaisvaltaista ja sitoo sen oppijan omaan arkeen ja ympäristöön.

Vuosikalenteri

15.9.	Kansainvälinen demokratian päivä	Kyltti huomiselle	16 RAUHA, OIKEUDEN- MUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
25.9.	SDG Flag Day	Kestävyyspäiväkirja	17 YHTEISTYÖ JA KUMPPANUUS
26.9.	Euroopan kielten päivä	Salakielen murtaminen	4 HYVÄ KOULUTUS
27.9.	Maailman turismipäivä	Kestävää matkailua	8 IHMISARVOISTA TYÖTÄ JA TALOUSKASVUA
10.10.	Kansainvälinen koulutuksen päivä	Kymmenen tärkeää asiaa	4 HYVÄ KOULUTUS
16.10.	Maailman ruokapäivä	Ekologinen ostoslista	2 EI NÄLKÄÄ
10.12.	Ihmisoikeuksien päivä	Väittely tulevaisuudesta	16 RAUHA, OIKEUDEN- MUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
9.12.	YK:n kansainvälisen korruptionvastaisen päivä	Boikotin jäljillä	16 RAUHA, OIKEUDEN- MUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
3.12.	Kansainvälinen vammaisten päivä	Arjen esteet	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN

24.1.	Kansainvälinen koulutuksen päivä	Globaalista paikalliseen	4 HYVÄ KOULUTUS
20.2.	Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden päivä	Demokraattinen talous	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN
21.2.	Kansainvälinen äidinkielen päivä	Haastattelut monikielisydestä	4 HYVÄ KOULUTUS
1.3.	Kansainvälinen kohteliaisuuspäivä	Tapojen tarinat	16 RAUHA, OIKEUDENMUKAISUUS JA HYVÄ HALLINTO
3.3.	Maailman luontopäivä	Vetoomus luonnon puolesta	15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ
13.3.	Maailman kierrätyspäivä	Ekotreffit	12 VASTUULLISTA KULUTTAMISTA
20.3.	Kansainvälinen onnellisuuden päivä	Tunteet kuuluviksi	3 TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA
21.3.	Kansainvälinen metsien päivä	Metsän monet äänet	15 MAANPÄÄLLINEN ELÄMÄ
18.4.	Kansainvälinen kulttuuriperinnön päivän	Kulttuurista perinnöksi	11 KESTÄVÄT KAUPUNGIT JA YHTEISÖT
22.4.	Earth Day	Tulevaisuuden elinympäristöt	13 ILMASTOTEKOJA
21.5.	Kulttuurisen moninaisuuden päivä	EKKO-puu	10 ERIARVOISUUDEN VÄHENTÄMINEN
25.5.	Muoviton päivä	Merten muoviroska	14 VEDENALAINEN ELÄMÄ

TAITOTASO

A1–A2

Ekotreffit

KESTO	15 + 15 + 30 + 15	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	ekologinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia, mitä kierrättäminen on ja millaisia mahdollisuuksia on kierrättää omassa arjessa • ymmärtää kierrätyksen merkitys ekologiselle kestävyydelle	<ul style="list-style-type: none"> • oppia kierrätyssanastoa • harjoitella ilmaisemaan ajatuksia • harjoitella keskustelutaitoja • opetella tekemään muistiinpanoja	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Tulosta Paras kierrätysvinkki -tunnustus.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • muistiinpanovälineet	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	sanastotehtävä
TYÖMUOTO	pienryhmä	KIELITAITO	ääntäminen

1. Ohjeista oppijat katsomaan oppijan kortin lämmittelytehtävän ohjeet ja tekemään alleviivaukset ohjeiden mukaan.
2. Varmista, että oppijat tietävät sanojen merkitykset.
3. Harjoittele sanojen ääntämistä oppijoiden kanssa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	roolipeli
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kierrätyssanasto

1. Pyydä oppijoita keksimään kuvitteellinen ekologinen hahmo.
  - Kannusta mielikuvituksen käyttöön!
2. Pyydä oppijoita täyttämään hahmon tiedot infokorttiin.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

- Järjestä noin 20 minuutin fiktiiviset ekotreffit (pikatreffailu, speed dating).**
  - Jokainen oppija esittää omaa ekologista hahmoaan.
  - Tehtävänä on tutustua niin moneen hahmoon kuin ehtii.
  - Jokainen pikatapaaminen kestää 2 minuuttia.
- Ohjeista oppijoita kirjoittamaan muistiin jokaisen hahmon nimi ja kierrätysvinkki.**
- Toimi ekotreffien vetäjänä ja kellota tapaamiset.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

- Ohjeista oppijat valitsemaan edellisen tehtävän kierrätysvinkeistä heidän mielestään paras.**
- Pyydä jokaista kirjoittamaan tämä vinkki oppijan korttiin.**
- Ohjeista oppijoita kiertelemään luokassa ja etsimään saman vinkin valinneet oppijat.**
- Pyydä oppijoita muodostamaan ryhmä saman vinkin valinneiden kanssa.**
- Julista luokan paras kierrätysvinkki suurimman ryhmän mukaan.**
- Täytä viimeisen sivun Paras kierrätysvinkki -tunnustus ja ripusta se luokan seinälle.**

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

ACCIONES ECOLÓGICAS	COSAS	CONSEJOS PARA RECICLAR
<p>reciclaje reciclar ahorrar apagar cerrar caminar ir en bici ir en autobús/tren/metro/ tranvía usar de nuevo arreglar prestar lavar reducir comer comida vegetariana separar</p>	<p>papel cartón vidrio metal plástico desechos orgánicos botella lata bolsa ropa lámpara pila periódico prenda bicicleta basura residuo</p>	<p>usar una bolsa de tela usar tu propia botella ducharse en poco tiempo usar poca agua usar poca electricidad arreglar algo uno mismo reutilizar llevar la basura separar bien (los residuos) comprar de segunda mano pedir prestado a un amigo comprar en un mercadillo comprar en una tienda de segunda mano</p>

EKOTREFFIEN PARAS KIERRÄTYSVINKKI

Kiitos kierrätysvinkistä kuuluu henkilölle:

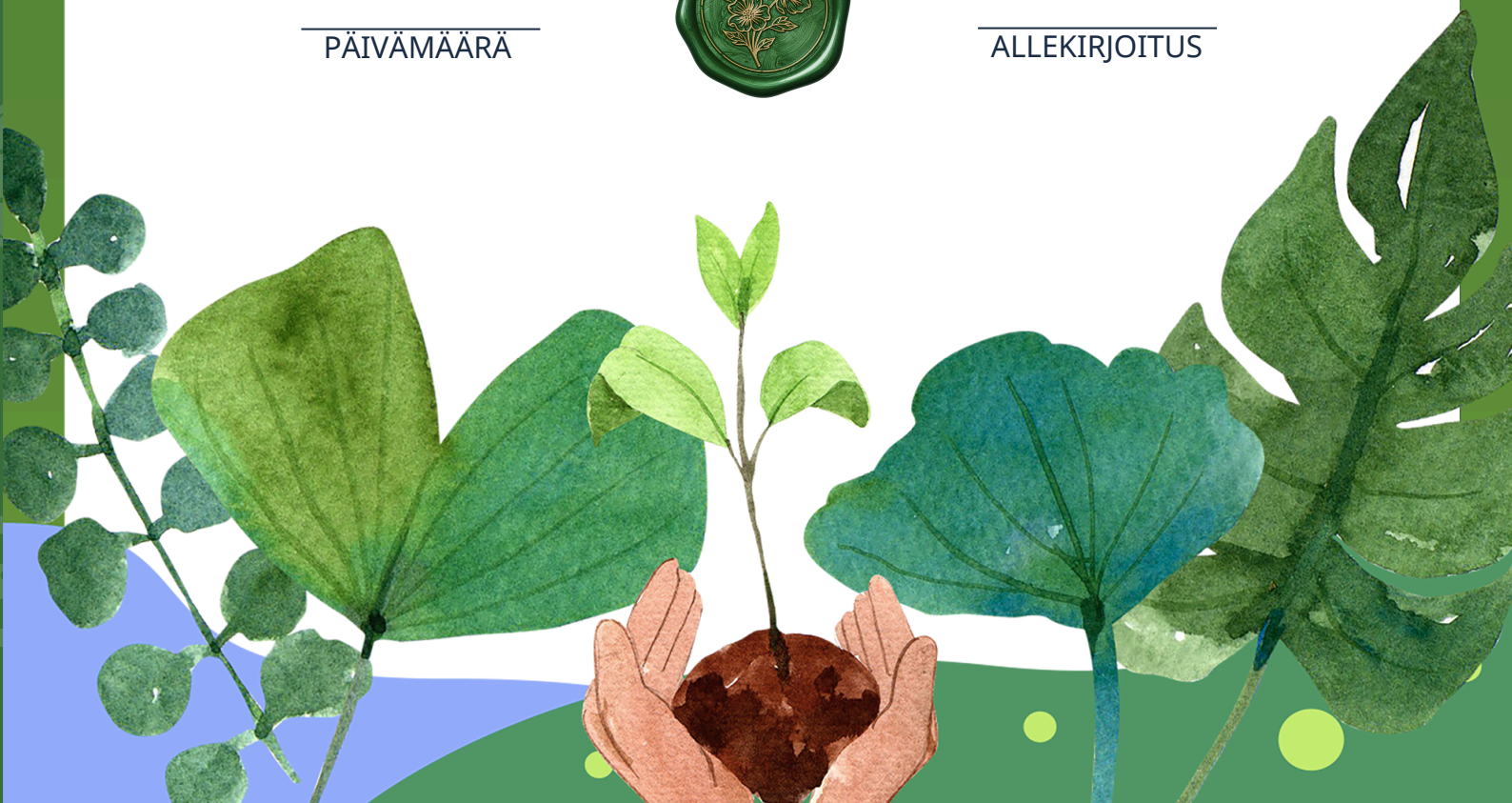

PÄIVÄMÄÄRÄ

ALLEKIRJOITUS

Eco-citas

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Alleviivaa sanoista painolliset tavut.
2. Varmista, että tiedät sanojen merkitykset.
3. Harjoittele sanojen ääntämistä opettajan johdolla.

ACCIONES ECOLÓGICAS	COSAS	CONSEJOS PARA RECICLAR
reciclaje reciclar ahorrar apagar cerrar caminar ir en bici ir en autobús/tren/metro/ tranvía usar de nuevo arreglar prestar lavar reducir comer comida vegetariana separar	papel cartón vidrio metal plástico desechos orgánicos botella lata bolsa ropa lámpara pila periódico prenda bicicleta basura residuo	usar <u>una bolsa de tela</u> usar tu propia botella ducharse en poco tiempo usar poca agua usar poca electricidad arreglar algo uno mismo reutilizar llevar la basura separar bien (los residuos) comprar de segunda mano pedir prestado a un amigo comprar en un mercadillo comprar en una tienda de segunda mano

SANAPAINO

- Jos sana päättyy vokaaliin, -n tai -s, paino on toiseksi viimeisellä tavulla.
  - esim. amigo, amigos
- Jos sana päättyy muuhun konsonanttiin, paino on yleensä viimeisellä tavulla.
  - esim. verdad, caminar
- Poikkeussääntö: jos sanassa on aksenttimerkki, paino on aksentilla.
  - esim. canción, plátano

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Keksi kuvitteellinen ekologinen hahmo.
2. Täytä hahmon infokortti espanjaksi.
  - Käytä mielikuvitusta!

MI ECO-PERSONAJE

aficiones

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

nombre

apellidos

edad

profesión

ciudad

estado civil

¿Qué cosas hago para cuidar el medio ambiente?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

foto

 ¿Qué cosas reciclo?

.....

.....

.....

Mi mejor consejo para reciclar

.....

.....

.....

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

I. Osallistu luokan ekotreffeille.

- Esitä omaa ekologista hahmoasi.
- Tutustu niin moneen hahmoon kuin ehdit.
- Kirjoita muistiin jokaisen hahmon nimi ja kierrätysvinkki viimeisen sivun muistiinpanoihin.
- Jokainen pikatapaaminen kestää 2 minuuttia.

ESIMERKKI ESITTÄYTYMISESTÄ

¡Hola, buenas!

Me llamo Enrique. Tengo 24 años y soy profesor. Vivo en Alicante y soy soltero.

En mi día a día voy al trabajo en bicicleta y no tiro comida.

Siempre reciclo las pilas.

Mi mejor consejo para reciclar es...

HYÖDYLLISIÄ LAUSEITA

Kysymyksiä:
¿Cómo se escribe?
¿Puedes repetir?

Ohjeita:
Empieza el tiempo.
Se acaba el tiempo.
Cambia de pareja.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Valitse edellisen tehtävän kierrätysvinkeistä mielestäsi paras.
2. Kirjoita vinkki alla olevaan laatikkoon.
3. Kiertele luokassa ja etsi saman vinkin valinneet oppijat ja muodosta heidän kanssaan ryhmä.

Mi mejor consejo para reciclar

.....

.....

.....

NOMBRE DEL ECO-PERSONAJE

CONSEJO PARA RECICLAR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tapojen tarinat

KESTO	15 + 15 + 40 + 20	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ja arvostaa eri kulttuurien tapoja ja käytäntöjä osallistua kulttuurienväliseen vuorovaikutukseen kunnioittavasti ja tietoisesti pohtia kulttuurieroja ja omaa suhtautumista niihin	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää ja käyttää yksinkertaisia tervehdys- ja kohteliaisuusfraaseja ja -ilmauksia osallistua yksinkertaiseen vuorovaikutustilanteeseen tunnistaa kulttuurisesti merkityksellisiä ilmauksia ja käytäntöjä

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Varaa oppijoille tabletit. Varaa hiljainen tila/tilat kuvaukseen.	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti tabletit (editointiohjelma)

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kuva-analyysi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

- 1. Pyydä oppijoita tutustumaan parin kanssa oppijan kortin lämmittelytehtävän kuviin.**
- 2. Pyydä oppijoita keskustelemaan tekoälyn luomista piirroksista.**
  - o **Minkälaisista tilanteista on kyse?**
  - o **Mitä piirroksissa tapahtuu?**
  - o **Ovatko tilanteet samanlaisia kuin omassa kulttuurissasi vai toimivatko ihmiset eri tavalla, kuin olet itse tottunut?**
  - o **Miten hyvin nämä kuvat edustavat kohdekielisen maan/maiden kulttuuria? Ovatko ne realistisia vai liioiteltuja?**
- 3. Keskustelkaa havainnoista yhdessä luokan kanssa ja pohtikaa kriittisesti kuvien mahdollisia stereotyyppioita ja niiden aiheuttamia negatiivisia ilmiöitä.**

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	aukkotehtävä
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	sanasto

- 1. Pyydä oppijoita täyttämään parin kanssa tai yksin oppijan kortin kielitaitotehtävän moniste liittyen erilaisiin arkipäiväisiin ja juhlallisiin tilanteisiin.**
- 2. Käy oppijoiden kanssa läpi oikeat vastaukset.**

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	videokuvaus
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat 3–4 hengen ryhmiin.
2. Pyydä oppijoita valitsemaan oppijan kortin oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän laatikosta tilanne, josta he tekevät lyhyen videon muille oppijoille.
3. Neuvo oppijoita suunnittelemaan käsikirjoitus tilanteelle, jonka he näyttelevät. Heidän tulisi myös pohtia:
  - Mitä kaikkea tilanteessa kuuluu ottaa huomioon?
  - Millaisia ovat tilanteeseen sopivat kohteliaisuusfraasit?
4. Jaa oppijoille tabletit videoiden kuvausta varten.
5. Osoita oppijoille hiljainen tila, jossa he voivat kuvata videon.

LISÄTIETOJA

Oppijat voivat muokata videoita tableteilla iMovien tai Samsung studion avulla.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	loppupohdinta
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	kuullunymmärrys

1. Esittäkää oppijoiden videot yksi kerrallaan luokan edessä.
2. Pyydä oppijoita videoiden katsomisen jälkeen vielä kertomaan, mitä uutta he oppivat videoista ja miltä heidän mielestään tilanteet tuntuivat.

KIELITAITOTEHTÄVÄN VASTAUKSET

ESPANJA

- **Saluda**
- **beso**
- **fiesta**
- **comida**
- **religión**
- **regalo**
- **comer**
- **Jesús**
- **uvas**

Relatos de costumbres

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Keskustele parin kanssa tekoälyn luomista piirroksista.

- o Minkälaisista tilanteista on kyse?
- o Mitä piirroksissa tapahtuu?
- o Ovatko tilanteet samanlaisia kuin omassa kulttuurissasi vai toimivatko ihmiset eri tavalla, kuin olet itse tottunut?
- o Miten hyvin nämä kuvat edustavat espanjalaista kulttuuria? Ovatko ne realistisia vai liioiteltuja?

KIELITAITOTEHTÄVÄ

I. Täytä aukot päättämällä oikea vastaus viereisestä kuvasta.

1. _____ siempre a todas las personas cuando llegas.

2. Da un _____ en la mejilla a tus amigos.

3. Cuando llegas a una _____, quédate un poco antes de irte.

4. Cuando te ofrecen _____, di gracias aunque no tengas mucha hambre.

5. No hables de política o _____ si no conoces bien a la persona.

6. Si alguien te invita a su casa, lleva un _____ pequeño.

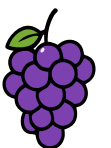
7. No empieces a _____ antes de que empiece el anfitrión.

8. Cuando alguien estornuda, di ¡_____!

9. Come doce _____ a medianoche en Nochevieja.

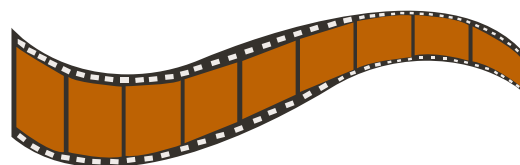
OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Valitkaa ryhmän kanssa alla olevasta laatikosta tilanne, josta teette lyhyen opetusvideon muille oppijoille.
2. Suunnitelkaa käsikirjoitus tilanteelle. Pohtikaa myös seuraavia kysymyksiä:
  - Mitä kaikkea tilanteessa kuuluu ottaa huomioon?
  - Millaisia ovat tilanteeseen sopivat kohteliaisuusfraasit?
3. Kuvatkaa opetusvideo hiljaisessa tilassa ja editoikaa videota tarvittaessa.

Nochevieja, montaje del altar del Día de Muertos, Las Posadas, sobremesa, encuentro con el/la vecino/a, salir de la fiesta, ir a casa de un amigo, fiesta de cumpleaños, en el mercado, en la primera cita, discurso festivo, la siesta, bailando, comida de tapas

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Esittäkää video luokan edessä muille oppijoille.
2. Keskustele videoiden katsomisen jälkeen luokan kanssa, mitä uutta opit muiden videoista ja miltä nämä tilanteet sinusta tuntevat.

Kymmenen tärkeää asiaa

KESTO	15 + 15 + 20 + 10	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiaalinen	
TAUOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> tutustua sosiaalisen kestävyysaihepiireihin: hyvinvointi, ystävyys, perhe, terveys ja mielekäs arki pohtia omia arvoja, hyvinvointia ja itselle tärkeitä asioita	<ul style="list-style-type: none"> opetella sosiaaliseen kestävyteen liittyvää sanastoa harjoitella yksinkertaisten lauseiden muodostamista harjoitella kysymistä	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortit. Valmistele Oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän kuvakortit.	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti Oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän kuvakortit	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	elävä patsas
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanasto

1. Ohjeista luokka esittämään eläviä patsaita:

- Pyydä kaikkia oppijoita esittämään yhtä aikaa kuulemansa sana kehollisesti.
- ### 2. Lue viimeisen sivun kohdekieliset sanat yksi kerrallaan riittävän hitaasti.
- Varmista, että oppijat ymmärtävät sanojen merkitykset.
- ### 3. Pyydä jokaista oppijaa valitsemaan viisi sanaa, jotka oli mukava esittää.
- Ohjeista heidät kirjoittamaan sanat ja niiden merkitykset ylös oppijan kortin puhekupliin.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	mieltymyksen ilmaus

- ### 1. Jaa oppijat pareihin.
- ### 2. Ohjeista parit tutustumaan kielitaitotehtävän kielioppilaatikkoon.
- ### 3. Pyydä pareja kyselemään toisiltaan tärkeitä asioita oppijan kortin mallin mukaan.
- Mistä pidät? Minä pidän...
  - Mistä olet kiinnostunut? Minä olen kiinnostunut...
  - Mistä välität? Minä välitän...
  - Mikä on tärkeää sinulle ? .... on minulle tärkeä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	korttipeli
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat 3–4 hengen peliryhmiin.
2. Jaa jokaiselle ryhmälle 25–30 kuvakorttia kuvapuoli alaspäin.
3. Ohjeista ryhmille pelin säännöt:
  - Pelin tavoite on saada viisi korttia, joista jokainen kuvaa oppijalle tärkeää asiaa.
  - Oppijat valitsevat 2–3 korttia, jotka kuvaavat heille tärkeitä asioita, ja pitävät ne itsellään.
  - Loput kortit vaihdetaan.
  - Jokainen voi vaihtaa vuorollaan yhden kortin.
  - Vaihdettaavaa korttia tarjotaan muille pelaajille.
  - Muut pelaajat saavat seuraavaksi järjestyksessä tarjota vaihtokorttia.
  - Vuorossa oleva pelaaja kertoo, hyväksyykö vai hylkääkö tarjouksen.
  - Jos pelaaja kieltäytyy kaikista tarjouksista, hän voi vaihtaa kortin nostamalla pöydältä uuden ja laittamalla vanhan sivuun.
  - Kun pelaaja on saavuttanut haluamansa kortit, hän asettaa ne oikeinpäin eteensä.
  - Peli päättyy, kun kaikilla on sopivat viisi korttia.

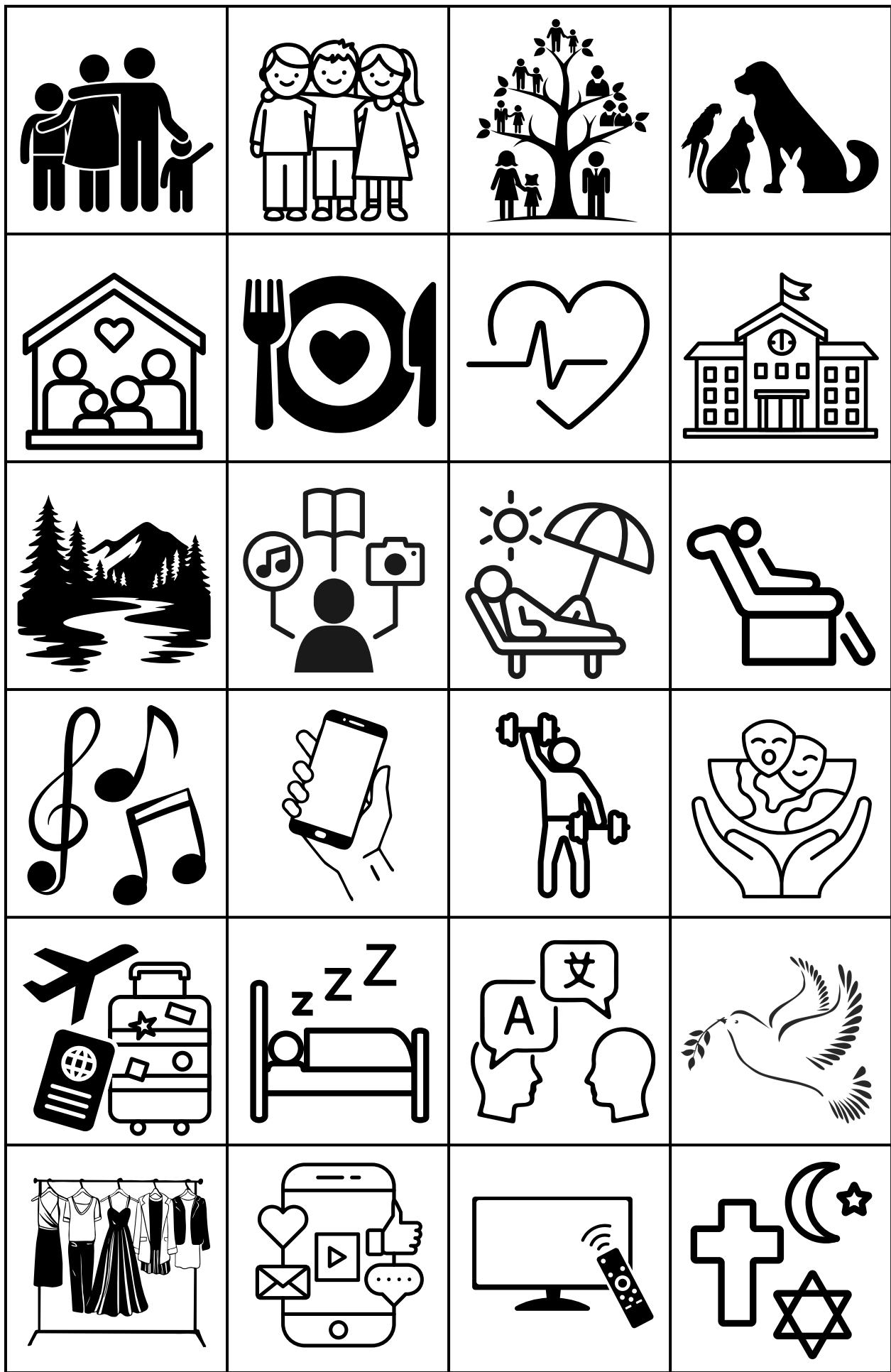
REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	10 tärkeää asiaa
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kirjallinen

1. Ohjeista oppijoita kirjoittamaan oppijan kortin laatikkoon kohdekielellä kymmenen tärkeää asiaa, jotka liittyvät sosiaaliseen kestävyYTEEN.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN SANALISTA

familia
amigo/amiga
pariente
mascota
casa
buena comida
salud
escuela o trabajo
naturaleza
pasatiempo
vacaciones
descanso
música
teléfono
ejercicio
cultura
viajar
dormir
idioma
paz

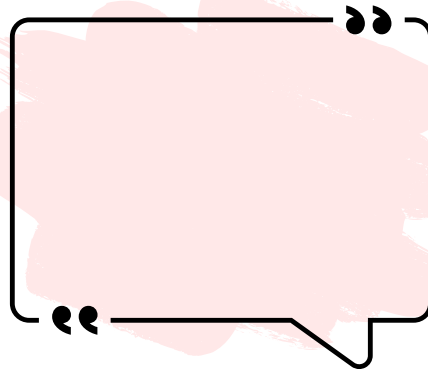

Diez cosas importantes

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Esitä elävää patsasta eli esitä opettajan sanoma sana kehollisesti.
2. Valitse lopuksi viisi sanaa, jotka oli mukava esittää.
3. Kirjoita sanat ja niiden merkitykset alla oleviin puhekupliin.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Tutustu alla olevan laatikon avulla, miten voit kertoa pitämistäsi asioista espanjaksi.

2. Kysy parilta hänelle tärkeistä asioista.

- ¿Qué te gusta? — *Me gusta...*
- ¿Qué te interesa? — *Me interesa...*
- ¿Qué te importa? — *Me importa...*
- ¿Qué es importante para ti? — *... es importante para mí.*

Me gusta/gustan

Me interesa/interesan

Me importa/importan

X es/son importante(s)

la familia
el amigo / la amiga
el/la pariente
la mascota
la casa
la buena comida
la salud
la escuela
el trabajo
la naturaleza
el pasatiempo
las vacaciones
el descanso
la música
el móvil
el ejercicio
la cultura
viajar
dormir
el idioma
la paz

Verbejä, jotka kuvaavat kiinnostusta ja tärkeyttä

- **Valitse verbin yksikkömuoto, jos verbiä seuraa yksikkömuoto tai verbi. Valitse verbin monikkomuoto, jos verbiä seuraa monikkomuoto (gustar, interesar, importar).**

me gusta/gustan

Me gusta el café. Me gusta viajar. Me gustan las mascotas.

me interesa/interesan

Me interesa la naturaleza. Me interesan los coches.

me importa/importan

Me importa mi familia. Me importan mis amigos.

X es/son importante(s) para mí.

La familia es importante para mí. Los pasatiempos son importantes para mí.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Pelin tavoite on saada viisi korttia, joista jokainen kuvaa sinulle tärkeää asiaa.**
- 2. Opettaja jakaa ryhmille kuvakortit. Nosta niistä itsellesi viisi korttia.**
- 3. Valitse 2–3 korttia, jotka kuvaavat sinulle tärkeitä asioita. Pidä ne itselläsi.**
- 4. Vaihda loput kortit.**
  - o **Uuorollasi voit vaihtaa yhden kortin. Tarjoa vaihdettavaa korttia muille pelaajille.**
    - *Tengo la tarjeta: naturaleza. ¿Quieres cambiar?*
  - o **Muut pelaajat saavat seuraavaksi järjestyksessä tarjota vaihtokorttia.**
    - *Tengo la tarjeta: familia. ¿Quieres cambiar?*
  - o **Kerro, hyväksytkö vai hylkäätkö tarjouksen.**
    - *Quiero cambiar*
    - *No quiero cambiar.*
  - o **Jos kieltäydyit kaikista vaihtoista, voit vaihtaa kortin nostamalla pöydältä uuden ja laittamalla vanhan sivuun.**
  - o **Kun olet saavuttanut haluamasi kortit, aseta ne oikeinpäin eteesi.**
- 5. Peli päättyy, kun kaikilla on sopivat viisi korttia.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

La sostenibilidad social significa que todas las personas pueden participar, que son tratadas con justicia y pueden vivir una vida segura y buena.

- 1. Kirjoita alla olevaan laatikkoon espanjaksi sinulle kymmenen tärkeää asiaa, jotka liittyvät sosiaaliseen kestävyYTEEN.**

- o *La salud, la naturaleza y la música son importantes para mí.*

.....

.....

.....

.....

EKKO-puu

KESTO	10 + 20 + 20 + 10	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiokulttuurinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää, että kestävyys ei koske vain ympäristöä vaan myös ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja kulttuurien kunnioittamista • oppia liittämään kestävä kehityksen arvot omaan arkeen ja kielenkäyttöön • harjoitella kriittistä ajattelua	<ul style="list-style-type: none"> • oppia kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa • kehittää kirjallista ilmaisua	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortit. • Etsi Agenda 2030 -tavoitteet verkosta ja heijasta ne taululle.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • Agenda 2030 -tavoitteet	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kääntäminen
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kestävyyssanasto

1. Ohjeista oppijat selvittämään oppijan kortin lämmittelytehtävän sanojen merkitykset.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	EKKO-puu
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kestävyyssanasto

- Ohjeista oppijat kirjoittamaan oppijan kortin puun oksille asioita, jotka liittyvät kestävän kehityksen sosiaaliseen tai kulttuuriseen ulottuvuuteen.
  - Oppijat voivat käyttää apuna lämmittelytehtävän sanoja.
- Ohjeista oppijat kirjoittamaan puun juuriin asioita, jotka ovat näiden tekojen ja arvojen perusta.
  - Mitä tarvitaan, jotta nämä asiat onnistuvat?

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kirjoittaminen
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kirjallinen ilmaisu

1. Pyydä oppijoita valitsemaan kolme oksaa ja ja jokaiseen oksaan yksi juurisyy.
2. Ohjeista oppijat kirjoittamaan kohdekielellä kolme lyhyttä lausetta, jossa he yhdistävät valitut oksat juurisyihin:
  - *Meillä on juhlia yhdessä, koska arvostamme kulttuureja.*
  - *Opimme kieliä, koska koulutus on tärkeää.*

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanaston kertaus

1. Ohjeista oppijat pohtimaan kestävän kehityksen tavoitteiden yhteyttä puuhun.
2. Sosiaaliseen ja kulttuuriseen ulottuvuuteen sopivat erityisesti nämä tavoitteet:
  - Tavoite 4: Hyvä koulutus
  - Tavoite 5: Sukupuolten tasa-arvo
  - Tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen
  - Tavoite 16: Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto
  - Tavoite 17: Yhteistyö ja kumppanuudet
3. Ohjeista oppijat lisäämään kestävyystavoitteiden numerot lehtiin ja juurien pätyihin.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN SANAT

1. Yhteiset juhlat
2. Turvallisuus
3. Ystävällisyys
4. Perinteet
5. Rauha
6. Monikielisyys
7. Kielten oppiminen
8. Yhteistyö ja auttaminen
9. Reilu kauppa (Fair Trade)
10. Tasa-arvo koulussa ja työssä
11. Kunnioitus eri kulttuureja kohtaan
12. Kulttuuritapahtumat (musiikki, taide, ruoka)

KIELITAITOTEHTÄVÄN SANAT

1. Vapaus ja demokratia
2. Yhteiset säännöt
3. Koulutus kaikille
4. Suvaitsevaisuus
5. Empatia
6. Ihmisoikeudet
7. Luottamus
8. Oikeudenmukaisuus
9. Avoimuus

- 1. Tenemos fiestas juntos porque el respeto a otras culturas es importante.**
- 2. Aprendemos idiomas porque la educación es importante.**
- 3. Ayudamos a otros porque la amabilidad es importante.**
- 4. Trabajamos juntos porque la cooperación es importante.**
- 5. Respetamos otras culturas porque cada persona es importante.**
- 6. Hablamos muchos idiomas porque el multilingüismo es importante.**
- 7. Ayudamos en la escuela porque la ayuda para todos es importante.**
- 8. Vivimos juntos porque la paz es importante.**
- 9. Nos sentimos seguros porque la seguridad es importante.**
- 10. Todas las personas son iguales porque la igualdad es importante.**
- 11. Vamos a la escuela porque la educación para todos es importante.**

El árbol de EKKO

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Suomenna laatikon sanat.

celebraciones conjuntas

aprendizaje de idiomas

seguridad

cooperación y ayuda

amabilidad

comercio justo

tradición

igualdad en la escuela y en el trabajo

paz

respeto por las diferentes culturas

multilingüismo

eventos culturales (música, arte, comida)

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Kirjoita seuraavan sivun puun oksille asioita, jotka liittyvät kestävän kehityksen sosiaaliseen tai kulttuuriseen ulottuvuuteen.

- Voit käyttää apunasi lämmittelytehtävän sanoja.

2. Kirjoita puun juuriin asioita, jotka ovat näiden tekojen ja arvojen perusta

- Mitä tarvitaan, jotta nämä asiat onnistuvat?

IDEOITA JUURILLE

libertad y democracia

tolerancia

confianza

reglas comunes

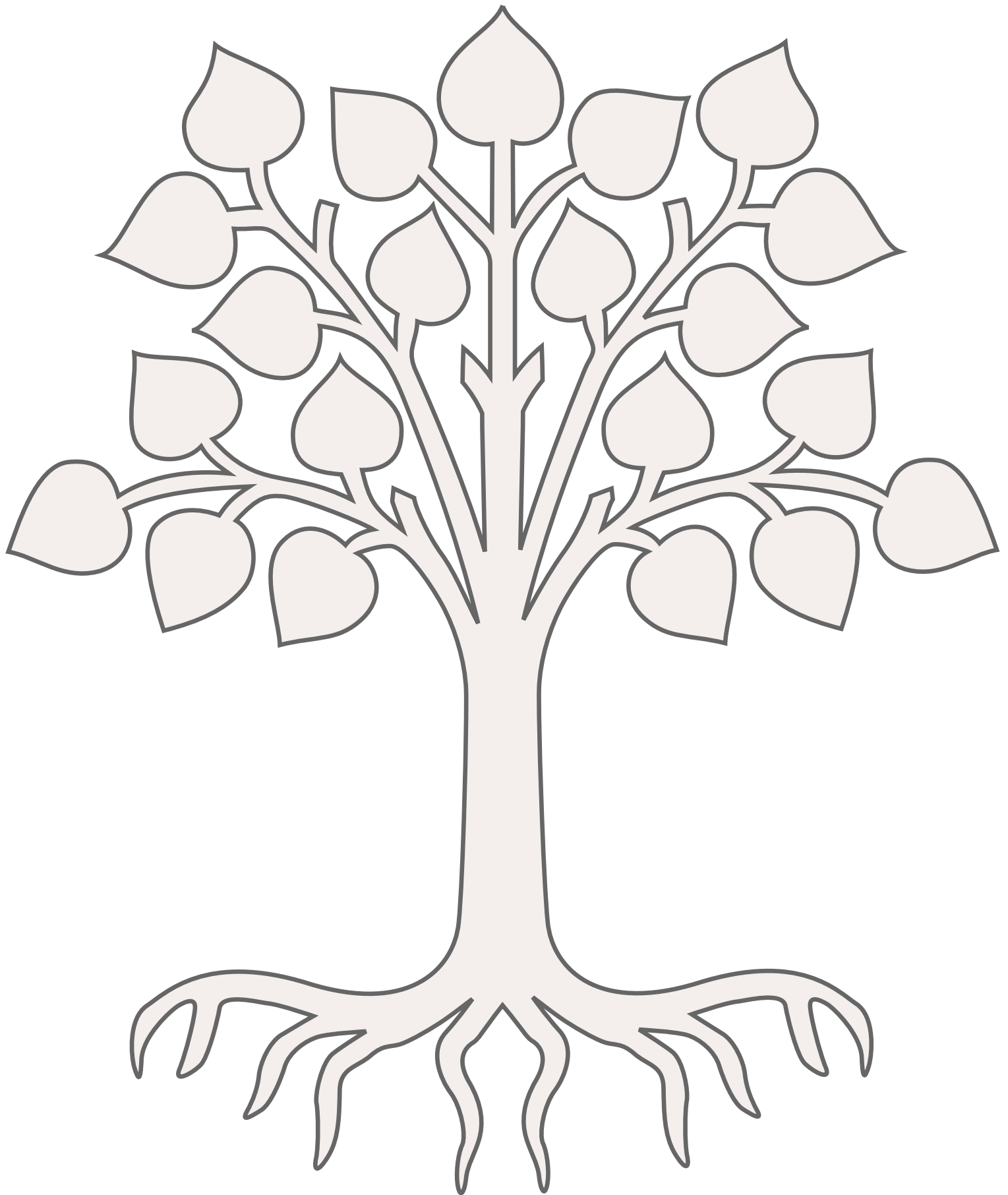
empatía

justicia

educación para todos

derechos humanos

franqueza

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Valitse kolme oksaa ja jokaiseen oksaan yksi juurisyy.

2. Kirjoita espanjaksi kolme lyhyttä lausetta, jossa yhdistät oksan juurisyihin:

- *Celebramos juntos porque valoramos las culturas.*
- *Aprendemos idiomas porque la educación es importante.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Pohdi, miten kestävän kehityksen tavoitteet voisivat yhdistyä puuhun.

2. Sosiaaliseen ja kulttuuriseen ulottuvuuteen sopivat erityisesti nämä tavoitteet:

- **tavoite 4: Educación de calidad**
- **tavoite 5: Igualdad de género**
- **tavoite 10: Reducción de las desigualdades**
- **tavoite 16: Paz, justicia e instituciones sólidas**
- **tavoite 17: Alianzas para lograr los objetivos**

3. Lisää kestävyystavoitteiden numerot lehtiin ja juurien pätyihin

Ekologinen ostoslista

KESTO	10 + 20 + 25 + 20	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	taloudellinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa ekologisesti kestäviä vaihtoehtoja arkipäivän ruokavalinnoissa oppia tekemään tietoisia valintoja ruokaostoksissa ymmärtää, miten ruoan valmistuksessa voi ottaa huomioon ekologisuuden 	<ul style="list-style-type: none"> oppia ruokasanastoa harjoitella kestäviin valintoihin liittyvää sanastoa oppia vertailemaan vaihtoehtoja yksinkertaisin lausein oppia ilmaisemaan omia ruokavalintojaan 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Varaa oppitunnille ruokakaupan mainoksia kohdekielellä ja suomeksi. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti muistiinpanovälineet ruokakaupan mainoksia 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Tarkastelkaa yhdessä oppijan kortin kuvia eri tuotteista.
2. Ohjeista oppijat sanomaan kohdekielellä, mikä tuote on hyvä ympäristölle yksinkertaisilla lauseilla: Lasipullo on hyvä. Muovipullo ei ole hyvä.
3. Anna oppilaille esimerkkejä kohdekielellä ja harjoitelkaa niiden ääntämistä.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tiedonhaku
TYÖMUOTO	yksilö- ja ryhmätyö	KIELITAITO	tuotesanasto

1. Jaa oppijoille ruokakaupan mainoksia kohdekielellä ja suomeksi.
2. Näytä oppijoille esimerkkejä erilaisista tuotteista ja opasta, miten he voivat löytää kohdekieliset vastineet tuotteille.
3. Pyydä oppijoita etsimään kohdekielisestä mainoksesta:
  - o luomutuotteet
  - o paikalliset tuotteet
  - o muovittomat tuotteet
4. Pyydä oppijoita kirjoittamaan oppijan kortille tuotteiden nimet perusmuodossa.
5. Jaa oppijat ryhmiin ja pyydä heitä vertailemaan löytämiään tuotesanoja ja pohtimaan, mitä oppijan kortin esimerkkilauseet tarkoittavat.
6. Käy luokan kanssa yhdessä läpi esimerkkilauseiden merkitykset ja ääntäminen.
  - o Leipä on paikallista.
  - o Ostan tuotteita, joita ei pakata muoviin.
  - o Kahvi on reilun kaupan tuote.
  - o Tuote on ekologinen.
  - o Kassi on ympäristöystävällinen.
  - o Ruoka on vegaanista.
  - o Vesi on puhdasta.
  - o Minulla on muoviton pullo.
  - o Me kierrätämme.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	25 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	ostoslista
TYÖMUOTO	pari- ja ryhmätyö	KIELITAITO	ruokasanasto

1. Jaa oppijat pareihin.
2. Ohjeista parit valitsemaan yksi kohdemaan tai -kulttuurin perinneruoka.
3. Pyydä pareja selvittämään
  - o mitä raaka-aineita ruokaan tarvitaan
  - o miten ruoasta voi tehdä mahdollisimman ympäristöystävällisen version.
4. Pyydä pareja tekemään ostoslista raaka-aineista.
5. Muodosta pareista pienryhmät ja ohjeista ryhmät lukemaan ostoslistat ääneen.
6. Kehota ryhmiä pohtimaan, voisiko ostoslistoista tehdä vieläkin ympäristöystävällisempiä.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilö- ja parityö	KIELITAITO	ruokasanasto

1. Ohjeista oppijat tekemään ekologinen ruoka-annos lautasmallin mukaan.
2. Pyydä oppijoita huomioimaan seuraavat asiat:
  - o tuotteet ovat paikallisia
  - o vuodenaika ja saatavuus
  - o proteiinin ympäristövaikutukset
3. Jaa oppijat pareihin ja pyydä heitä kertomaan toisilleen, miten annos eroaa heidän normaalista arkiruoastaan.

Lista de compras ecológica

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Kerro parillesi, mikä tuote on parempi ympäristölle esim.

- *La botella de vidrio es buena. La botella de plástico es mala.*

2. Voit kertoa myös, mikä on mielestäsi hyvä ekologinen ostos.

- *Compro una manzana local.*

la botella de plástico

la botella de vidrio

la bolsa de papel

la bolsa de plástico

la manzana local

la manzana extranjera

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Tutki ruokakaupan mainosta. Katso, mitä tuotteita siinä on.
2. Kirjoita tuotteiden nimet espanjaksi. Etsi sanojen perusmuoto ja artikkeli.

PRODUCTOS ORGÁNICOS	PRODUCTOS LOCALES	PRODUCTOS SIN PLÁSTICO
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

3. Vertailkaa ryhmässä keräämiänne sanoja.
4. Pohtikaa ryhmässä, mitä seuraavat virkkeitä tarkoittavat.

LAS FRASES

El pan es local.

Compro productos que no están envasados en plástico.

El café es de comercio justo.

El producto es ecológico.

La bolsa es respetuosa con el medio ambiente.

La comida es vegana.

El agua es limpia.

Tengo una botella sin plástico.

Reciclamos.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Valitse parin kanssa yksi espanjankielisen maailman perinneruoka (esim. tortilla de patatas, paella, enchiladas, gazpacho, ceviche).
2. Selvittäkää, mitä raaka-aineita ruokaan tarvitaan ja miten ruoasta voi tehdä mahdollisimman ympäristöystävällisen version.
3. Tee parin kanssa ostoslista raaka-aineista.
4. Muodostakaa pienryhmä toisen parin kanssa ja lukekaa ostoslistanne ääneen.
  - *Compro patatas, huevos y cebollas.*
5. Miettikää ryhmässä, voisiko ostoslistoista tehdä vieläkin ympäristöystävällisempiä.
  - *Las patatas locales son mejores que las patatas importadas.*

LISTA DE COMPRAS

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

1. Tee itsellesi ekologinen ruoka-annos lautasmallin mukaan. Huomioitavaa:

- tuotteet ovat paikallisia.
- vuodenaika ja saatavuus
- proteiinin ympäristövaikutukset

2. Kerro parille, miten annos eroaa normaalista arkiruoastasi.

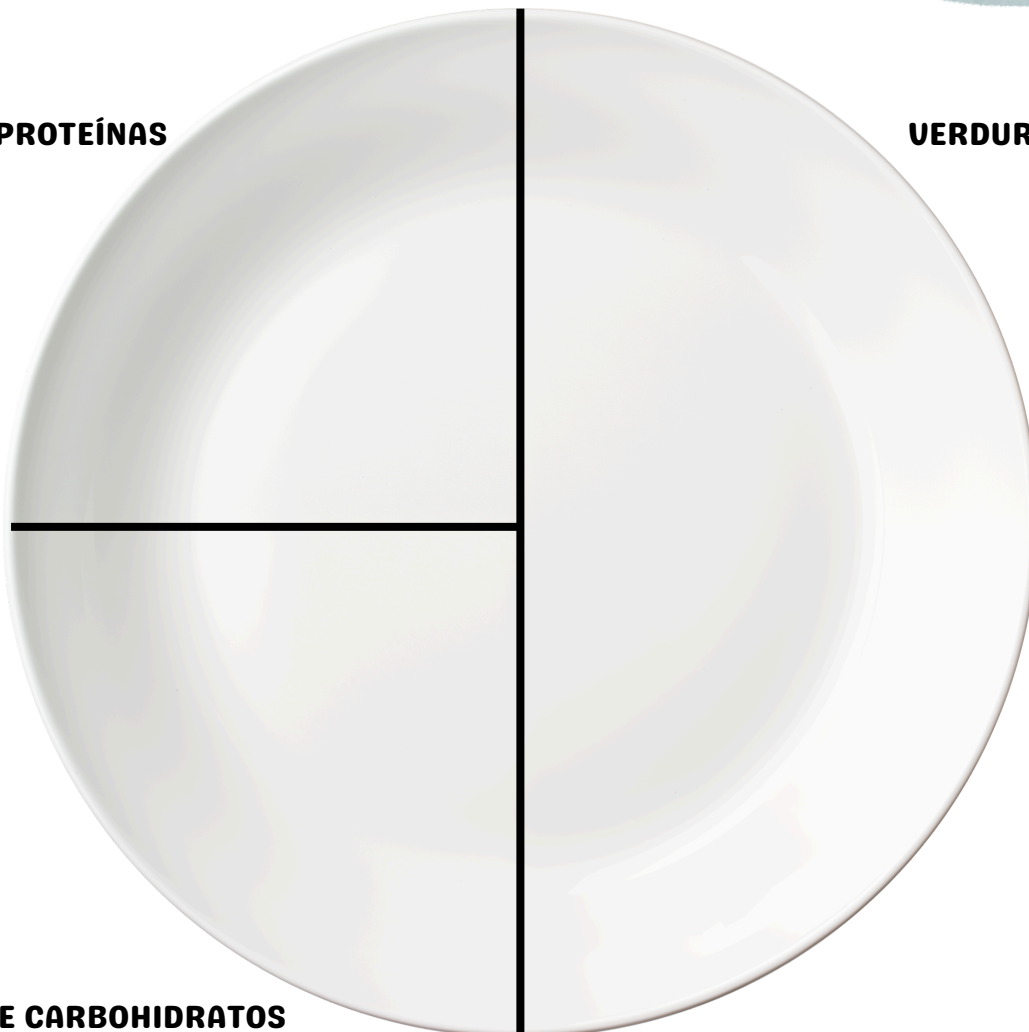
- *Normalmente como pollo.*
- *Normalmente como menos verduras.*
- *Normalmente como más pasta.*
- *Normalmente bebo refresco.*

BEBIDA

FUENTE DE PROTEÍNAS

VERDURAS

FUENTE DE CARBOHIDRATOS

Kyltti huomiselle

KESTO	20 + 20 + 30 + 20	KIELET
TAITOTASO	A1-A2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> tutustua Agenda 2030 -tavoitteisiin pohtia, miten Agenda 2030 -tavoitteisiin voidaan vaikuttaa rohkaista toimijuuteen 	<ul style="list-style-type: none"> harjoitella pakollisuuden tai välttämättömyyden ilmaisemista oppia kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa kehittää suullista ja kirjallista ilmaisua 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Tutustu Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjaseen. Valmistelemme kylttien askarteluvälineet. Leikkaa sopivankokoisia paperiarkkeja äänestystä varten. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti kartonkia, tusseja ja muita askarteluvälineitä paperia äänestykseen noppia 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	lautapeli
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kestävyyssanasto

1. Jaa oppijat ryhmiin.
2. Ohjeista oppijat pelaamaan oppijan kortin lautapeliä.
  - Heitä noppaa ja etene nopan silmäluvun osoittamaan ruutuun.
  - Kerro peliryhmälle, mikä laatikon sanoista sopii ruudun kestävyystavoitteeseen.
  - Väärästä vastauksesta menettää seuraavan pelivuoron.
  - Jokaiseen kohtaan on kaksi oikeaa vastausta.
  - Voitte tarvittaessa varmistaa oikean vastauksen opettajalta.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kielioppi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	täytyä-rakenne

1. Käykää oppijoiden kanssa läpi kielioppilaatikko täytyä-rakenteen muodostamisesta.
2. Ohjeista oppijat tekemään kielioppitehtävä parin kanssa.
  - Lue parille ääneen yksi ongelmista ja pari ehdottaa siihen vastausta käyttämällä meidän täytyy -rakennetta.
  - *Käytämme paljon muovia. → Meidän täytyy kieltää muovikassit.*

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	vaikuttaminen
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	täytyä-rakenne

1. Jaa oppijat takaisin ryhmiin.
2. Pyydä ryhmiä valitsemaan yksi Agenda 2030 -tavoitteista.
  - Ryhmät voivat tutustua tavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 62–65).
3. Pyydä ryhmiä tutustumaan tavoitteeseen ja valitsemaan vielä yksi alatavoitteista, jota ryhmä haluaisi erityisesti ajaa.
  - Voitte tutustua alatavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 66–129) tai etsimällä niistä yksinkertaiset ja erikieliset versiot verkosta.
4. Pyydä ryhmiä kuvittelemaan, että he ovat menossa mielenosoitukseen, jossa ajetaan alatavoitetta.
5. Ohjeista ryhmät tekemään mielenosoitukseen kyltti, jossa käytetään meidän täytyy -rakennetta.
  - *Meidän täytyy taata puhdas juomavesi kaikille!* (alatavoite 6.1).

Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjanen

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esitelmä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	pohdinta

1. Jaa jokaiselle ryhmälle papereita äänestystä varten.
  - Tarvitset jokaiselle ryhmälle yhtä monta paperia kuin esittäviä ryhmiä on.
2. Ohjeista oppijat esittelemään kyltit ryhmä kerrallaan luokan edessä lukemalla ääneen kyltin teksti.
3. Pyydä ryhmiä päättelemään jokaisen kyltin oikea tavoite kirjoittamalla numero paperille ja nostamalla se ylös.
4. Kun kaikki ovat nostaneet veikkauksensa esille, pyydä esittelevää ryhmää paljastamaan oikea vastaus.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISU

TAVOITTEISIIN 1-17 YHDISTYVÄT SANAT

1. koulu, kirja
2. ruoka, pelto
3. lääkäri, terveys
4. opettaja, oppilas
5. raha, tasa-arvo
6. vesi, kaivo
7. aurinko, energia
8. työ, tehdas
9. kauppa, keksintö
10. kaupunki, koti
11. juna, katu
12. roska, kierrätys
13. ilma, metsä
14. meri, kala
15. puu, eläin
16. rauha, laki
17. ystävä, yhteistyö

KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISU

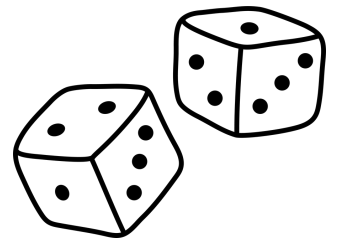
1. Usamos mucho plástico. Debemos prohibir las bolsas de plástico.
2. Tiramos comida. Debemos compartir la comida extra.
3. Hay basura en el mar. Debemos limpiar las playas.
4. Usamos mucha electricidad. Debemos invertir en energía solar.
5. Usamos mucha agua. Debemos reducir el uso del agua.
6. La ciudad está sucia. Debemos castigar por tirar basura.
7. Compramos muchas cosas. Debemos limitar las grandes tiendas en línea.
8. Los niños no aprenden a leer. Debemos apoyar la educación.
9. No hay suficientes trabajos. Debemos apoyar los productos locales.
10. No sabemos trabajar juntos. Debemos escuchar a los demás.

Cartel para mañana

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Heitä noppaa ja etene nopan silmäluvun osoittamaan ruutuun.
2. Kerro peliryhmälle, mikä laatikon sanoista sopii ruudun kestävyystavoitteeseen.
  - o Väärästä vastauksesta menetät seuraavan pelivuoron.
  - o Jokaiseen kohtaan on kaksi oikeaa vastausta.
3. Voitte tarvittaessa varmistaa oikean vastauksen opettajalta.

SALIDA	1 FIN DE LA POBREZA	2 HAMBRE CERO	3 SALUD Y BIENESTAR	4 EDUCACIÓN DE CALIDAD	5 IGUALDAD DE GÉNERO
LLEGADA					
17 ALIANZAS PARA LOGRAR LOS OBJETIVOS	el libro	el mar	la paz	la fábrica	6 AGUA LIMPIA Y SANEAMIENTO
	el amigo/la amiga	el sol	la ley	el árbol	
16 PAZ, JUSTICIA E INSTITUCIONES SÓLIDAS	el/la estudiante	la energía	el pozo	el animal	7 ENERGÍA ASEQUIBLE Y NO CONTAMINANTE
	la escuela	la basura	la tienda	el agua	
15 VIDA DE ECOSISTEMAS TERRESTRES	el bosque	el reciclaje	el tren	el campo	8 TRABAJO DECENTE Y CRECIMIENTO ECONÓMICO
	el invento	la casa	el médico/la médica		
14 VIDA SUBMARINA	la igualdad	el trabajo	la ciudad	el pez	9 INDUSTRIA, INNOVACIÓN E INFRAESTRUCTURA
	el aire	el profesor/la profesora	la cooperación		
13 ACCIÓN POR EL CLIMA	el dinero	la comida	la salud	la calle	
	12 PRODUCCIÓN Y CONSUMO RESPONSABLES	11 CIUDADES Y COMUNIDADES SOSTENIBLES	10 REDUCCIÓN DE LAS DESIGUALDADES		

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Opettele käyttämään täytyä-rakennetta alla olevan kielioppilaatikon avulla.
2. Lue parille ääneen yksi ongelmista ja pari ehdottaa siihen vastausta käyttämällä meidän täytyy -rakennetta.

◦ *Usamos mucho plástico.* → **Debemos** prohibir las bolsas de plástico.

DEBER

- Deber ilmaisee velvollisuutta, sääntöä tai moraalista pakkoa.
- Sitä käytetään usein säännöissä, mielipiteissä, ohjeissa ja iskulauseissa.
- Rakenne
  - **deber + infinitiivi**

Debemos reciclar. Meidän täytyy kierrättää.

Debes ahorrar agua. Sinun täytyy säästää vettä.

Debemos ayudar a otras personas. Meidän täytyy auttaa muita.

No debemos contaminar. Meidän ei tule saastuttaa.

No debemos tirar basura. Meidän ei tule roskata.

No deben gastar mucha energía. Meidän ei tule tuhjata paljon energiaa.

TAIVUTUS

debo	debemos
debes	debéis
debe	deben

plástico - muovi
tirar - heittää pois
la electricidad - sähkö
sucio/a - likainen
aprender - oppia
juntos - yhdessä
apoyar - tukea
prohibir - kieltää
los demás - muut
compartir - jakaa
limpiar - siivota
reducir - vähentää
invertir - investoida
energía solar - aurinkoenergia
castigar - rangaista
limitar - rajoittaa
tiendas en línea - verkkokaupat

Usamos mucho plástico.

Tiramos comida.

Hay basura en el mar.

Usamos mucha electricidad.

Usamos mucha agua.

La ciudad está sucia.

Compramos muchas cosas.

Los niños no aprenden a leer.

No hay suficientes trabajos.

No sabemos trabajar juntos.

...apoyar la educación

...prohibir las bolsas de plástico

...apoyar los productos locales

...escuchar a los demás

...compartir la comida extra

...limpiar las playas

...reducir el uso del agua

...invertir en energía solar

...castigar por tirar basura

...limitar las grandes tiendas en línea

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Valitkaa ryhmässä yksi Agenda 2030 -tavoitteista.

- **Voitte tutustua tavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 62-65).**

2. Tutustukaa tavoitteeseen ja valitkaa vielä yksi alatavoitteista, jota haluaisitte erityisesti ajaa ryhmässänne.

- **Voitte tutustua alatavoitteisiin Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen tavoitteet -kirjasen avulla (sivut 66-129).**

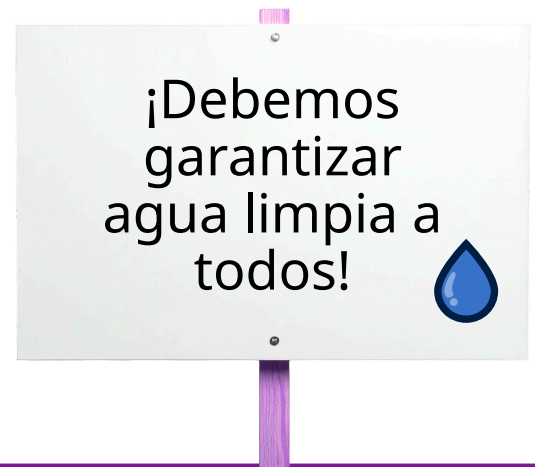
3. Kuvitelkaa, että olette menossa mielenosoitukseen, jossa ajetaan alatavoitetta.

4. Tehkää mielenosoitukseen kyltti, jossa käytätte “meidän täytyy” -rakennetta

- *¡Debemos garantizar agua limpia a todos! (alatavoite 6.1)*

Suomen YK-liiton Kestävän kehityksen
tavoitteet -kirjanen

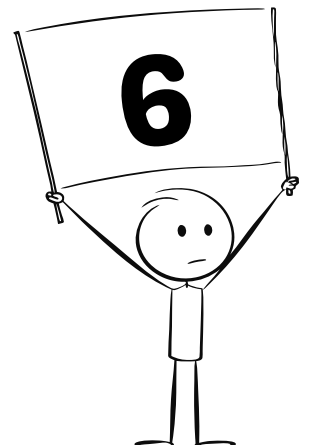

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Kyltit esitellään ryhmä kerrallaan luokan edessä lukemalla ääneen kyltin teksti.

2. Yrittäkää jokaisen esitellyn kyltin yhteydessä päätellä kyltin tavoitteen numero kirjoittamalla se paperille ja nostamalla se ylös.

3. Kun kaikki ovat nostaneet veikkauksensa esille, ryhmä kertoo oikean vastauksen.

TAITOTASO

A2-B1

Tulevaisuuden elinympäristöt

KESTO	20 + 20 + 30 + 20	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	ekologinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia ihmisen, teknologian ja luonnon välisiä suhteita • tunnistaa ilmastonmuutoksen, luonnon monimuotoisuuden katoamisen ja kaupunkiympäristöjen muutoksen keskeisiä vaikutuksia • harjoitella tulevaisuusajattelua 	<ul style="list-style-type: none"> • oppia ympäristöön liittyvää sanastoa • harjoitella futuurin käyttöä • oppia keskustelemaan ympäristön tulevaisuudesta ja tekoälyn käytöstä 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Luo oppimisalusta kuvien tallentamista varten. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • oppimisalusta • tietokone tai tabletti tekoälyä varten 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kuvanhaku
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanasto

- 1. Pyydä oppijoita pohtimaan, miltä heidän elinympäristönsä näyttää tulevaisuudessa ja etsimään kaksi kuvaa, jotka vastaavat kysymyksiin:**
  - o Mikä sinua pelottaa tulevaisuudessa?
  - o Mikä antaa sinulle toivoa tulevaisuuteen?
- 2. Ohjeista oppijoita otsikoimaan kuvat ja lataamaan ne määrittelemällesi oppimisalustalle (esim. Moodle, Padlet tai Itslearning).**

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kielioppi
TYÖMUOTO	yksilö- ja ryhmätyö	KIELITAITO	futuuri

- 1. Kertaa oppijan kortin avulla kohdekielen futuurin käyttö.**
- 2. Ohjeista oppijat kirjoittamaan kuvaus heidän valitsemiinsa kuviin käyttäen futuuria.**
- 3. Jaa oppijat ryhmiin.**
- 4. Ohjeista oppijat esittelemään kuvansa ryhmälle.**

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tekoälyn käyttö
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Pyydä oppijoita luomaan tekoälyllä kuva heidän tulevaisuuden elinympäristöstään. Ohjeista

- o luomaan kuva omasta kodistaan ja sen ympäristöstä vuonna 2050.
- o liittämään kuvaan ympäristöön liittyvää sanastoa esimerkiksi puhekuplien avulla.

2. Ohjeista lopuksi otsikoimaan kuvat ja lataamaan ne määrittelemällesi oppimisalustalle (esim. Moodle, Padlet tai Itslearning).

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilö- ja ryhmätyö	KIELITAITO	futuuri

1. Kehota oppijoita esittelemään ryhmälle heidän tekoälyllä tekemänsä kuvat kohdekielellä.
2. Pyydä oppijoita kertomaan ryhmälle, minkälaisia muutoksia kuvassa on heidän nykyiseen elinympäristöönsä verrattuna.
  - o Ohjeista käyttämään futuuria.
3. Kehota oppijat pohtimaan, onko tekoälyn käyttö eettistä, ja jatkamaan annettuja lauseita.
  - o Minun mielestäni tekoälyn käyttö on eettistä, koska...
  - o Minun mielestäni tekoälyn käyttö ei ole eettistä, koska...
4. Pyydä oppijat lukemaan tekemänsä virkkeet ryhmälle ääneen.

Entorno futuro

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Piensa cómo será tu entorno en el futuro. Busca dos imágenes que respondan a estas preguntas:

- ¿Qué te da miedo del futuro?
- ¿Qué te da esperanza para el futuro?

2. Pon títulos a las imágenes y súbelas a la plataforma de aprendizaje.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Practica el uso del futuro en español con la ayuda del cuadro de abajo.

2. Escribe una descripción para las imágenes que has elegido usando el futuro:

- *En el futuro, muchos corales desaparecerán del océano.*
- *Los jóvenes crearán un mundo más limpio y seguro.*

3. Presenta tus imágenes al grupo en español.

FUTUURI

- Futuurimuotoa käytetään, kun puhutaan tulevaisuudesta, suunnitelmista tai ennustuksista.
- Futuuri muodostetaan lisäämällä verbin perusmuotoon futuuripäätte.
- Päätteet ovat samat kaikissa verbimuodoissa (-ar, -er ja -ir).
  - *En el futuro habrá menos contaminación.*

Verbin perusmuoto

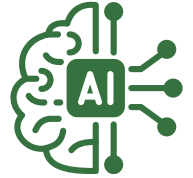
cantar, comer, vivir

-é	-emos
-ás	-éis
-á	-án

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Crea una imagen con inteligencia artificial sobre tu entorno en el futuro.
  - Crea una imagen de tu casa y su entorno en el año 2050.
  - Añade vocabulario a la imagen, por ejemplo, con bocadillos de texto.
2. Sube la imagen a la plataforma de aprendizaje.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Presenta al grupo la imagen que creaste con inteligencia artificial en español.
2. Explica al grupo qué cambios hay en la imagen comparados con tu entorno actual. Usa el futuro, por ejemplo:
  - *En el futuro habrá menos árboles.*
  - *En el futuro no necesitaré coche.*
3. Reflexiona si el uso de la inteligencia artificial es ético. ¿Por qué? ¿Por qué no? Continúa las frases.
4. En grupo, leed las frases que habéis escrito.

En mi opinión, el uso de la inteligencia artificial es ético porque.....

.....

.....

.....

En mi opinión, el uso de la inteligencia artificial no es ético porque.....

.....

.....

.....

Haastattelut monikielisyudesta

KESTO	2 x 60	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi, venäjä
ULOITTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> • vähentää eriarvoisuutta • lisätä kielten arvostusta • pohtia omaa kieli-identiteettiä • ymmärtää monikielisyiden ja vuorovaikutusosaamisen merkitys	<ul style="list-style-type: none"> • oppia kieleen ja kulttuuriin liittyvää sanastoa • kerrata kysymyssanat ja kysymysten muodostaminen • kehittää vuorovaikutustaitoja

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Selvitä haastateltavat ennen toista oppituntia. • Käännä viimeisen tehtävän peukkuäänestyskysymykset kohdekielelle.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • tabletit tai puhelimet

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kieliprofiili
TYÖMUOTO	yksilö- ja parityö	KIELITAITO	kielisanasto

1. Pyydä jokaista oppijaa täyttämään oppijan kortin kielipassi.
  - Oppijan kortin kielitaitoarviossa 5 tähteä tarkoittaa erinomaista kielitaitoa.
2. Jaa oppijat pareiksi.
3. Ohjeista parit täydentämään yhteistyössä oppijan korttien ajatuskartat:
  - Missä kuulen tai näen eri kieliä?
  - Korosta oppijoita huomioimaan kaikki ympäristönsä kielet: kuuleeko oppija esimerkiksi lomalla italiaa, paikallisessa ravintolassa kiinaa tai katsooko hän monikielisiä videoita?

LISÄTIETOJA

Oppijan korttia laajempi kielipassi on ladattavissa OPH:n Eurooppalainen kielisalkku, Kielipassi, vuosiluokat 7-9 -nettisivulta.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Ohjeista parit pienryhmiin (2 paria/ryhmä).
2. Pyydä oppijoita kertaamaan ohjeet kysymysten tekemisestä.
3. Ohjeista parit tutustumaan toistensa kielipasseihin ja ajatuskarttoihin oppijan kortin haastattelukysymysten avulla:
  - Mitä kieliä osaat?
  - Missä olet oppinut eri kieliä?
  - Missä kuulet ja näet eri kieliä?
4. Pyydä pareja kirjoittamaan kohdekielellä kolme kielipassiin tai ajatuskarttaan liittyvää lisäkysymystä.
5. Ohjeista pareja kysymään toisiltaan myös lisäkysymykset.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	haastattelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Käykää yhdessä läpi oppijan kortin vinkit haastattelun tekemiseen.
2. Keskustele oppijoiden kanssa siitä, mitä tulee pitää mielessä, kun haastattelee erilaisia ihmisiä.
3. Kerro oppijoille ohjeet:
  - Suunnitelkaa pienryhmissä haastattelu haastateltavan kielitaustasta ja monikielisyydestä.
  - Apuna voi käyttää edellisen tehtävän kysymyksiä ja vastauksia.
  - Kirjoittakaa ylös haastattelurunko, jossa on 6–8 kysymystä.
4. Pyydä palauttamaan haastattelurungot, jotta voit kommentoida ja korjata niitä ennen seuraavaa oppituntia.
5. Valitse haastateltavat ennen seuraavaa oppituntia:
  - Haastattelevatko oppijat toisiaan?
  - Onko koulussanne kohdekielen puhujia?
  - Voitteko toteuttaa haastattelut esim. Zoomissa yhteistyökoulun kanssa?

OPPITUNTI 2

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	muokkaukierros
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Palauta ryhmille haastattelurungot.
2. Jaa ryhmille haastateltavien tiedot.
3. Pyydä ryhmiä tekemään tarvittavat korjaukset ja muokkaukset haastattelurunkoihin.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	haastattelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kysyminen

1. Muistuta oppijoita vielä vinkeistä haastatteluun (oppijan kortti) ja mahdollisista pelisäännöistä, joita olette sopineet.

- Haastattelut voidaan videoida tai äänittää riippuen haastateltavan suostumuksesta.

2. Sovi ryhmien kanssa haastattelujen pituus (esim. 3–5 minuuttia).

3. Neuvo ryhmiä menemään erillisiin tiloihin tekemään haastattelut.

4. Pyydä ryhmiä palaamaan luokkaan haastattelujen valmistuttua.

LISÄTIETOJA

Haastattelut voidaan tehdä hyödyntämällä oppijoiden puhelimia tai esimerkiksi koulun tabletteja.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esitys
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Pyydä ryhmiä valmistautumaan haastattelujen esittämiseen.

2. Kerro, että ryhmät antavat palautetta jokaisesta esityksestä.

- Pyydä ryhmiä kirjoittamaan kohdekielellä vähintään yksi positiivinen asia jokaisesta esityksestä.

3. Pyydä jokainen ryhmä yksi kerrallaan luokan eteen esittämään nauhoitteensa tai videonsa.

4. Pyydä muita ryhmiä kertomaan positiiviset palautteet kohdekielellä jokaisen esityksen välissä.

5. Anna esitysten jälkeen palautetta haastatteluista:

- Mitkä asiat yllättivät positiivisesti?
- Missä asioissa olisi vielä parannettavaa?

6. Järjestä lopuksi vielä peukkuäänestys oppijoille (peukku ylös, alas tai keskelle) ja kysy heiltä kysymykset kohdekielellä:

- Oliko haastattelun tekeminen helppoa?
- Oletko tyytyväinen tekemäänne haastatteluun?
- Ymmärrätkö, mitä monikielisyys tarkoittaa?
- Oletko mielestäsi monikielinen?

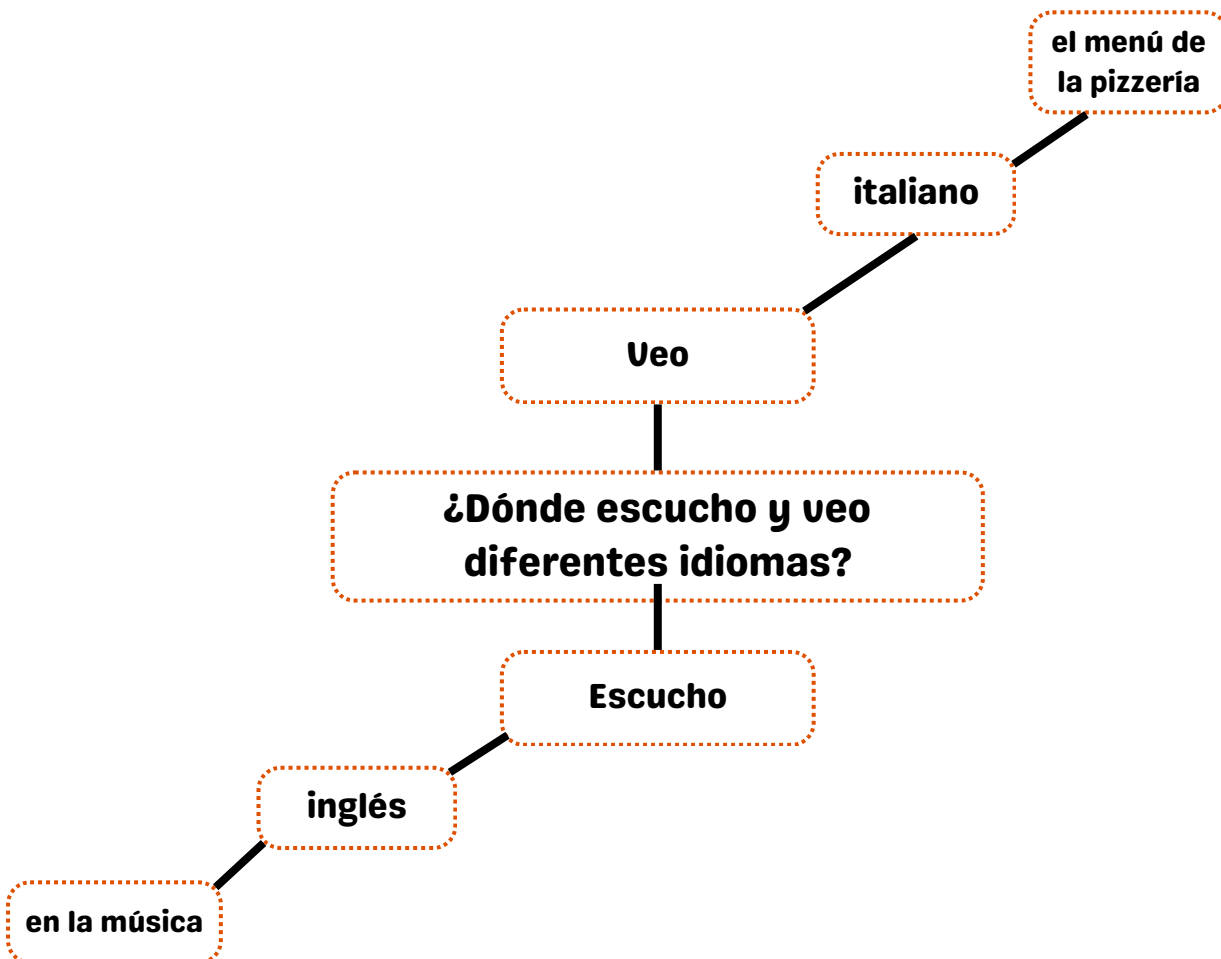

Entrevistas sobre el multilingüismo

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Completa el pasaporte de lenguas de la siguiente página.
2. Con una pareja, completa el mapa mental:
  - ¿Dónde escucho y veo diferentes idiomas?

PASAPORTE DE LENGUAS

Nombre:

Lugar y tiempo:

LOS IDIOMAS QUE HE APRENDIDO EN LA ESCUELA

Completa los idiomas que has aprendido en la escuela y evalúa tu nivel de competencia coloreando las estrellas.

Idioma	Grados	
.....	.....	☆☆☆☆☆
.....	.....	☆☆☆☆☆
.....	.....	☆☆☆☆☆
.....	.....	☆☆☆☆☆

LOS IDIOMAS QUE HE APRENDIDO FUERA DE LA ESCUELA

Completa los idiomas que has aprendido fuera de la escuela y evalúa tu nivel de competencia coloreando las estrellas.

Idioma	¿Cómo?	
.....	.....	☆☆☆☆☆
.....	.....	☆☆☆☆☆
.....	.....	☆☆☆☆☆
.....	.....	☆☆☆☆☆

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Repasa cómo hacer preguntas usando el cuadro de abajo.
2. Haz las siguientes preguntas a tu grupo:
  - ¿Qué idiomas sabes?
  - ¿Dónde has aprendido diferentes idiomas?
  - ¿Dónde escuchas y ves diferentes idiomas?
3. Inventa tres preguntas adicionales.
4. Pregúntalas entre vosotros.

CÓMO HACER PREGUNTAS

- **Toteamuksesta kysymykseen**
  - Hablas español. -> ¿Hablas español?
  - **Muista nouseva intonaatio.**
- **Kysymys alkaa kysymyssanalla**
  - ¿Qué idiomas hablas?
  - ¿Dónde has aprendido español?

Palabras interrogativas

qué	mikä, mitä	cómo	kuinka, miten, millainen	cuándo	milloin
quién	kuka			cuánto, -a, -os, -as	paljonko, montako
por qué	miksi	cuál, -es	mikä, kumpi, mitkä	para qué	mitä varten
dónde	missä				

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

el trasfondo lingüístico = kielitausta

1. Lee los consejos para hacer una entrevista.
2. En grupos pequeños, planifiquen una entrevista sobre el trasfondo lingüístico y el multilingüismo del entrevistado.
  - Se pueden usar las preguntas de la tarea anterior como ayuda.
3. Escribe en la siguiente página un esquema de entrevista con 6–8 preguntas.
4. Entrega el esquema de la entrevista al profesor.

CONSEJOS PARA LA ENTREVISTA

- Formula las preguntas de la manera más clara posible.
- Practica la pronunciación de las preguntas para que las palabras fluyan con facilidad.
- Elige un lugar lo más tranquilo posible para la entrevista.
- Sé amable y cortés.
- Preséntate antes de la entrevista y explica al entrevistado por qué lo estás entrevistando.
- Recuerda preguntar si puedes grabar o filmar la entrevista.
- Al comienzo de la grabación, menciona el nombre del grabador/-a y el nombre del entrevistado/-a.
- Haz una pregunta a la vez, no interrumpas al entrevistado/-a.
- Escucha y haz preguntas de aclaración si es necesario, no temas los silencios.

OPPITUNTI 2

KIELITAITOTEHTÄVÄ

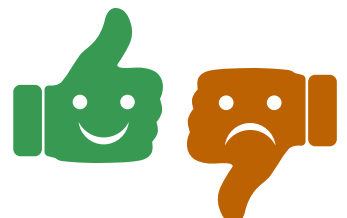
1. Escribe los datos del entrevistado/a.
2. Haz las correcciones y modificaciones necesarias al esquema de la entrevista.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Repasa los consejos para la entrevista.
2. Ve a un lugar separado para realizar la entrevista.
3. Las entrevistas se pueden grabar en video o audio,
  - dependiendo del consentimiento del entrevistado/a.
4. Regresa al aula cuando la entrevista esté lista.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Prepárate para presentar las entrevistas.
2. Escribe en español al menos una cosa positiva sobre cada presentación.
3. Después de cada presentación, comparte su feedback positivo.
4. Responde a las preguntas finales del profesor usando el pulgar:
  - pulgar hacia arriba: sí
  - pulgar hacia el lado: tal vez
  - pulgar hacia abajo: no

Kulttuurista perinnöksi

KESTO	10 + 10 + 50 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää kulttuurin ja kulttuuriperinnön ero • vahvistaa empatiaa ja kulttuurista lukutaitoa • pohtia, miksi kulttuuriperintöä tulisi suojella ja mikä on sen merkitys nyky-yhteiskunnassa	<ul style="list-style-type: none"> • laajentaa kulttuuriin, historiaan ja yhteiskuntaan liittyvää sanastoa • harjoitella puhe- ja esitystaitoja • kehittää keskustelutaitoja kulttuurieroista ja yhteisistä arvoista

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Valmistele esitysten tekoon tarvittavat välineet.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • tietokoneet tai tabletit ja ohjelmisto esitysten tekoon, esim. PowerPoint

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 min	TEHTÄVÄMUOTO	määrittely
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kulttuurisanasto

1. Katsokaa yhdessä oppijan kortin määritelmät kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä.
2. Kirjaa oppijalähtöisesti keskeiset erot taululle.
3. Pyydä oppijoita kertomaan esimerkkejä kohdemaan kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä.
4. Kirjaa myös oppijoiden esimerkit taululle.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

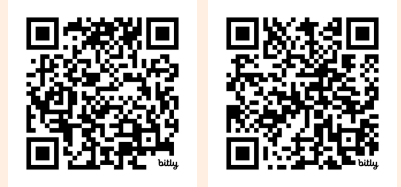
KESTO	10 min	TEHTÄVÄMUOTO	luokittelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kulttuurisanasto

1. Ohjeista oppijat ympäröimään oppijan kortin kielitaitotehtävästä kaikki asiat, jotka ovat heidän mielestään kulttuuriperintöä.
2. Keskustele luokan kanssa, oletteko samaa mieltä vastauksista.
  - o Huomaa, että joskus kulttuurin ja kulttuuriperinnön raja on häilyvä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	50 min	TEHTÄVÄMUOTO	esitelmä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pienryhmiin.
2. Neuvo ryhmät etsimään jokin UNESCO:n aineeton tai aineellinen kulttuuriperintökohde kohdekieleltä puhuvasta maasta ja tekemään esitelmä siitä.
3. Auta oppijoita esitelmien teossa.

LISÄTIETOJA

Aineettomia kulttuuriperintökohteita maittain voi selata esimerkiksi osoitteesta: ich.unesco.org

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 min	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Käykää yhdessä läpi oppijoiden kortin selitys kulttuuriperinnön ja stereotyyppien yhteydestä.
2. Pyydä oppijoita pohtimaan ryhmissä kohdekielellä:
  - Mitkä kielitaitotehtävän listauksen asioista mielestäsi saattavat vahvistaa stereotyyppistä kuvaa kohdemaan kulttuurista tai ihmisistä?
  - Mitkä oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävässä esitellyistä kulttuuriperintökohteista olivat entuudestaan tuttuja oman kokemuksen kautta?

KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISUT

ESPANJA

el flamenco

el Camino de Santiago

la paella

el tango

el Silbo Gomero

tauromaquia

la siesta

las Fallas de Valencia

tacos

corrida de toros

pelota vasca

tacos

tapas

La Tomatina

churros

Sagrada Familia

el Día de los Reyes Magos

marimba

La Alhambra

Machu Picchu

De la cultura al patrimonio

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Lee las definiciones de cultura y patrimonio cultural en los textos de abajo.
2. Piensa en ejemplos españoles de cultura y patrimonio cultural.

CULTURA

La cultura se refiere a **las formas de pensar, los valores, las prácticas y el comportamiento social de un grupo de personas o una sociedad**. Se manifiesta, por ejemplo, en el idioma, las costumbres, el arte, los días festivos y las elecciones cotidianas.

- La cultura **cambia con el tiempo**: no es permanente, sino que está viva y en constante evolución.
- **Se crea nueva cultura** continuamente cuando las personas desarrollan nuevas formas, expresiones y significados.
- La cultura **puede ser individual, comunitaria o global**, y puede unir o separar a las personas.

PATRIMONIO CULTURAL

El patrimonio cultural se refiere a las **partes de la cultura que han sido transmitidas del pasado al presente y que se desean conservar** para las generaciones futuras. Puede ser **material** (como edificios y objetos) o **inmaterial** (como tradiciones lingüísticas, celebraciones y relatos).

- El patrimonio cultural generalmente **no se modifica**, sino que su valor se basa en la preservación y la continuidad.
- **No surge como algo nuevo**, sino que se hereda y mantiene los significados del pasado.
- Nos ayuda a comprender nuestras raíces, identidad e historia.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

I. Rodea las cosas que forman parte del patrimonio en el mundo hispanohablante.

el flamenco

el Camino de Santiago

la paella

el tango

fútbol

telenovelas

el Silbo Gomero

maté

la siesta

La Cucaracha

tauromaquia

Las Fallas de Valencia

tacos

pelota vasca

corrida de toros

tapas

La Tomatina

comer tarde

sobremesa

churros

Sagrada Familia

el arte de Salvador Dalí

Real Madrid

el Día de los Reyes Magos

marimba

hablar con gestos

La Alhambra

dar dos besos

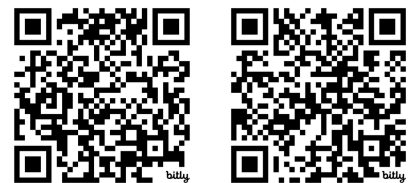
Machu Picchu

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

El patrimonio cultural inmaterial se refiere al patrimonio vivo.

- 1. Busca algún sitio de patrimonio cultural material o inmaterial de España o América Latina reconocido por la UNESCO.**
- 2. Prepara una presentación en español sobre el sitio de patrimonio cultural que hayan elegido.**
- 3. Presenta en español, grupo por grupo, frente a la clase.**

El patrimonio cultural material se refiere a los objetos físicos, edificios y lugares.

Códigos QR: listas de sitios del patrimonio de la UNESCO

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

I. En grupos, reflexiona:

- **¿Qué cosas de la lista de Kielitaitotehtävä piensas que pueden mostrar una imagen estereotipada de la cultura o de las personas españolas?**
- **¿Cuáles de los lugares del patrimonio cultural en la tarea de Oppiminen ja muutostoimijuus te eran ya conocidos por tu propia experiencia?**

La cultura y el patrimonio cultural pueden incluir estereotipos, porque las personas muchas veces simplifican cosas complejas y hacen generalizaciones. Por ejemplo, la comida, las fiestas o la manera de vestir de un país pueden verse como sus características principales, aunque en realidad dentro de la cultura hay mucha variedad. Cuando aprendemos a ver las culturas como algo diverso, reducimos el pensamiento estereotipado.

Tunteet kuuluviksi

KESTO	20 + 20 + 20 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiaalinen	
TAUOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • edistää empatiaa, myötätuntoa ja rakentavaa vuorovaikutusta • tukea ryhmässä toimimista ja toisten kokemusten kunnioittamista • harjoitella tunteiden säätelyä • vahvistaa itseohjautuvuutta ja stressinhallintaa	<ul style="list-style-type: none"> • oppia tunnesanastoa • tuottaa lyhyitä lauseita tunnetilasta • kirjoittaa lyhyt henkilökohtainen teksti • harjoitella turvallista itsensä ilmaisua • kertoa tunteistaan kohdekielellä	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • paperilappuja	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 min	TEHTÄVÄMUOTO	tunnekuva
TYÖMUOTO	yksilö- ja parityö	KIELITAITO	tunnesanasto

1. Pyydä oppijoita pohtimaan, miltä heistä tuntuu tällä hetkellä.
2. Pyydä heitä valitsemaan emoji, joka kuvaa kyseistä tunnetilaa ja piirtämään se oppijan kortin lämmittelytehtävän kehykseen.
3. Pyydä oppijoita vaihtamaan piirroksia parin kanssa.
4. Ohjeista heidät piirtämään parin tunnetila emojin perusteella kehyksen alla olevaan laatikkoon.
5. Pyydä heitä lukemaan parin tunnetila ääneen.
  - o Pari voi korjata tarvittaessa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tunnetilat
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	tunnesanasto

1. Ohjeista oppijoita pohtimaan ja kirjoittamaan oppijan kortin kielitaitotehtävän emojiin alle, miten he voisivat kohdekielellä ilmaista kyseisen tunnetilan.
  - o *Minä olen iloinen. Minua ällöttää.*

LISÄTIETOJA

Vaikka kyseessä on kielitaitotehtävä, tehtävään ei ole vain yhtä ainoaa oikeaa vastausta, vaan tavoitteena on oppia ilmaisemaan kohdekielellä erilaisia tunnetiloja.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tunnesuunnitelma
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kirjallinen

1. Ohjeista oppijat pohtimaan ryhmissä, miten he toimisivat erilaisissa tunnetiloissa.
2. Pyydä jokaista ryhmää valitsemaan oppijan kortin tehtävälaatikosta kolme tunnetilaa.
3. Kehota oppijat laatimaan tunnesuunnitelmat tunnetilojen käsittelyyn hyödyntämällä viimeisen sivun monistetta:
  - o tunne → vastuu → toiminta
  - o Oppijat voivat tehdä yhden tunnesuunnitelman jokaista oppijan korttia kohti. Siksi ryhmissä tulisi olla vähintään kolme oppijaa.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tunnelappu
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	ilmaisu

1. Jaa oppijoille paperilaput.
2. Pyydä oppijoita purkamaan mieltään kirjoittamalla kohdekielellä paperilapulle jokin negatiivinen tunne, jota he kantavat tällä hetkellä mukanaan.
3. Pyydä heitä myös kirjoittamaan lyhyt tunnesuunnitelma tunteen alapuolelle kohdekielellä:
  - o Miten voin helpottaa negatiivista tunnetilaa?
4. Ohjeista oppijat lopuksi repimään paperilaput pieniksi palasiksi, viemään palaset roskiin ja päästämään irti negatiivisesta tunteesta.

KIELITAITOTEHTÄVÄN ESIMERKIT

1. *Me da asco.*
2. *Estoy ilusionado/a. / Estoy enamorado/a.*
3. *Estoy insatisfecho/a.*
4. *Estoy enfadado/a.*
5. *Estoy preocupado/a.*
6. *Estoy triste.*
7. *Estoy melancólico/a.*
8. *Me siento ligón/ligona. / Tengo ganas de ligar*
9. *Estoy confundido/a.*
10. *Estoy sorprendido/a.*
11. *Estoy agotado/a.*
12. *Estoy de mal humor.*

Dar voz a las emociones

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Piensa en cómo te sientes ahora mismo.
2. Elige un emoji que muestre tu emoción y dibújalo en el recuadro.
3. Intercambia los dibujos con tu compañero/a.
4. Describe la emoción de tu compañero/a en el cuadro de abajo según el emoji.
5. Lee la emoción de tu compañero/a en voz alta.
  - Tu compañero/a puede corregirte si es necesario.

- Feliz 😊
- Alegre 😄
- Tranquilo/a 😌
- Relajado/a 😎
- Emocionado/a 😂
- Aliviado/a 😅
- Inseguro/a 😟
- Confundido/a 😵
- Agotado/a 😫
- Con sueño 😴
- Concentrado/a 🧐
- Triste 😞
- Decepcionado/a 😞
- Preocupado/a 😟
- Ansioso/a 😰
- Enfadado/a 😡
- Furioso/a 😡
- Avergonzado/a 😳

.....

.....

.....

.....

KIELITAITOTEHTÄVÄ

I. ¿Cómo expresarías las siguientes emociones en español?

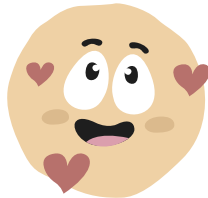
◦ Escribe una frase completa debajo de la imagen, por ejemplo:

- *Estoy feliz. Me da asco.*

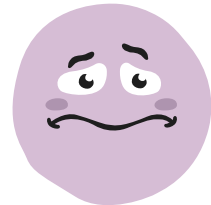
asco

enamoramamiento

insatisfacción

ira

preocupación

tristeza

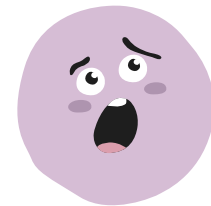
melancolía

ligoteo

confusión

sorpresa

agotamiento

mal humor

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Reflexionad en grupo: ¿Cómo actuáis cuando sentís las emociones de la lista?**
- 2. Elegid tres emociones.**
- 3. Cread un plan emocional usando la hoja de la última página.**

**ira – rabia – frustración – irritación – insatisfacción – hartazgo – apatía –
resistencia – celos – desconfianza – miedo – ansiedad – nervios – vergüenza –
decepción – melancolía – pena – desesperanza – soledad – agotamiento –
cansancio – aburrimiento – indiferencia – curiosidad – interés – gratitud – amor
– cariño – satisfacción – orgullo – buen humor**

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

- 1. Escribe en un papel pequeño una emoción negativa que lleves contigo ahora mismo (en español).**
- 2. Debajo de la emoción, escribe un plan emocional en español:**
  - ¿Cómo puedo aliviar esta emoción negativa?**
- 3. Rompe el papel en pedazos pequeños y deja ir la emoción negativa.**

PLAN EMOCIONAL

Emoción

¿Qué hago normalmente o qué quiero hacer cuando siento esta emoción?

¿Cuál es mi responsabilidad?

(No puedo elegir mis emociones, pero sí puedo elegir mis acciones.)

Nuevo plan de acción: ¿Cómo puedo actuar en esta situación?

Boikotin jäljillä

KESTO	15 + 30 + 30 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	taloudellinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa kestäväen kuluttamisen periaatteita ja soveltaa niitä yritys-esimerkkeihin ymmärtää, miten yksilön ja ryhmän valinnat vaikuttavat yritysten toimintaan 	<ul style="list-style-type: none"> tutustua yrityssanastoon oppia selittämään tapahtumaketju tehdä yksinkertaisia perusteluja tuottaa lyhyt multimodaalinen video 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Jaa luokka kolmeen osaan ja nimeä alueet. Varaa oppijoille tabletit ja videonkäsittelyohjelma. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti tabletit ja videonkäsittelyohjelma 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	mielipidekolmio
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	yrityssanasto

- I. Jaa luokan pöydät tai tuolit kolmeen osaan ja nimeä jokainen alue omalla lapulla käyttäen kohdekieltä. Alueiden nimet:**
  - En tiedä yritystä.
  - Tiedän yrityksen.
  - Boikotoin tai olen boikotoinut yritystä.
- 2. Lue luokalle ääneen kohdekielisten maiden yritysten nimiä yksi kerrallaan.**
  - Luettelot yrityksistä ovat viimeisellä sivulla.
- 3. Ohjeista oppijat asettumaan heille sopivaan pöytäryhmään jokaisen yrityksen kohdalla.**

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	yritystietolomake
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kirjallinen

- 1. Muodosta oppijoista 3–4 hengen ryhmät.**
- 2. Ohjeista oppijat etsimään internetin avulla kohdekielisen maan yritys, jota ihmiset ovat viime vuosina boikotoineet.**
- 3. Pyydä heitä täyttämään oppijan kortin yritystietolomake kohdekielellä.**
- 4. Kiertele ja auta oppijoita sanaston ja rakenteiden kanssa.**

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	somevideo
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa jokaiselle ryhmälle yksi tabletti.
2. Ohjeista oppijat tekemään ryhmissä lyhyt sosiaalisen median video (esimerkiksi reels), jonka pituus on 1–2 minuuttia.
  - Videon käsittelee heidän valitsemaansa yritystä.
3. Ohjeista oppijat lukemaan ohjelaatikat: 1) Videon rakenne ja 2) Ohjeita

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	videoiden katselu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	mielipidesanasto

1. Pyydä ryhmiä esittelemään videot yksi kerrallaan luokalle.
2. Ohjeista jokaisen esityksen jälkeen ryhmiä pohtimaan videon lopussa esitettyä kysymystä ja kertomaan heidän vastauksensa omalle ryhmälleen kohdekielellä.
3. Pyydä keskustelun päätteeksi oppijoita reagoimaan videoon:
  - Peukku ylöspäin, jos yritystä kuuluisi boikotoida.
  - Peukku alaspäin, jos yritystä ei kuuluisi boikotoida.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN YRITYSLISTA

Banco Santander

Inditex (Zara, Massimo Dutti, Bershka)

Cervecería 100 Montaditos

El Corte Inglés

Mercadona

SEAT

NH Hotel Group

Desigual

Repsol

Telepizza

Chupa Chups

LATAM Airlines

El País

RTVE

Tras las huellas del boicot

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. El/la profesor/a lee en voz alta nombres de empresas de países hispanohablantes.
2. Elige el grupo que mejor representa tu opinión. Los grupos son:
  - No conozco la empresa.
  - Conozco la empresa.
  - Boicoteo / he boicoteado la empresa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. En tu grupo, buscad en Internet una empresa de un país hispanohablante que la gente haya boicoteado en los últimos años.
2. Completad el formulario en español:

Nombre de la empresa		País	
Tipo de producto		Marca conocida	
Razón del boicot			
¿Qué hechos llevaron al boicot?			
¿Ha tenido algún efecto el boicot?			

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Con tu grupo, cread un video de 1–2 minutos.
  - El video debe tratar sobre la empresa que habéis elegido.
2. Usad la “estructura del video” para ayudaros.

Estructura del video

- ¿De qué empresa habla el video?
- ¿Por qué se boicotea la empresa?
- ¿Cómo ha afectado el boicot a la empresa?
- ¿Cuál es tu opinión personal sobre el boicot?
- Pregunta al público su opinión al final.

Instrucciones

- Duración: 1–2 minutos
- Usad 3–5 fotos o clips cortos
- Añadid texto en pantalla (por ejemplo, el nombre de la empresa)
- Podéis usar voz en off o cuadros de texto
- Podéis usar emojis, pegatinas y música sencilla.

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

1. Los grupos presentan sus videos a la clase.
2. Después de cada video, hablad en grupo sobre la pregunta que aparece al final del video y responded en español.
3. Cuando el profesor lo indique, reaccionad al video:
  - pulgar arriba = crees que se debe boicotear la empresa
  - pulgar abajo = crees que no se debe boicotear la empresa

Globaalista paikalliseen

KESTO	15 + 15 + 30 + 15	KIELET
TAITOTASO	A2-B1	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • kehittää kriittistä ajattelua • tutustua Agenda 2030 -tavoitteisiin • pohtia omaa roolia kestävän kehityksen edistämässä: mitä yksilö voi tehdä paikallisesti ja mitä globaali yhteistyö vaatii	<ul style="list-style-type: none"> • oppia kestävyys-sanastoa • kehittää vuorovaikutustaitoja • oppia kertomaan omista arvoista ja valinnoista	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Voit tulostaa myös Agenda 2030 -tavoitteiden kuvakkeita.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • tarroja	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pareihin.
2. Ohjeista pareja tutustumaan oppijan kortin kuvapareihin ja merkitsemään, kumpi kuvista edistää paikallis- ja kumpi globaalitason kestävyyttä.
  - o Kannusta oppijoita käyttämään kohdekieltä.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	päätely
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

1. Ohjeista pareja jatkamaan työskentelyä yhdessä ja tutustumaan Agenda 2030 -tavoitteisiin oppijan kortissa.
2. Pyydä oppijoita merkitsemään lämmittelytehtävän kuvien laatikkoihin numeroilla, mikä kestävä kehityksen tavoite liittyy kuvaan.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	juliste
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kestävyysnasto

1. Yhdistä parit ryhmiksi.
2. Pyydä ryhmiä valitsemaan kuusi Agenda 2030 -tavoitetta ja merkitsemään tai liimaamaan tavoitteet suomeksi oppijan kortin julisteen keskimmäisiin laatikoihin.
3. Pyydä oppijoita kirjoittamaan tavoitteiden viereisiin laatikkoihin:
  - o yksi kestävyystavoitetta edistävä paikallinen teko Suomessa
  - o yksi kestävyystavoitetta edistävä globaali toiminta.
4. Ohjaa oppijat kiinnittämään valmiit julisteet luokan seinälle.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	julistenäyttely
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kirjallinen/suullinen

1. Jaa jokaiselle oppijalle yksi tarra.
2. Ohjaa oppijat tutustumaan julisteisiin ja katsomaan, mitä paikallisia ja globaaleja kestävä kehityksen tavoitteita muut ryhmät ovat käsitelleet.
3. Pyydä oppijoita valitsemaan yksi toiminta tai teko, joka tuntuu heistä henkilökohtaisesti tärkeältä, ja merkitsemään se tarralla.
  - o Teko tai toiminta voi olla paikallinen tai globaali.
4. Ohjeista oppijat takaisin ryhmiin ja pyydä jokaista kertomaan ryhmässä kohdekielellä:
  - o Minkä teon tai toiminnan hän valitsi ja miksi?
  - o Miten se liittyy hänen elämäänsä tai arvoihinsa?

LISÄTIETOJA

Julisteet voi jättää luokan seinälle näyttelyksi.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ: RATKAISUT

2

ruoka-apu

3

rokotuskampanja

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

8

reilun kaupan kahvi

12

kirpputori

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

14

korallien suojelu

15

paikallisen eläinlajin suojelu

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

10

**paikallisen kulttuurin
vaaliminen**

11

**UNESCO:n
maailmanperintökohde**

—PAIKALLINEN
—GLOBAALI—

De lo global a lo local

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Trabaja con tu compañero/a y mira las parejas de imágenes de abajo.
2. Marca cuál imagen muestra una acción local y cuál muestra una acción global para la sostenibilidad.

ayuda alimentaria

LOCAL
GLOBAL

campana de vacunación

café de Comercio Justo

LOCAL
GLOBAL

mercadillo de segunda mano

protección de los corales

LOCAL
GLOBAL

la conservación del lince ibérico

La protección del patrimonio cultural de Cataluña

LOCAL
GLOBAL

Sitio del Patrimonio Mundial de la UNESCO

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Trabajad en pareja y revisad los objetivos de la Agenda 2030.
2. Marcad en las casillas de las imágenes del ejercicio de calentamiento con un número que muestre a qué objetivo de desarrollo sostenible pertenece la imagen.

OBJETIVOS **DE DESARROLLO SOSTENIBLE**

OPPINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. En grupo, elegid seis objetivos de la Agenda 2030 y marcad/pegad las imágenes de los objetivos en las casillas del centro del cartel de la última página.
2. En las casillas al lado de los objetivos, escribid:
  - o una acción local en España que ayuda a cumplir el objetivo,
  - o y una acción global que también ayuda al objetivo.
3. Colocad el cartel en la pared de la clase.

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

1. Mira los carteles que ha hecho la clase.
2. Observa qué objetivos locales y globales de desarrollo sostenible han elegido los otros grupos.
3. Elige una acción que te parece personalmente importante y pon una pegatina en ella.
  - La acción puede ser local o global.
4. Vuelve a tu grupo y conta en español:
  - ¿Qué acción o actividad has elegido y por qué?
  - ¿Cómo se relaciona con tu vida o tus valores?

Kestävyysspäiväkirja

KESTO	1 viikko	KIELET
TAITOTASO	A2-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia päivittäistä käyttäytymistä ja selvittää, miten voi elää kestävästi • havainnoida kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista omassa arjessa ja elinympäristössä	<ul style="list-style-type: none"> • oppia kestävään kehitykseen liittyvää sanastoa • kerrata menneen ajan muodot • oppia keskustelemaan ja kirjoittamaan kestävä kehityksen teemoista	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • noppia • vihko tai muut muistiinpanovälineet • A2-julistepohja tai valkotaulu	

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	lautapeli
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

1. Pyydä oppijoita tutustumaan lämmittelytehtävän sanastoon.
2. Jaa oppijat ryhmiin ja anna jokaiselle ryhmälle noppa.
3. Ohjeista ryhmiä pelaamaan Tavoitteiden taival -lautapeliä: pelissä yhdistetään Agenda 2030 -tavoitteet konkreettisiin esimerkkeihin.
  - o Peliohjeet löytyvät oppijan kortista.
  - o Auta tarvittaessa oikeiden vastausten ratkomisessa.
  - o Vastaukset ovat opettajan kortin lopussa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	luokittelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

1. Jaa oppijat pareiksi.
2. Pyydä oppijoita tarkastelemaan oppijan kortin sanalistoja ja pohtimaan, mitkä kohdat eivät kuulu joukkoon kussakin laatikossa.
3. Tarkistakaa lopuksi oikeat vastaukset yhdessä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	viikko	TEHTÄVÄMUOTO	kirjallinen
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	aikamuodot

1. Kerratkaa menneen ajan muodot ja niiden käytösäännöt.
2. Käykää läpi, miten menneitä aikamuotoja käytetään päiväkirjassa.
3. Ohjeista oppijat pitämään viikon ajan päiväkirjaa kestävästä kehityksestä omassa arjessa.
  - o Mieti, kirjoitetaanko päiväkirja vihkoon vai tietokoneella.
4. Katsokaa yhdessä oppijan kortin vinkkejä päiväkirjassa pohdittavista teemoista.
5. Kerro oppijoille, milloin ja miten kestävyyspäiväkirjat pitää palauttaa opettajalle.

OPPITUNTI 2

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	luokittelu
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

- Ohjeista oppijat poimimaan valmiista päiväkirjasta viikon aikana tehtyjä kestäviä valintoja ja sijoittamaan ne oppijan kortin kestävyyspalapeliin.
  - Minkä kestävyysulottuvuuden alle kukin valinta sopii?
  - Ohjeista kirjaamaan vähintään kolme valintaa jokaisen ulottuvuuden alle.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kriittinen luokittelu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	kestävyys-sanasto

- Jaa jokaiselle oppijalle neljä muistilapputarraa.
- Pyydä oppijoita kirjoittamaan jokaiselle tarralapulle yksi hänen kestävästä valinnoistaan.
- Jaa valkotaulu tai A2-juliste neljään osaan (esimerkki ratkaisuihin).
- Pyydä oppijoita sijoittamaan tarralappu valkotaululle tai julisteelle valitsemaansa ulottuvuuteen.
- Käykää tarralappujen sisältö läpi yhdessä luokan kanssa ja miettikää seuraavia asioita:
  - Oletteko samaa mieltä kaikkien lappujen sijainneista?
  - Onko joku ulottuvuus suositumpi kuin toinen? Miksi?
  - Toistuvatko samat teemat tai korostuvatko tietyt valinnat?
- Miettikää lopuksi yhdessä, miten aiotte jatkaa kestävä elämäntavan harjoittelua?

OPPITUNTI I: LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

1. Ei köyhyyttä
  - o suojapaikat kodittomille
  - o ruokapankit köyhille perheille
  - o ilmaiset vaatteet köyhille
2. Ei nälkää
  - o yhteisöpuutarhat
  - o siemenet viljelijöille
  - o ilmainen kouluruoka
3. Terveyttä ja hyvinvointia
  - o ilmaiset rokotuskampanjat
  - o mielenterveyspalvelut
  - o terveellisten elämäntapojen edistäminen
4. Hyvä koulutus
  - o ilmaiset koulutarvikkeet
  - o ilmaiset kielikurssit maahanmuuttajille
  - o ilmaiset tietokoneet opiskelijoille
5. Sukupuolten tasa-arvo
  - o pride-ihmisoikeustapahtuma
  - o turvakodit perheväkivallan uhreille
  - o ilmaiset kuukautisuojaajat
6. Puhdas vesi ja sanitaatio
  - o vedenkäytön säännöstely
  - o jäteveden käsittely
  - o ilmainen saippua ja käsidesi
7. Edullista ja puhdasta energiaa
  - o aurinkopaneelit sairaaloihin
  - o energiamerkinnot kodinkoneissa
  - o tuuli- ja vesivoimalat
8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua
  - o työharjoitteluohjelmat nuorille
  - o modernin orjuuden torjuminen
  - o mahdollisuus kuulua ammattiliittoon
9. Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria
  - o teollisuusjätteen kierrättäminen
  - o digitaaliset palvelut
  - o sähköautojen kehittäminen
10. Eriarvoisuuden vähentäminen
  - o ilmaiset oikeusapupalvelut
  - o vammaisten työllistyminen
  - o tuloerojen vähentäminen
11. Kestävät kaupungit ja yhteisöt
  - o pyörätieverkostot
  - o ilmainen julkinen liikenne
  - o yhteisölliset saunat
12. Vastuullista kuluttamista ja tuotantoa
  - o reilun kaupan tuotteet
  - o kasvispohjainen ruokavalio
  - o kierrätysmuovituotteet
13. Ilmastotekoja
  - o puiden istutus
  - o ilmanlaadun parantaminen
  - o ilmastonmuutokseen sopeutuminen
14. Vedenalainen elämä
  - o koralliriuttojen suojelu
  - o merten muovirokkan ehkäisy
  - o valaiden suojelu
15. Maanpäällinen elämä
  - o metsien suojelu
  - o jääkarhujen suojelu
  - o kestävä viljelyn tukeminen
16. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto
  - o demokratian vahvistaminen
  - o rikollisuuden ehkäiseminen
  - o kansalaisaloitteet
17. Yhteistyö ja kumppanuus
  - o kehitysyhteistyö
  - o teknologian ja tiedon jakaminen
  - o globaalien ongelmien ratkaiseminen yhdessä

OPPITUNTI I: KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISUT

- **Lihavoidut eivät kuulu joukkoon.**
- **Sulkeissa olevista vaihtoehtoista voitte keskustella luokan kanssa.**

Kestävät teot

- säästää vettä
- sammuttaa valot
- ostaa käytettynä
- korjata rikkiäiset tuotteet
- vähentää jätettä
- **syрjiä muita**
- suosia kasvisruokaa
- tukea paikallisia tuotteita
- **vetää vessa**
- pyöräillä kouluun
- kierrättää
- matkustaa junalla

Kestävä liikenne

- joukkoliikenne
- kävely
- **auto**
- sähköauto
- kimppakyyti
- **lentokone**
- juna
- bussi
- polkupyörä
- sähköpotkulauta
- metro
- raitiovaunu

Luonto

- koivu
- metsä
- järvi
- meri
- ilma
- vesi
- **maantie**
- multa
- eläinlaji
- kasvi
- tuli
- **linnunpönttö**

Kestävä energia

- **hiilijalanjälki**
- **kivihiili**
- sähkö
- uusiutuva energia
- aurinkoenergia
- tuulivoima
- vesivoima
- **säästäväinen**
- aaltovoima
- maalämpö
- biokaasu
- geoterminen energia

Kierrätys

- **(jäte)**
- lajittelu
- biojäte
- **muovipakkaus**
- **kertakäyttövaippa**
- **(roska)**
- kompostointi
- lasi
- kartonki
- metalli
- lääkkeet
- paristo

Kestävä kulutus

- ympäristöystävällinen
- **kertakäyttötuote**
- uudelleenkäytettävä
- **ruokahävikki**
- reilun kaupan tuote
- luomutuote
- paikallinen tuote
- kasvissyöjä
- vegaani
- **muovipussi**
- kirpputori
- käsityö

OPPITUNTI 2: OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS RATKAISUT

Kestävyyden neljä ulottuvuutta

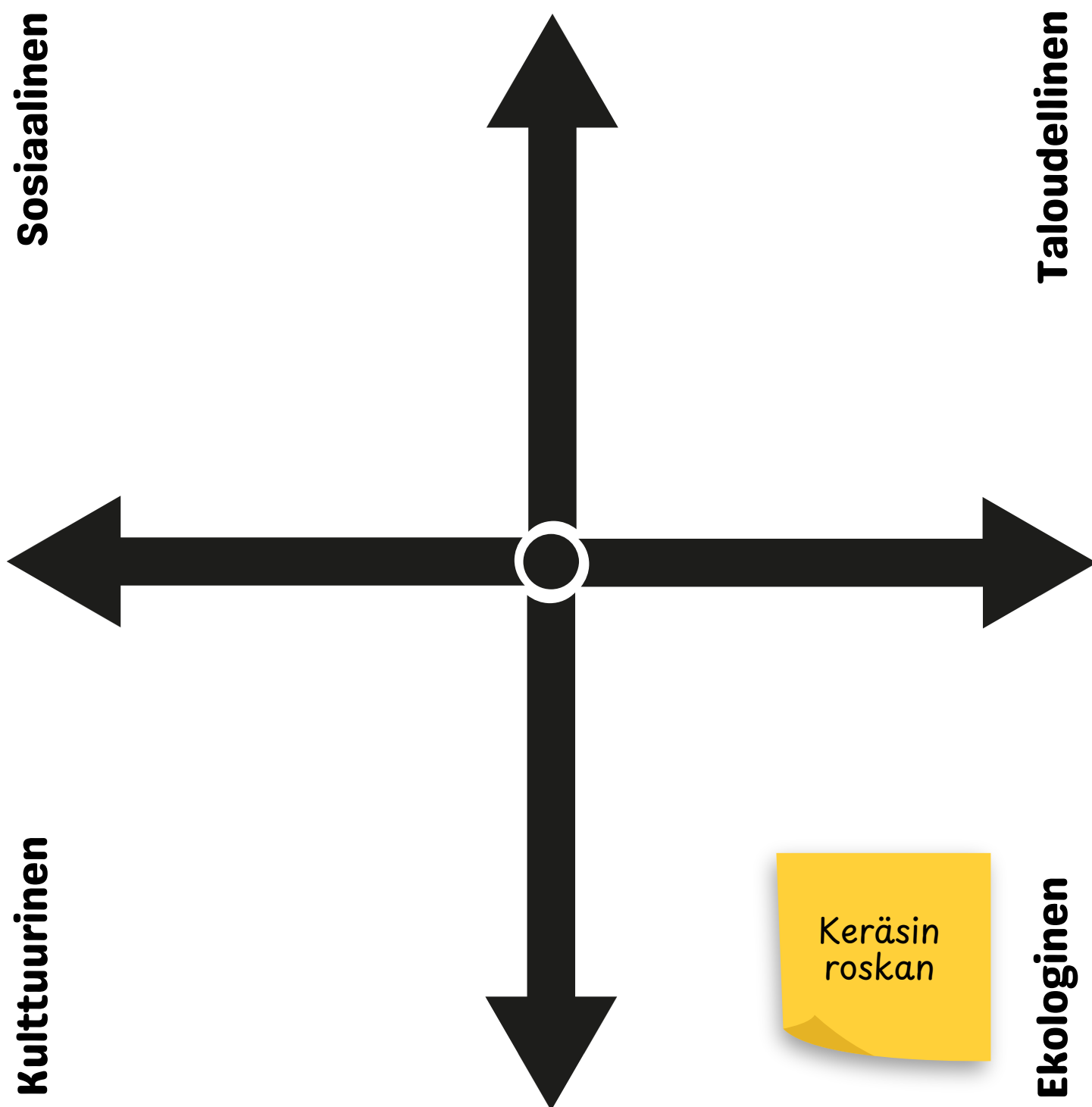
- **Ekologinen kestävyys:** esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjunta ja elämää ylläpitävien ekosysteemien suojeleminen
- **Kulttuurinen kestävyys:** esimerkiksi kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuuriperinnön vaaliminen
- **Sosiaalinen kestävyys:** esimerkiksi terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksen turvaaminen sukupolvelta toiselle
- **Taloudellinen kestävyys:** esimerkiksi kiertotalous sekä päästökauppa

Esimerkkejä

EKOLOGINEN	TALOUDELLINEN	SOSIAALINEN	KULTTUURINEN
kierrätys	valojen sammuttaminen	äänestäminen	kulttuuriperintöön tutustuminen
luonnonsuojelu	vessan vetämättä jättäminen	protestointi	vieraisiin kulttuureihin tutustuminen
ruokajätteen vähentäminen	yksityisautoilun vähentäminen	kiusaamiseen puuttuminen	kielten opiskelu
roskien kerääminen	kasvissyönnön käyttäminen	muiden kunnioittaminen	taiteen tukeminen
eläinten oikeuksien puolustaminen	vaatteiden korjaus	terveelliset valinnat	kestävä matkailu
pölyttäjien suojeleminen	reilun kaupan tuotteiden ostaminen	työharjoittelu	kulttuuritapahtumiin osallistuminen
muovituotteiden välttely	älä osta mitään -päivä	kunnioittava kielen käyttö	käsityöt
kemikaalien käytön vähentäminen	kirjaston käyttäminen	yhteiskuntaopin opiskelu	juhlaperinteiden arvostaminen
tekoälyn käyttämättä jättäminen	hyväntekeväisyyteen lahjoittaminen	yhteiskunnallisista asioista keskusteleminen	omasta kulttuurista kertominen

OPPITUNTI 2: REFLEKTIOTEHTÄVÄN VASTAUKSET

Piirrä ohjeiden mukainen jaottelu valkotalulle tai heijasta kuva. Tarralaput voidaan asettaa piirroksen päälle joko yhteen ulottuvuuteen tai ulottuvuuksien väliin, jos kestävä teko sopii useampaan ulottuvuuteen, kuten "lahjoitin panttipullot asunnottomalle", joka sopisi sekä sosiaaliseen että ekologiseen ulottuvuuteen.

Diario de sostenibilidad

OPPITUNTI I

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Lanza el dado y avanza al número de casillas que indica.
2. Di cuál de los temas de la página siguiente se relaciona con el objetivo de sostenibilidad de la casilla.
  - o Si la respuesta es incorrecta, pierdes tu próximo turno.
  - o Cada respuesta solo se puede usar una vez.
  - o Si es necesario, pueden confirmar la respuesta correcta con el profesor.

SALIDA LLEGADA	1 FIN DE LA POBREZA 	2 HAMBRE CERO 	3 SALUD Y BIENESTAR 	4 EDUCACIÓN DE CALIDAD 	5 IGUALDAD DE GÉNERO
17 ALIANZAS PARA LOGRAR LOS OBJETIVOS 	<h2>CAMINO AL CAMBIO</h2>				6 AGUA LIMPIA Y SANEAMIENTO
16 PAZ, JUSTICIA E INSTITUCIONES SÓLIDAS 					7 ENERGÍA ASEQUIBLE Y NO CONTAMINANTE
15 VIDA DE ECOSISTEMAS TERRESTRES 					8 TRABAJO DECENTE Y CRECIMIENTO ECONÓMICO
14 VIDA SUBMARINA 	13 ACCIÓN POR EL CLIMA 	12 PRODUCCIÓN Y CONSUMO RESPONSABLES 	11 CIUDADES Y COMUNIDADES SOSTENIBLES 	10 REDUCCIÓN DE LAS DESIGUALDADES 	9 INDUSTRIA, INNOVACIÓN E INFRAESTRUCTURA

1. Paneles solares para hospitales
2. Fortalecimiento de la democracia
3. Servicios digitales
4. Etiquetas energéticas en electrodomésticos
5. Transporte público gratuito
6. Comida escolar gratuita
7. Jabón y desinfectante de manos gratuitos
8. Cursos de idiomas gratuitos para inmigrantes
9. Útiles escolares gratuitos
10. Productos menstruales gratuitos
11. Servicios legales gratuitos
12. Campañas de vacunación gratuitas
13. Ordenadores gratuitos para estudiantes
14. Ropa gratuita para personas pobres
15. Mejora de la calidad del aire
16. Adaptación al cambio climático
17. Tratamiento de aguas residuales
18. Protección de los osos polares
19. Acuerdos climáticos internacionales
20. Iniciativas ciudadanas
21. Dieta basada en vegetales
22. Cooperación para el desarrollo
23. Apoyo a la agricultura sostenible
24. Productos de plástico reciclado
25. Protección de los arrecifes de coral
26. Derecho a pertenecer a un sindicato
27. Prevención de residuos plásticos en los océanos
28. Protección de los bosques
29. Servicios de salud mental
30. Lucha contra la esclavitud moderna
31. Evento de derechos humanos Pride
32. Plantación de árboles
33. Red de carriles bici
34. Productos de comercio justo
35. Prevención del crimen
36. Bancos de alimentos para familias pobres
37. Semillas para agricultores
38. Refugios para personas sin hogar
39. Desarrollo de coches eléctricos
40. Compartir tecnología y conocimiento
41. Reciclaje de residuos industriales
42. Promoción de estilos de vida saludables
43. Reducción de la desigualdad de ingresos
44. Casas seguras para víctimas de violencia doméstica
45. Energía eólica e hidroeléctrica
46. Programas de prácticas para jóvenes
47. Protección de las ballenas
48. Empleo para personas con discapacidad
49. Regulación del uso del agua
50. Saunas comunitarias
51. Huertos urbanos

aurinkopaneelit sairaaloihin
demokratian vahvistaminen
digitaaliset palvelut
energiamerkinnot kodinkoneissa
ilmainen julkinen liikenne
ilmainen kouluruoka
ilmainen saippua ja käsidesi
ilmaiset kielikurssit maahanmuuttajille
ilmaiset koulutarvikkeet
ilmaiset kuukautisuojat
ilmaiset oikeusapupalvelut
ilmaiset rokotuskampanjat
ilmaiset tietokoneet opiskelijoille
ilmaiset vaatteet köyhille
ilmanlaadun parantaminen
ilmastonmuutokseen sopeutuminen
jäteveden käsittely
jäätösuojien suojeleminen
kansainväliset ilmastopöytäkirjat
kansalaisaloitteet
kasvispohjainen ruokavalio
kehitysyhteistyö
kestävän viljelyn tukeminen
kierrätysmuovituotteet
koralliriuttojen suojeleminen
mahdollisuus kuulua ammattiliittoon
merten muovirokkan ehkäisy
metsien suojeleminen
mielenterveyspalvelut
modernin orjuuden torjuminen
pride-ihmisoikeustapahtuma
puiden istutus
pyörätieverkostot
reilun kaupan tuotteet
rikollisuuden ehkäisy
ruokapankit köyhille perheille
siemenet viljelijöille
suojapaikat kodittomille
sähköautojen kehittäminen
teknologian ja tiedon jakaminen
teollisuusjätteen kierrättäminen
terveellisten elämäntapojen edistäminen
tuloerojen vähentäminen
turvakodit perheväkivallan uhreille
tuuli- ja vesivoimalat
työharjoitteluhjelmat nuorille
vammaisten työllistyminen
vedenkäytön säännöstely
yhteisölliset saunat
yhteisöpuutarhat

KIELITAITOTEHTÄVÄ

I. Qué elementos no pertenecen al grupo en cada recuadro?

- Puede haber uno o varios.

Acción sostenible

- Ahorrar agua
- Apagar las luces
- Comprar de segunda mano
- Reparar lo que está roto
- Reducir los residuos
- Discriminar a los demás
- Preferir comida vegetariana
- Apoyar productos locales
- Tirar de la cadena
- Ir en bicicleta a la escuela
- Reciclar
- Viajar en tren

Tráfico sostenible

- Transporte público
- Caminar
- Coche
- Coche eléctrico
- Viaje compartido (carpool)
- Avión
- Tren
- Autobús
- Bicicleta
- Patinete eléctrico
- Metro
- Tranvía

Naturaleza

- Abedul
- Bosque
- Lago
- Mar
- Aire
- Agua
- Carretera
- Tierra
- Especie animal
- Planta
- Fuego
- Caja nido para pájaros

Energía sostenible

- Huella carbónica
- Carbón
- Electricidad
- Energía renovable
- Energía solar
- Energía eólica
- Energía hidroeléctrica
- Ahorrador/-a
- Energía undimotriz
- Climatización geotérmica
- Biogás
- Energía geotérmica

Reciclaje

- Residuo
- Clasificación de residuos
- Biorresiduo
- Envase de plástico
- Pañal desechable
- Basura
- Compostaje
- Vidrio
- Cartón
- Metal
- Medicamentos
- Pilas

Consumo sostenible

- Ecológico
- Productos desechables
- Reutilizable
- Desperdicio de alimentos
- Producto de comercio justo
- Producto orgánico
- Producto local
- Vegetariano/-a
- Vegano/-a
- Bolsa de plástico
- Tienda de segunda mano
- Artesanía

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Repasa los tiempos pasados y sus reglas de uso en el recuadro de abajo.
2. Reflexiona sobre qué tiempos pasados se utilizan en un texto de diario.
3. Durante una semana, lleva un diario sobre cómo el desarrollo sostenible se refleja en tu vida cotidiana. Reflexiona, por ejemplo, sobre las siguientes preguntas:

- ¿Cómo traté a otras personas y a los animales?
- ¿Cómo me desplazé de un lugar a otro?
- ¿Tomé buenas decisiones?
- ¿Reciclaba?
- ¿Ahorré energía?
- ¿Qué tipo de decisiones de compra tomé?
- ¿Evitaba el consumo innecesario?
- ¿Fomenté la cultura local?
- ¿Tuve en cuenta la diversidad cultural?
- ¿Fomenté la comunidad o el bienestar social?
- ¿Tuve en cuenta la igualdad y la justicia?
- ¿Cuidé de mi bienestar o del de los demás?

MENNEET MUODOT

Perfekti:

- lähimenneisyys (tänään, tällä viikolla, tässä kuussa).

Imperfekti

- toistuva tekeminen ja kuvailu

Preteriti

- yksittäinen teko/toiminta

Liitä verbin vartaloon pääte
esim. beber → beb

PERFEKTI

he	hemos
has	habéis
ha	han

-ar	→	-ado
-er	→	-ido
-ir	→	-ido

PRETERITI

-é	-amos
-aste	-asteis
-ó	-aron

-í	-imos
-iste	-isteis
-ió	-ieron

IMPERFEKTI

-aba	-ábamos
-abas	-abais
-aba	-aban

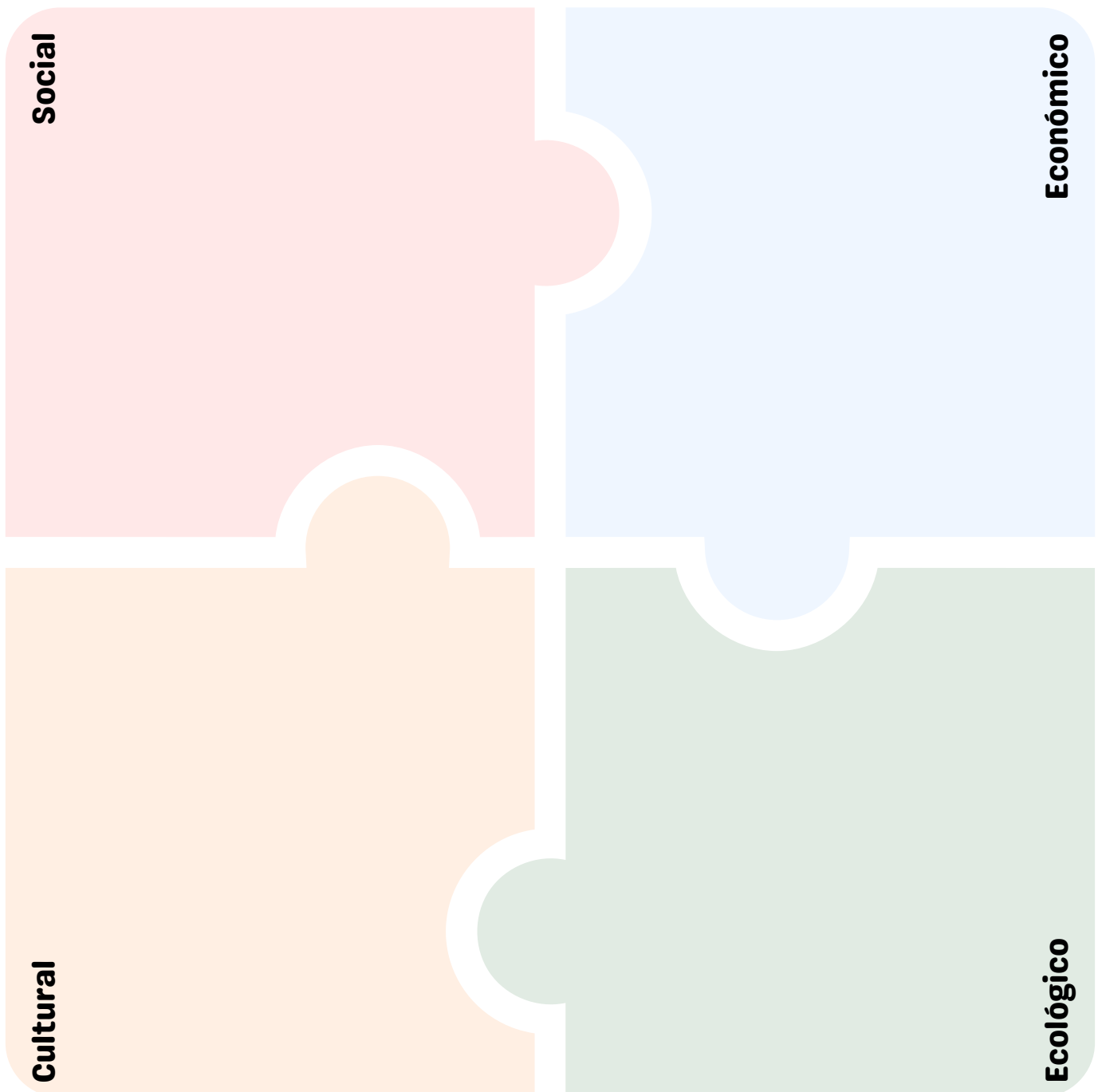
-ía	-íamos
-ías	-íais
-ía	-ían

OPPITUNTI 2

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

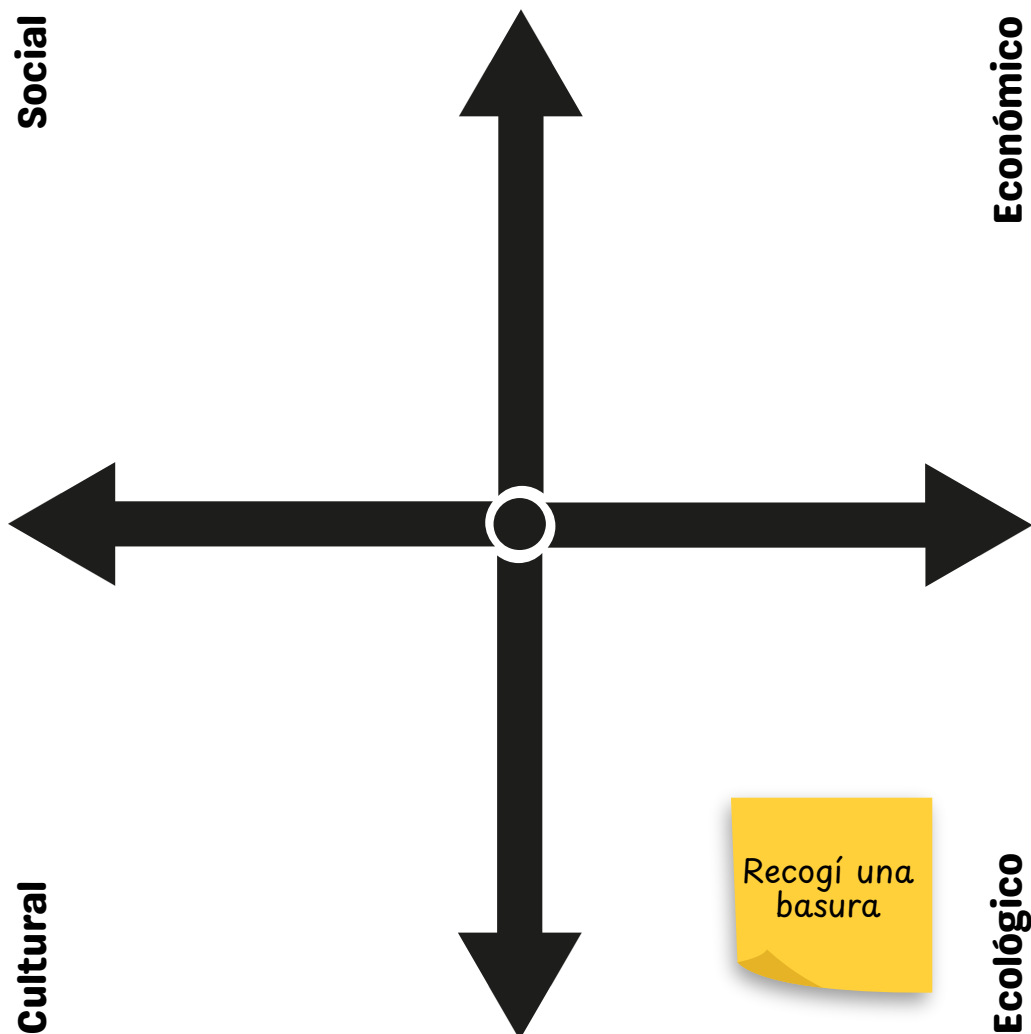
I. Selecciona del diario las elecciones sostenibles que hiciste durante la semana y colócalas en la dimensión correspondiente del rompecabezas de la sostenibilidad.

- **Intenta colocar al menos tres elecciones sostenibles en cada dimensión**

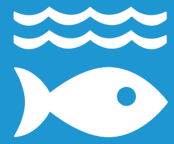
REFLEKTIOITEHTÄVÄ

1. Escribe en cada nota adhesiva una de las elecciones sostenibles que hayas realizado.
2. Coloca las notas adhesivas en el cartel o en la pizarra blanca en la dimensión correspondiente.
3. Reflexionen juntos como clase:
  - ¿Estáis todos de acuerdo con la ubicación de las notas?
  - ¿Hay alguna dimensión que sea más popular que las otras? ¿Por qué?
  - ¿Se repiten ciertos temas o se destacan algunas elecciones?
4. Finalmente, piensen juntos cómo van a continuar practicando un estilo de vida sostenible.

TAITOTASO

B1–B2

Merten muoviroska

KESTO	15 + 15 + 20 + 40	KIELET englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi, venäjä
TAITOTASO	BI-B2	
ULOTTUVUUS	ekologinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> havainnoida merten tämänhetkistä tilannetta ymmärtää muoviroskan aiheuttamat vaarat ympäristölle, ihmisille ja eläimille kehittää muutostoimijuutta 	<ul style="list-style-type: none"> oppia ja aktivoida ympäristöön liittyvää sanastoa kerrata sanojen perusmuotoja oppia ilmaisemaan opittua omin sanoin

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna oppijan kortti. Valmistelemme julisteiden tekoon tarvittavat välineet. 	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti isoja paperiarkkeja TAI sähköinen työkalu julisteen tekemiseen (esim. Canva) ja opettajalle tunnukset

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	yhdistelytehtävä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Järjestä oppijat ryhmiin.
2. Pyydä ryhmiä ratkaisemaan yhdessä oppijan kortin lämmittelytehtävät 1 ja 2.
3. Auta tarvittaessa, jos oppijat eivät ymmärrä sanoja tai etsivät sopivia ilmauksia.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	aukkotehtävä
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Järjestä oppijat pareiksi.
2. Pyydä pareja ratkaisemaan oppijan kortin kielitaitotehtävä.
3. Auta tarvittaessa, jos oppijat eivät ymmärrä sanoja tai etsivät sopivia ilmauksia.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	aivoriihi
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

1. Pyydä oppijoita kuvittelemaan, että olette menossa viikonlopuksi telttaretkelle saaristoon.
2. Tee oppijoiden kanssa pakkauslista. Pyydä oppijoita luettelemaan kaikki, mitä voisitte tarvita mukaan retkelle. Kirjoita lista kaikkien näkyville kohdekielellä.
3. Kun pakkauslista on valmis, kerro oppijoille, että viranomaiset ovat kieltäneet muoviroskan tuomisen leirintäalueelle.
4. Pyydä oppijoita pohtimaan pareittain oppijan kortin kysymyksiä:
  - Mitkä tuotteet voitte jättää pakkauslistaan, jos muovi kiellettäisiin.
  - Pärjäisittekö telttaretkellä jäljellä jäävillä tuotteilla?
  - Miksi muovituotteet kiellettäisiin leirintäalueella?
  - Mihin muoviroskat päätyvät, jos ne jätetään luontoon?
  - Kuuluuko kaikki pakkauslistalta poistamanne muovia sisältävät asiat lajitella muovinkeräykseen?
5. Ohjaa lopuksi yhteenvetokeskustelu pohdintakysymyksistä.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pienryhmiin ja pyydä heitä pohtimaan seuraavia oppijan kortin kysymyksiä:
  - Miten muovipakkausten määrää voi vähentää?
  - Miten sinä voit vaikuttaa asiaan?
2. Kerro oppijoille, että teette vastausten perusteella julisteet. Ohjeista oppijat suunnittelemaan juliste heidän aiempien vastaustensa pohjalta ja päättämään roolit ryhmän kesken (mitä jokainen esittelee).
  - Sopikaa yhdessä, miten esittelette julisteet. Teettekö näyttelyn koulun seinille tai digitaaliselle alustalle vai teettekö niistä esitelmät?
3. Ohjaa lopuksi yhteenvetokeskustelu reflektiokysymysten pohjalta:
  - Miten merten muoviroskat vaikuttavat sinuun ja elämääsi?
  - Miksi meidän pitäisi miettiä näitä asioita?
  - Miltä sinusta tuntuu, kun ajattelet näitä asioita?
  - Kenen vastuulla on maailman tulevaisuus?

LISÄTIETOJA

Tehtävässä luoduista esityksistä voi tehdä kouluun näyttelyn.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

1.

- Muovikassi – 20 vuotta**
- Kahvikuppi – 30 vuotta**
- Muovipullo – 450 vuotta**
- Muovipilli – 200 vuotta**
- Kasvomaski – 500 vuotta**
- Muovimuki – 450 vuotta**
- Muovihammasharja – 500 vuotta**
- Kertakäyttövaippa – 500 vuotta**

2.

- G. Maailmassa tuotetaan joka vuosi 430 miljoonaa tonnia muovijätettä.**
- A. Muoviroskaa päätyy mereen.**
- F. Saimaannorppa takertuu kalastajien verkkoihin.**
- E. Linnut syövät muoviroskaa.**
- B. Kilpikonnat luulevat muovipusseja meduusoiksi ja syövät niitä.**
- D. Kalat syövät muoviroskaa, koska ne luulevat sitä planktoniksi.**
- C. Kun ihmiset syövät kalaa, he syövät myös mikromuovia.**

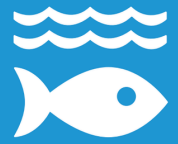
KIELITAITOTEHTÄVÄN RATKAISUT

Espanja: aukkot tehtävä

- los ecosistemas acuáticos**
- plásticos**
- los peces**
- microplástico**
- los huevos**
- el medio ambiente**
- daño**
- evitada**
- los residuos plásticos**
- los vertederos**
- las aguas residuales**
- la pesca**
- gestión de residuos**
- productos desechables**

Espanja: perusmuodot

- la pesca**
- evitar**
- el daño**
- la gestión de residuos**
- el pez**
- el microplástico**
- el producto desechable**
- el residuo plástico**
- el medio ambiente**
- el huevo**
- el agua residual**
- el plástico**
- el ecosistema acuático**
- el vertedero**

Plásticos en el océano

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Habla: ¿Cuánto tiempo tarda en disolverse la siguiente basura plástica en el océano? Empareje los números con las imágenes.

la bolsa de plástico

la taza de café

la botella de plástico

la pajita de plástico

la mascarilla

el vaso de plástico

el cepillo de dientes

el pañal desechable

200 años

500 años

450 años

450 años

500 años

30 años

500 años

20 años

2. Empareja los textos con las fotos.

	<p>Cada año se producen 430 millones de toneladas de residuos plásticos en el mundo.</p>	A	
	<p>Los residuos plásticos acaban en el mar.</p>	B	
	<p>La foca anillada de Saimaa queda atrapada en las redes de los pescadores.</p>	C	
	<p>Los pájaros comen residuos de plástico.</p>	D	
	<p>Las tortugas confunden las bolsas de plástico con medusas y se las comen.</p>	E	
	<p>Los peces comen residuos de plástico porque los confunden con plancton.</p>	F	
	<p>Cuando las personas comen pescado, también comen microplásticos.</p>	G	

KIELITAITOTEHTÄVÄ

Rellena los blancos con las palabras del cuadrado.

**la pesca – evitada – daño – gestión de residuos – los peces – microplástico –
productos desechables – los residuos plásticos – el medio ambiente – los huevos –
las aguas residuales – plásticos – los ecosistemas acuáticos – los vertederos**

Los residuos plásticos se han convertido en una amenaza muy grave para _____
en todo el mundo. Los animales marinos se quedan atrapados y se asfixian en _____,
por ejemplo en aparejos de pesca. Los pájaros y _____ comen pequeños trozos de
plástico. Incluso se ha encontrado _____ en organismos del fondo marino y en
_____ de aves.

Los efectos de los microplásticos en _____ y en los cuerpos humanos y animales aún
no se conocen, pero debido al _____ causado por la basura, la entrada de plásticos
lentamente degradables en la naturaleza debería ser _____.

La mayoría de _____ ingresa al mar desde tierra. Las principales causas son
_____ cerca de mares o ríos, la escorrentía de las calles de la ciudad,
_____ y la basura. En el mar, las mayores fuentes de residuos plásticos son
los barcos mercantes, _____ y los yates.

Los residuos plásticos crean problemas a gran escala en el mundo, agravados por una mala
_____, el consumo excesivo y el reciclaje insuficiente. El mundo
produce mucho más plástico nuevo de lo necesario: más de 430 millones de toneladas anualmente.
Alrededor del 60 % del plástico producido se destina a _____,
como envases de alimento, botellas de plástico y bolsas de plástico.

Modificado de: <https://wwf.fi/uhat/merten-muoviroska/>

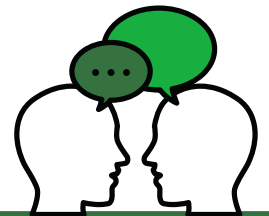
Escribe el lema de cada palabra del cuadrado.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Imaginen que van a ir de campamento al arcipiélago este fin de semana. Hagan una lista de empaque junto con toda la clase.

2. Reflexionen:

- **¿Qué productos quedarían en la lista de empaque si se prohibiera el plástico?**
- **¿Es posible hacer el viaje con los productos restantes?**
- **¿Por qué se prohibiría los productos de plástico en el campamento?**
- **¿A dónde van a acabar los desechos plásticos si se dejan en la naturaleza?**
- **¿Todo lo que quitaron de la lista de empaque por contener plástico debe ir al contenedor de reciclaje de plástico?**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Reflexionen:

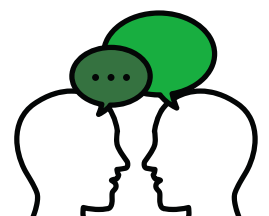
- **¿Cómo se podría reducir la cantidad de envases de plástico en el mundo**
- **¿Cómo puedes influir en esto?**

2. Planifiquen un cartel basado en las respuestas y decidan los roles para la presentación del cartel.

3. Después de las presentaciones, reflexionen:

- **¿Cómo te afectan a ti los desechos plásticos en el océano?**
- **¿Por qué deberíamos pensar en estas cosas?**
- **¿Cómo te sientes cuando piensas en estas cosas?**
- **¿De quién es la responsabilidad del futuro del mundo?**

Descarga imágenes sin licencia:

Metsän monet äännet

KESTO	15 + 10 + 15 + 20	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	ekologinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> herättää keskustelua metsien käytön eri näkökulmista nähdä metsäkeskustelun osapuolet ja heidän tavoitteensa (kehykset) kehittää systeemistä ajattelua eli oppia näkemään asioiden välisiä yhteyksiä	<ul style="list-style-type: none"> harjoitella mielipiteen ilmaisemista kehittää tekstintulkintaa ja ymmärtää erilaisia kielellisen vaikuttamisen keinoja opetella perustelemaan, esittelemään ja refleктоimaan suullisesti

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> Tulosta/tallenna ja oppijan kortti. Mieti, miten toteutat jaon pienryhmiin.	<ul style="list-style-type: none"> oppijan kortti muistiinpanovälineet

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esittely
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Järjestä oppijat kuuteen ryhmään.
2. Kerro, että metsistä ja niiden käytöstä on monia eri mielipiteitä ja keskusteluun osallistuu monta eri osapuolta.
3. Esittele metsäkeskustelun kuusi osapuolta oppijan kortin taulukon avulla.
4. Arvo jokaiselle ryhmälle yksi metsäkeskustelun osapuolista edustettavaksi.
  - o Muistuta, että kyseessä voi olla omien ajatusten vastaisesti toimiva ryhmä, jonka toimintaa pitäisi kuitenkin yrittää ymmärtää.
5. Anna oppijoille hetki aikaa valmistautua oman osapuolensa esittelemiseen.
  - o Kiertele ja auta oppijoita tarvittaessa. Apuna voi käyttää myös oppijan kortin viimeisen sivun sanastoa.
6. Pyydä kaikki ryhmät esittelemään omat osapuolensa muille ryhmille.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Pyydä oppijoita pohtimaan itsekseen:
  - o Mihin kaikkiin esitellyistä metsäkeskustelua käyvästä ryhmistä itse kuuluu tai haluaisi kuulua?
  - o Onko jokin ryhmä sellainen, johon oppija ei haluaisi kuulua? Miksi?
2. Anna oppijoille viisi minuuttia aikaa kirjoittaa perustelut kohdekielellä.
3. Pyydä oppijoita jakamaan perustelut ryhmälleen.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tiedonhaku
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Pyydä oppijoita etsimään heidän edustaman osapuolen edustajien sivustoja.
2. Käy apukysymykset läpi oppijoiden kanssa.
3. Pyydä oppijoita etsimään vastaukset kysymyksiin ja tekemään muistiinpanoja.
4. Käykää läpi ryhmien löytämät vastaukset kysymyksiin yhteisesti.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kehystehtävä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	metsäsanasto

1. Pohjusta reflektio tehtävää alla olevan tekstin avulla.

- *Me kaikki katsomme maailmaa ja siinä esiintyviä ilmiöitä erilaisesti riippuen siitä, mistä olemme kotoisin, millainen oma ympäristömme ja kasvatuksemme on ja millaiset uskomukset meitä ohjaavat. Tässä tehtävässä näitä asioita kutsutaan kehyksiksi, joita voi olla yhtä monta kuin ihmisiä maailmassa. Usein ihmisillä on kuitenkin taipumus valita omia kehyksiään sen mukaan, mihin ryhmään he kokevat kuuluvansa, ja erilaisilla ryhmillä on usein samankaltaisia ajatusmalleja ja tavoitteita, jotka yhdistävät heitä.*

2. Käykää taulukon avulla yhdessä läpi sen sisältämät kohdat.

- **Tehtävänä on hahmottaa taulukon avulla kunkin osapuolen kehys ja pohtia kokonaiskuva.**

3. Äänestäkää yhdessä taulukkoon vastaukset viittaamalla.

4. Merkitse tulokset ylös.

- **Taulukon avulla voidaan reflektoida koko tehtävän aikana heränneitä tunteita, ongelmakohtia ja kysymyksiä.**

REFLEKTIOTEHTÄVÄN TAULUKKO

	Metsä- teollisuus	Maan- omistaja	Luonnon- suojelija	Metsän- käyttäjä	Valtio	Metsä- luonto
Millä ryhmällä on paljon vaikutusvaltaa?						
Millä ryhmällä on paljon rahallisia resursseja?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät ihmistä?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät valtiota?						
Minkä ryhmien tavoitteet hyödyttävät metsäluontoa?						
Minkä kahden ryhmän tavoitteet poikkeavat eniten toisistaan?						
Mitkä ryhmät hyötyvät luonnonsuojelusta eniten?						
Mitkä ryhmät hyötyvät luonnonsuojelusta vähiten?						

Las muchas voces del bosque

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Explora las diferentes voces en el debate sobre el bosque.
2. El profesor/la profesora asignará a cada grupo un participante del debate para representarlo.
  - Puede ser un grupo cuyas opiniones sean diferentes a las tuyas, pero debes intentar comprender su punto de vista.
3. Prepárense para presentar el grupo que representan.
  - Pueden usar el vocabulario en la última página como apoyo.
4. Presenten su grupo a los demás grupos.

Industria forestal

Empresas que procesan madera y productos derivados, buscando ganancias y empleo.

Propietario de tierras

Puede vender madera a la industria o a empresas privadas, proteger su bosque y realizar actividades de manejo forestal.

Conservacionista

Quiere proteger la biodiversidad del bosque y promover prácticas sostenibles en los bosques comerciales.

Usuario del bosque

Personas que usan el bosque para recrearse o conseguir alimentos, como recolectores, cazadores y excursionistas. En Perú, esto suele ser en áreas protegidas; las tierras privadas requieren permiso.

Gobierno

Representa a las autoridades que crean leyes, administran bosques públicos y equilibran intereses económicos, sociales y ambientales.

Naturaleza del bosque

Plantas, animales, todo lo vivo y lo no vivo, el ambiente, diferentes ecosistemas y la biodiversidad.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Piensa:

- ¿A cuál de los grupos pertenecerías o te gustaría pertenecer?
- ¿Hay algún grupo al que no te gustaría unirte? ¿Por qué?

2. Escribe tus razones.

3. Comparte tus razones con tu grupo en español.

NOTAS

.....

.....

.....

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. En grupos, busquen sitios web de representantes del grupo que les tocó.

2. Respondan las siguientes preguntas y escriban sus respuestas:

¿Qué palabras usa este grupo para describir el bosque? .....

.....

.....

¿Cómo se beneficia este grupo del bosque? .....

.....

.....

¿Qué objetivos tiene este grupo con respecto al bosque? .....

.....

.....

¿Qué podría impedir que se cumplan estos objetivos? .....

.....

.....

¿Cómo puede este grupo intentar alcanzar sus objetivos? ¿Qué métodos puede utilizar? .....

.....

.....

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

I. Täyttäkää alla oleva taulukko opettajan johdolla.

	Metsä- teollisuus	Maan- omistaja	Luonnon- suojelija	Metsän- käyttäjä	Valtio	Metsä- luonto
¿Qué grupos tienen mucha influencia?						
¿Qué grupos tienen muchos recursos económicos?						
¿Qué objetivos benefician a las personas?						
¿Qué objetivos benefician al Estado?						
¿Qué objetivos benefician a la naturaleza del bosque?						
¿Qué dos grupos tienen objetivos más diferentes entre sí?						
¿Qué grupos se benefician más de la conservación de la naturaleza?						
¿Qué grupos se benefician menos de la conservación de la naturaleza?						

EL VOCABULARIO

arborícola = puussa elävä
corteza = puunkuori
biodiversidad = luonnon monimuotoisuus, biodiversiteetti
dosel (del bosque) = latvus
sumidero de carbono = hiilinielu
tala rasa = avohakkuu
conífero = havupuu-, havu-
conservación = suojelu
conservacionista = luonnonsuojelija
silvicultura de cubierta continua = jatkuvapeitteinen/-kasvuinen metsänhoito
caducifolio = lehtipuu, lehtensä pudottava, kesävihanta
deforestación = metsäkato
ecosistema = ekosysteemi
follaje = lehvistö
silvicultura = metsätalous / metsänhoito
industria forestal = metsäteollisuus
suelo del bosque = metsänpohja
derecho de acceso público a la naturaleza = jokaisenoikeudet
arboleda = lehto
hábitat = elinympäristö
excursionista = retkeilijä
hojarasca = lehtikarke
tala de árboles = metsänhakkuu
bosque primario / bosque antiguo = vanha metsä
fotosíntesis = yhteyttäminen
propietario privado de tierras = yksityinen maanomistaja
pulpa (de celulosa) = sellu
uso recreativo = virkistyskäyttö
reforestación = metsittäminen, metsän istutus
plántula / plantón = taimi
tocón = kanto
aclareo = harvennus
madera (para construcción) = tukkipuu
tronco = puunrunko
sotobosque = kenttäkerros
aprovechamiento = hyötykäyttö
tierras forestales = metsämaa

Vetoomus luonnon puolesta

KESTO	10 + 20 + 40 + 20	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	ekologinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia arjen valintoja ja niiden vaikutuksia luontoon • kehittää kriittistä ajattelua ja vastuullisuutta • harjoitella aktiivista vaikuttamista	<ul style="list-style-type: none"> • oppia käyttämään imperatiivia • laajentaa luontoon ja ympäristöön liittyvää sanastovarastoa • harjoitella suullista ilmaisua	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Tutustu verkossa WWF:n vetoomuksiin luonnon puolesta.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • sähköinen työkalu vetoomuksen tekemiseen (esim. Canva)	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	ympäristösanasto

1. Miettikää oppijoiden kanssa, mitä he tekevät arjessaan luonnon puolesta.
2. Lue kohdekielellä alla olevat virkkeet ja pyydä oppijoita nousemaan ylös, jos he ovat arjessaan tehneet asian (ks. käännökset viimeiseltä sivulta).
  - Lajittelen jätteet, esimerkiksi biojätteen ja muovin.
  - Säästän vettä esimerkiksi sulkemalla hanan hiuksia pestessä.
  - Sammutan valot ja sähkölaitteet, kun en käytä niitä.
  - Käytän julkista liikennettä, pyöräilen tai kävelen.
  - Kierrätän vaatteita tai ostan käytettynä.
  - Vältän turhaa ostamista enkä osta tavaroita vain huvin vuoksi.
  - Vältän muovipussien ostamista.
  - Syön kasvisruokaa ainakin välillä.
  - Vältän ruokahävikkiä.
  - Osallistun luonnonsuojeluun sosiaalisessa mediassa esimerkiksi jakamalla tietoa ja seuraamalla aihetta.
  - Kerään roskia ulkona, jos näen niitä.
  - Puhun kavereille ympäristöasioista.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kielioppikertaus
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	imperatiivi

1. Kertaa oppijoiden kanssa imperatiivin muodostaminen.
2. Jaa oppijat ryhmiin.
3. Pyydä ryhmiä keksimään vinkkejä luonnonsuojeluun oppijan kortin kuvien avulla käyttäen imperatiivia.
  - Tehkää tehtävä suullisesti.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	vetoamus
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	ympäristösanasto

I. Ohjeista ryhmiä tekemään kohdekielellä vetoamus luonnon puolesta.

- **Voitte käyttää esim. PowerPointia, Canvaa tai muuta graafisen suunnittelun verkkotyökalua.**
- **Vetoomuksien tulisi olla visuaalisia ja vaikuttavia.**

LISÄTIETOJA

Voitte esimerkkinä tutustua verkossa WWF:n vetoomuksiin luonnon puolesta.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	esitelmä
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

- 1. Tutustukaa oppijan kortin puhekuplan ohjeisiin palautteen antamisesta.**
- 2. Pyydä ryhmiä esittelemään vetoomukset luokalle ryhmä kerrallaan.**
- 3. Pyydä muilta ryhmiltä rakentavaa palautetta esityksistä.**
  - **Mitkä olivat vetoomuksen vahvuudet?**
  - **Mitä vetoomuksessa voisi vielä parantaa?**

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN VIRKKEET

1. Separo los residuos, por ejemplo, los residuos orgánicos y el plástico.
2. Ahorro agua, por ejemplo, cerrando el grifo cuando me lavo el pelo.
3. Apago las luces y los electrodomésticos cuando no los uso.
4. Uso el transporte público, voy en bicicleta o camino.
5. Reciclo ropa o compro de segunda mano.
6. Evito las compras innecesarias y no compro cosas solo por diversión.
7. Evito comprar bolsas de plástico.
8. Como comida vegetariana al menos a veces.
9. Evito el desperdicio de comida.
10. Participo en la protección de la naturaleza en las redes sociales, por ejemplo, compartiendo información y siguiendo el tema.
11. Recojo basura en la calle si la veo.
12. Hablo con mis amigos sobre temas medioambientales.

1. Lajittelen jätteet, esimerkiksi biojätteen ja muovin.
2. Säästän vettä esimerkiksi sulkemalla hanan hiuksia pestessä.
3. Sammutan valot ja sähkölaitteet, kun en käytä niitä.
4. Käytän julkista liikennettä, pyöräilen tai kävelen.
5. Kierrätän vaatteita tai ostan käytettynä.
6. Vältän turhaa ostamista enkä osta tavaroita vain huvin vuoksi.
7. Vältän muovipussien ostamista.
8. Syön kasvisruokaa ainakin välillä.
9. Vältän ruokahävikkiä.
10. Osallistun luonnonsuojeluun sosiaalisessa mediassa esimerkiksi jakamalla tietoa ja seuraamalla aihetta.
11. Kerään roskia ulkona, jos näen niitä.
12. Puhun kavereille ympäristöasioista.

Petición por la naturaleza

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Escucha que dice el profesor/la profesora y levántate si lo haces en tu vida diaria.

los residuos orgánicos

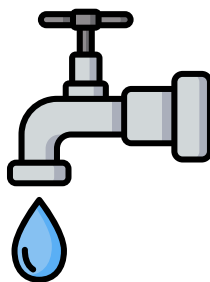
las redes sociales

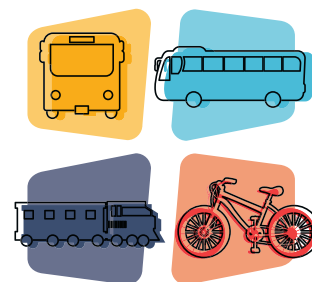
los residuos plásticos

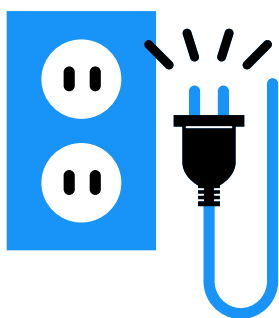
la separación de residuos

el grifo

el transporte público

el electrodoméstico

el reciclaje de ropa

la comida vegetariana

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Repasa cómo formar el imperativo.
2. En grupos, pensad consejos para proteger la naturaleza usando las imágenes de abajo.
  - o Haced la actividad oralmente y usad el imperativo

IMPERATIVO

- El imperativo se usa para dar órdenes, instrucciones, consejos, peticiones o prohibiciones.
  - o *Planta un árbol.*
  - o *No desperdicies agua.*
  - o *Usad transporte público.*
  - o *No tiréis basura.*
  - o *Proteja la naturaleza.*
  - o *No use plástico.*
  - o *Cuiden el planeta.*
  - o *No contaminen el río.*

persona	afirmativo	ejemplo	negativo	ejemplo
tú	3ª sing. presente	<i>recicla</i>	no + subjuntivo	<i>no recicles</i>
vosotros/as	infinitivo-r + d	<i>reciclad</i>	no + subjuntivo	<i>no recicléis</i>
usted	subjuntivo	<i>recicle</i>	no + subjuntivo	<i>no recicle</i>
ustedes	subjuntivo	<i>reciclen</i>	no + subjuntivo	<i>no reciclen</i>

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. En grupos, haced una petición a favor de la naturaleza en español.**
- 2. Haced vuestra petición visual y convincente.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

- 1. Presentad vuestra petición a la clase.**
- 2. Dad comentarios constructivos sobre las presentaciones de los demás grupos.**
  - **¿Cuáles fueron los puntos fuertes de la petición?**
  - **¿Qué se podría mejorar en la petición?**

Habla en español.

Da y recibe comentarios con respeto.

Respetar las opiniones y las ideas de los demás.

No te burles ni comentes la pronunciación de nadie.

Recuerda que los errores son parte del proceso de aprendizaje.

Salakielen murtaminen

KESTO	15 + 30 + 25 + 5	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	kulttuurinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää, että kielet ovat kulttuurisia ilmiöitä • vahvistaa kielitietoisuutta • arvostaa kielten moninaisuutta • vahvistaa dialogi- ja vuorovaikutustaitoja 	<ul style="list-style-type: none"> • soveltaa ja muokata kielen rakenteita • esitellä kieltä loogisesti ja ymmärrettävästi • tulkita tuntematonta kieltä • ymmärtää, että kieliä voidaan tarkastella, muuttaa ja rakentaa systemaattisesti.

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tietovisa
TYÖMUOTO	ryhmätö	KIELITAITO	kielen historia

1. Jaa oppijat ryhmiin.
2. Ohjeista oppijat päättelemään, mikä oppijan kortin viidestä väittämästä on väärin.
3. Laita ajastin päälle ja anna ryhmille 5 minuuttia aikaa.
  - Voit etsiä ajastimen esimerkiksi YouTubesta (5 minute timer).
4. Kun aika on päättynyt, pyydä jokaisesta ryhmästä yhtä oppijaa kirjoittamaan ryhmän mielestä väärä väittämä taululle ja alleviivaamaan siitä kohta, joka on väärin.
5. Kerro oppijoille oikea vastaus.
  - Oikea vastaus on opettajan kortin viimeisellä sivulla.
6. Kysy oppijoilta, miten väittämä voitaisiin korjata oikeaksi.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	salakieli
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kielitietoisuus

1. Ohjeista oppijat luomaan oma kohdekieleen pohjautuva minikieli.
2. Jaa oppijat pareiksi ja pyydä pareja pohtimaan, mihin kielen osa-alueeseen minikieli pohjautuu:
  - ääntäminen
  - kielioppi
  - sanasto.
3. Pyydä pareja täyttämään minikielen tiedot, säännöt ja esimerkit oppijan kortin taulukkoon.
  - Viimeisellä sivulla on minikieliesimerkki.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	25 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	salakielen purku
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kielitietoisuus

1. Jaa oppijat pareihin.
2. Pyydä pareja esittelemään vuorotellen minikieliensä esimerkkitekstit luokalle.
  - Esimerkkiteksti kirjoitetaan näkyviin esimerkiksi valkotaululle.
3. Pyydä muita oppijoita arvaamaan, mitä esittelyvuorossa olevan parin tekstissä lukee.
4. Ohjeista minikielen kehittäjiä lisäämään pikku hiljaa vihjeitä esittelemällä sääntöjä tai sanastoa yksi kerrallaan, kunnes muut arvaavat merkityksen.

REFLEKTIOTEHTÄVÄ

KESTO	5 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	parikeskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kielitietoisuus

1. Pyydä oppijoita jatkamaan työskentelyä saman parin kanssa.
2. Ohjeista parit vastaamaan oppijan kortin kysymyksiin kohdekielellä:
  - Mitä uutta opin kohdekielestä?
  - Mikä minikielistä oli suosikkini?
  - Miten muuttaisin kohdekieltä, jos saisin päättää?

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN RATKAISUT

- **Englannin kielen väärä väittäjä: You can freely change word order in English without changing the meaning.**
  - Englannissa sanajärjestys on hyvin tärkeä, koska se kertoo, kuka tekee mitäkin. Jos sanajärjestystä muuttaa, lauseen merkitys voi muuttua kokonaan tai lause voi muuttua epägrammaattiseksi.
- **Espanjan kielen väärä väittäjä: El español es lengua oficial solamente en Europa y en América Latina.**
  - Väite on väärin, koska espanja on virallinen kieli myös Afrikassa, nimittäin Päiväntasaajan Guineassa, joka kuuluu 20 virallisen espanjankielisen maan joukkoon.
- **Ruotsin väärä väittäjä: Det svenska språket förändras så långsamt att nya ord nästan aldrig godkänns i ordböckerna.**
  - Väite on väärin, koska ruotsin kieli muuttuu jatkuvasti, ja uusia sanoja otetaan käyttöön ja lisätään sanakirjoihin säännöllisesti.
- **Ranskan kielen väärä väittäjä: En français, l'imparfait se forme en prenant l'infinitif du verbe et en ajoutant les terminaisons -ais, -ais, -ait, -ions, -iez, -aient.**
  - Väite on väärin, koska imperfektimuodot muodostetaan indikatiivin preesensin nous-persoonamuodon verbin vartalosta, ei infinitiivistä, esim. nous parl/ons → nous parlions.
- **Suomen kielen väärä väittäjä: Suomi on täysin kirjain-äännevastaava kieli.**
  - Suomi on melko foneettinen kieli muttei täysin, koska tietyt äänneyhdistelmät, esimerkiksi ng, eivät vastaa kirjoitustasua.
- **Saksan kielen väärä väittäjä: Deutsch gehört zur romanischen Sprachfamilie, wie Französisch und Spanisch.**
  - Saksa kuuluu germaanisen kieliryhmään.

MINIKIELEN ESIMERKKI

Kielen nimi	taaperosuomi	Maa, jossa kieltä puhutaan	taaperolandia
--------------------	--------------	-----------------------------------	---------------

Uudet kielioppisäännöt

- 1. Vaikeat konsonantit korvataan näin:
  - s → t
  - r → l
  - y → u
- Ei sijamuotoja
  - Kaikki sanat ovat perusmuodossa (nominatiivi).
  - Esim. ystävän → ystävä, taloon → talo
  - Verbit ovat aina sinä-käskymuodossa
    - mennä → mene
    - tulla → tule
- Monikko muodostetaan tuplaamalla sana
  - pallo → pallopallo
- Kieli on jatkuvasti muuttuva: suloisuus voittaa — jos taapero sanoisi sen niin, se on uusi muoto.
  - Kieli sallii pienen epäsäännöllisyyden.
  - Lapset saavat keksiä uudet sanat kieleen — ei uusia lainasanoja.

Sanasto

- perhe → pelhe
- kansa → kantta
- kesä → ketä
- siellä → tiellä
- hyttynen → huttunen
- kyykäärme → kuukäälme

Esimerkkiteksti

Ole pelhe kantta ketä mökki. Näe tiellä huttunenhuttunen ja kuukäälme.
Olimme perheen kanssa kesällä mökillä. Näin siellä hyttysiä ja kyykäärmeen.

Selitys

Halusimme tehdä kielestä lapsenomaisen ja helposti ääntyvän, joten yksinkertaistimme sanoja ja muutimme vaikeita äänneitä pehmeämmiksi. Käskymuoto tekee verbeistä helppoja ja suorita, ja monikko muodostuu toistamalla sana, koska toisto on tyypillinen piirre taaperon puheessa.

Descifrando un idioma secreto

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. El/la profesor/a os divide en grupos y tenéis cinco minutos para averiguar cuál de las afirmaciones de la tabla es falsa.
2. Cuando el/la profesor/a dé permiso, id a la pizarra a escribir la afirmación falsa en la pizarra y subrayad la parte que es incorrecta.

Muchas palabras españolas vienen del árabe.	
Para decir “you”, el español usa tú, usted, vosotros, ustedes.	
Los acentos pueden cambiar el significado de una palabra.	
El español es lengua oficial solamente en Europa y en América Latina.	
En algunos países, se usa vos en lugar de tú.	

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Cread vuestro propio mini-idioma basado en el español.
2. Pensad con vuestra pareja en qué aspecto del español se basa vuestro mini-idioma:
  - pronunciación
  - gramática
  - vocabulario.
3. Rellenad la información, las reglas y un ejemplo del idioma en la tabla de abajo.

nombre del idioma		país	
reglas nuevas			
vocabulario			
texto de ejemplo			
explicación			

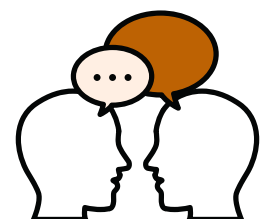
OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Presentad con vuestra pareja el texto de ejemplo de vuestro mini-idioma a la clase.**
  - **Escribid el texto de ejemplo donde todos puedan verlo, siguiendo las instrucciones del profesor.**
- 2. La clase intenta adivinar lo que significa el texto.**
- 3. Poco a poco, añadid pistas presentando las reglas o el vocabulario una por una, hasta que la clase adivine el significado del texto.**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

- 1. Responded con vuestra pareja a las siguientes preguntas en español:**
  - **¿Qué cosas nuevas aprendí sobre el idioma español?**
  - **¿Cuál de los mini-idiomas fue mi favorito?**
  - **¿Cómo cambiaría el idioma español si pudiera decidirlo?**

Arjen esteet

KESTO	15 + 30 + 20 + 10	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	sosiaalinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • oppia asettumaan toisen asemaan • pohtia, miten erilaiset rajoitteet vaikuttavat arkeen ja osallisuuteen • ymmärtää, että jokaisella on oikeus osallistua yhteiskuntaan ja arjen toimintoihin yhdenvertaisesti riippumatta toimintakyvystä 	<ul style="list-style-type: none"> • oppia uutta sanastoa ja keskustelemaan saavutettavuudesta ja arjen esteistä kohdekielellä • oppia antamaan ohjeita ja neuvoja kohdekielellä 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Etsi oppijoiden ikätasolle ja kielitaitotasolle sopiva n. 10–15 minuutin video (ks. kielitaitotehtävä). • Tutustu kuvailutulkkaukseen. • Tutustu <u>turvallisemman tilan periaatteisiin kielten opetuksessa</u>. • Päätä ryhmällesi sopivat oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävän rajoitteet ja tehtävät. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • kirjoitusvälineet • valkotaulu tai sähköinen alusta (esim. Padlet) • tehtävärekvisiitat (ks. oppiminen ja muutostoimijuus -tehtävä) 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 min	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pienryhmiin.
2. Ohjeista oppijat keskustelemaan ryhmissä kohdekielellä seuraavista teemoista:
  - Onko elämässäsi ollut hetkiä, joissa sinulla on ollut jonkinlainen este tai rajoite etkä ole pystynyt tekemään asioita samalla tavalla kuin yleensä (esim. käsi kipsissä, ääni poissa)?
  - Tiedätkö yhtään elokuvaa tai tv-sarjaa, jossa jollain hahmoista on toimintarajoite tai vamma?
  - Onko näyttelijällä oikeasti tämä rajoite tai vamma?
  - Mitä mieltä olette siitä, että näyttelijät näyttelevät rooleissa, joissa hahmoilla on rajoitteita tai vammoja?
3. Auta tarvittaessa, jos oppijat tarvitsevat apua esimerkiksi sanastossa.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 min	TEHTÄVÄMUOTO	video
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	kirjallinen

1. Valitse noin 10–15 minuutin video esitettäväksi oppijoille.
2. Esitä video ilman ääntä ja niin, että päällä on kuvailutulkkaus kohdekielellä.
3. Keskustelkaa videon katsomisen jälkeen, miltä videon katsominen kuvailutulkkauksella tuntui. Voit pyytää oppijoita vastaamaan esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:
  - Oliko helppo seurata, kuka puhuu?
  - Välittyikö kaikki yhtä hyvin kuin äänien kanssa, esimerkiksi musiikki?
  - Oletko aiemmin katsonut kuvailutulkattuja ohjelmia tai elokuvia?

LISÄTIETOJA

Voit etsiä kotimaisia ja ulkomaisia ohjelmia Yle Areenasta, Elävästä arkistosta ja maksuttomasta MTU Katsomosta sekä maksuttomasta Ruutu-suoratoistopalvelusta tai koulukino.fi-sivustolta (Kopiosto 2025).

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	20 min	TEHTÄVÄMUOTO	simulaatio
TYÖMUOTO	paritehtävä	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pareihin ja ilmoita pareille heidän rajoitteensa.

- Rajoite koskee ensin toista oppijoista ja toinen toimii opastajana.
- Vaihtakaa roolit puolivälissä tehtävää.
- Lista rajoitteista löytyy opettajan kortin viimeiseltä sivulta.
- Voit jakaa kaikille pareille saman rajoitteen tai antaa jokaiselle parille eri rajoitteen.

2. Jaa oppijoille suoritettavaksi 1–3 tehtävää.

- Lista tehtävistä löytyy opettajan kortin viimeiseltä sivulta.
- Avustaja saa auttaa toista oppijaa vain kohdekieltä hyödyntämällä.

3. Pyydä oppijoita keskustelemaan jokaisen tehtävän jälkeen keskenään tehtävän haasteista.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 min	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat samoihin pienryhmiin kuin tunnin alussa.

2. Ohjeista oppijoita miettimään, miten kouluympäristön voisi tehdä saavutettavammaksi.

3. Pyydä ryhmiä kirjaamaan vähintään kaksi ehdotusta kohdekielellä koko luokan nähtäväksi valintasi mukaan joko luokan taululle tai sähköiselle alustalle (esim. Padlet).

ROOLIT JA TEHTÄVÄT

ROOLIT

- **Näkörajoite:** silmät sidotaan huivilla
- **Käyttörajoite käsissä:** toinen käsi sidotaan selän taakse
- **Liikkumisrajoite:** liikkuminen tuolilla istuen
- **Kuulorajoite:** korvatulpat tai vastamelukuulokkeet
- **Hienomotoriikan rajoite:** paksut hanskat kädessä
- **Kielirajoite:** ei saa puhua, vaan pitää viestiä elein tai kirjoittamalla

TEHTÄVÄT

- Kengännauhojen solmiminen
- Kirjoittaminen kynällä
- Veden kaataminen lasiin
- Tavaroiden nostaminen lattialta
- Tavaroiden järjestäminen penaaaliin tai reppuun
- Pienen palapelin kokoaminen
- Pienien esineiden (esim. nappien) poimiminen pöydältä
- Kävely luokassa esteiden yli/ali
- Ulkovaatteiden pukeminen

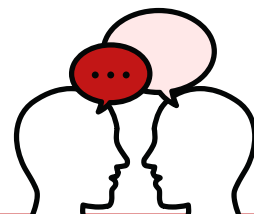

Obstáculos cotidianos

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

I. Reflexionen en grupos:

- ¿Ha habido momentos en tu vida en los que has tenido algún tipo de obstáculo o limitación que te haya impedido hacer las cosas como normalmente lo harías (por ejemplo, tener el brazo enyesado, perder la voz)?
- ¿Conoces alguna película o serie de televisión en la que uno de los personajes tenga una limitación funcional o discapacidad?
- ¿El actor o actriz realmente tiene esa limitación o discapacidad?
- ¿Qué opinan sobre el hecho de que actores interpreten papeles en los que los personajes tienen limitaciones o discapacidades?

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Mira el video presentado por el/la profesor/a con audiodescripción.
2. Concéntrate en seguir el video y reflexiona:
  - ¿Cómo se siente ver un video sin sonido?
  - ¿Qué es diferente o igual?

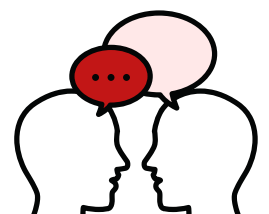
OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Divídanse en parejas según las instrucciones.
2. El/la profesor/a te asignará una discapacidad y tareas que deberás completar a pesar de esta limitación.
3. Primero, una persona de la pareja realiza las tareas mientras la otra ayuda verbalmente en español.
4. Realiza las tareas con cuidado y lo mejor que puedas.
5. Recuerda que el propósito de la actividad es aumentar la comprensión y la empatía. Actúa con respeto hacia ti mismo/a y hacia los demás.
6. No te rías, no minimices ni imites las acciones de los demás. Cada experiencia es diferente y se deben respetar los sentimientos de todos.
7. Cambien de rol y realicen las mismas tareas.
8. Conversen sobre las tareas de manera abierta pero respetuosa.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. Piensen en grupos pequeños cómo se podría hacer el entorno escolar más accesible.
2. Escriban al menos dos propuestas en español según las instrucciones del/de la profesor/a.

Inklusiivinen kieli

KESTO	15 + 20 + 40 + 15	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	espanja, ranska, ruotsi, saksa, venäjä
ULOTTUVUUS	sosiaalinen	
TAUOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia, miten kieli voi vaikuttaa sukupuolten tasa-arvoon ja yhteiskuntaan • herätellä ajatuksia inklusiivisesta kielestä ja pohtia kriittisesti kieliopillisten sukujen yhteiskunnallista merkitystä	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa kieliopillinen suku (maskuliini-, feminiini- ja neutrimuoto) • oppia inklusiivisen kielen muotoja • aktivoida teemasanastoa • oppia ilmaisemaan omin sanoin • kirjoittaa lyhyt mielipideteksti	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Tutustu kohdekielen inklusiiviseen nykykäyttöön.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • kirjoitusvälineet	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kieliopillinen suku

1. Järjestä oppijat pareiksi.
2. Pyydä oppijoita tutkimaan oppijan kortin puhekuplien sanoja parin kanssa.
  - Mitä huomioita sanojen ryhmittelyistä ja sanoista voi tehdä?

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kielianalyysi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	kieliopillinen suku

1. Järjestä oppijat pareiksi.
2. Pyydä pareja alleviivaamaan oppijan kortin kielitaitotehtävän tekstistä, millä eri tavoilla sukupuoli näkyy tekstissä.
3. Pyydä pareja keskustelemaan, mitä huomioita sanoista voi tehdä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kirjoitelma
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	kirjallinen

1. Ohjeista oppijoita kirjoittamaan mielipideteksti aiheesta inklusiivinen kieli.
2. Pyydä heitä miettimään inklusiivisen kielen merkitystä yhteiskunnassa kohdekielen näkökulmasta.
3. Päätä oppijoiden kielitaidon perusteella mielipiteen kirjoituskieli.
4. Käykää ennen kirjoittamista läpi oppijan kortin aihe-esimerkit:
  - Kuuluisiko koulussa opettaa inklusiivista kieltä?
  - Kuuluisiko yhteiskunnan vaihtaa kokonaan inklusiiviseen kieleen?
  - Onko mahdollista luopua kokonaan kielipollisesta suvusta?

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	keskustelu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Jaa oppijat pienryhmiin (3–4 oppijaa).
2. Pyydä oppijoita miettimään kohdekielellä eettinen ongelma liittyen inklusiiviseen kieleen ja keksimään kaksi erilaista ratkaisua pulmaan.
  - Kehota oppijoita keskustelemaan ryhmissä, kumpi ratkaisusta on kestävämpi.
3. Anna kielellistä apua oppijoille tarvittaessa.

LISÄTIETOJA

Jos tehtävän aikana syntyy mielekkäitä väittelyjä eettisistä ongelmista, voitte järjestää seuraavalla tunnilla vielä väittelyn valitusta aiheesta.

RATKAISUT

Espanjan puhekuplat:

Ylhäällä

- **Suvuton monikko (epiceno)**
- **geneerinen maskuliini (masculino genérico)**

Keskellä

- **feminiini yksikkö**
- **inklusiiviset keinot (formas inclusivas)**
- **sukupuoleton yleissubstantiivi**

Alhaalla

- **maskuliini yksikkö**
- **feminiini monikko**

Kiinnitä huomiota erityisesti sanoihin:

- **mariposa – aina feminiini**
- **señores – geneerinen maskuliini**
- **gente – epiceno**
- **nin@ – pojat ja tytöt/ei kuitenkaan inklusiivinen (-@)**
- **señorxs – inklusiivinen (-x)**
- **ciudadanes – inklusiivinen (-e)**
- **amigo/a – mies- ja naisystävä, ei kuitenkaan inklusiivinen**
- **artistas – sukupuoleton yleissubstantiivi**
- **testigo – aina maskuliini**

Espanjan sanat:

- **Caperucita Roja**
- **madre**
- **la llamó**
- **La Abuela**
- **enferma**
- **ella**
- **cuidadosa**
- **La pequeña niña**
- **una mariposa amarilla**
- **bonita**
- **sola**
- **extraños**
- **lista**
- **el lobo**
- **¡Pobre Abuela!**
- **la vieja mujer**
- **la voz débil de la Abuela**
- **querida**
- **un cazador**
- **un gran lobo**
- **sanas**
- **salvas**

Voitte kiinnittää sanojen lisäksi huomiota tekstin sukupuolistereotypioihin:

- **Miksi tarinan pahis on mies?**
- **Miksi punahilikkaan viitataan termeillä, kuten pieni ja tyttö, ja isoäidin ääneen herkkänä, kun suteen taas viitataan esimerkiksi sanalla suuri.**
- **Miksi uhri on tyttö?**
- **Syyllistetäänkö tarinassa tyttöä?**

Lenguaje inclusivo

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

En muchos idiomas, como los idiomas románicos, el género gramatical se refleja en el uso del idioma. Estudia las palabras de los globos de diálogo en parejas. ¿Qué observaciones puedes hacer sobre las palabras y las agrupaciones?

“
personas artistas
jóvenes
gente mariposas
”

”
lobos señores
ciudadanos
jefes cazadores
“

“
niña jefa
enferma
madre mujer
”

”
niñ@ señorxs
ciudadanes
gente amigo/a
“

”
estudiante artista
mariposa
joven testigo
“

“
lobo jefe
cazador
amigo profesor
”

”
madres señoritas
esposas
lobas cazadoras
“

- 1. Con una pareja, lee el texto de Caperucita Roja y subraya las diferentes maneras en que se refleja el género.**
- 2. Con tu pareja, reflexiona: ¿Qué observaciones se pueden hacer sobre las palabras?**

Caperucita Roja

Había una vez una casita en el bosque donde vivía una pequeña niña llamada Caperucita Roja. Un día su madre la llamó a la cocina: "La abuela está enferma", dijo ella. "Llévale esta canasta de pasteles, pero ¡sé muy cuidadosa! Mantente en el camino a través del bosque y ¡no te detengas!" "Correré hasta la casa de la Abuela sin parar", dijo Caperucita Roja. La pequeña niña comenzó su largo viaje a través del bosque y pronto olvidó las sabias palabras de su madre.

Vio una mariposa amarilla volar bajo los árboles. "¡Oh, qué bonita!" exclamó y persiguió a la mariposa a través de los árboles. Entretanto, dos ojos amenazantes la observaban desde detrás de un árbol y una voz muy fuerte dijo: "Hola, pequeña niña. ¿Por qué caminas sola por el bosque? ¿A dónde vas?", "Estoy llevando unos pasteles a mi abuela. Ella vive al final de este camino," dijo Caperucita Roja. "¿Tu abuela vive sola?" preguntó el lobo. "Oh, sí," respondió Caperucita Roja, "y nunca le abre la puerta a extraños!". "Tu abuela es muy lista", respondió el lobo.

El lobo se fue pensando "Mmmmm... comeré primero a la abuela, y luego esperaré a que llegue la pequeña niña." El lobo llegó a la casita de la abuela. ¡Toc, toc!, tocó la puerta. "¿Quién es?" llamó la abuela desde la cama. "Soy yo, Caperucita Roja. Te he traído unos pasteles porque estás enferma", respondió el lobo, tratando de esconder su fuerte voz. "¡Oh, eso es maravilloso!" dijo la abuela. No notó nada extraño: "¡Entra!"

¡Pobre abuela! El lobo saltó a través de la habitación y se la tragó a la vieja mujer de un bocado. ¡Gulp! Luego, se puso el vestido y el sombrero de la abuela, y se metió en la cama. Pronto Caperucita Roja tocó la puerta. "Abuela, soy yo. ¿Puedo entrar?" El lobo trató de imitar la voz débil de la Abuela, y respondió "¡Hola, querida! ¡Entra!" Caperucita Roja miró a la abuela y dijo: "¡Qué boca tan grande tienes abuela." "¡Es para comerte!" gruñó el lobo, y luego saltó de la cama y se la tragó también.

En ese momento, un cazador emergió del bosque y vio a un gran lobo roncando en la cama de la Abuela. "¡El lobo! ¡No se me escapará esta vez!" Con cuidado y en silencio, el cazador entró sigilosamente en la casita, escuchó el sonido de una pequeña niña llorando... ¡y venía del estómago del lobo! El cazador usó su cuchillo para abrir el estómago del lobo, y salieron Caperucita Roja y su abuela, sanas y salvas.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

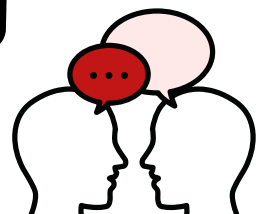
1. **Escribe un artículo de opinión sobre el tema del lenguaje inclusivo.**
2. **Reflexiona en el texto sobre la importancia del lenguaje inclusivo en la sociedad española.**
3. **Temas de ejemplo:**
  - **¿Debería enseñarse el lenguaje inclusivo en las escuelas?**
  - **¿Debería la sociedad española adoptar completamente el lenguaje inclusivo?**
  - **¿Es posible eliminar por completo los roles de género en el lenguaje?**

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

1. **En grupos pequeños, identifiquen un problema ético relacionado con el lenguaje inclusivo y dos soluciones diferentes para dicho problema.**
  - **Discutan en su grupo cuál de las soluciones es más sostenible.**

Pensamos que nuestra solución es más sostenible porque...

Demokraattinen talous

KESTO	20 + 30 + 30 + 10	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	taloudellinen	

TAVOITTEET

KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO
<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää talousjärjestelmän vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin ja ympäristöön • harjoitella kriittistä ajattelua ja eettistä pohdintaa • ymmärtää globaalien ilmiöiden ja paikallisten ratkaisujen yhteyksiä	<ul style="list-style-type: none"> • laajentaa talouteen liittyvää sanastoa • harjoittaa argumentointia ja mielipiteen ilmaisua • kokeilla visuaalista tuottamista • kehittää suullista kielitaitoa pitämällä esitelmä

VALMISTAUTUMINEN

ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. • Päätä yksi kohdekielinen maa, jonka talousjärjestelmää tarkastelette.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • äänestysliput • julistepohja

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	infograafi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	taloussanasto

1. Valitse helppokäyttöinen ohjelma, jolla oppijat voivat tehdä infograafin kohdemaan talousjärjestelmästä.
2. Päätä yksi kohdekielinen maa, jonka talousjärjestelmää tarkastelette.
3. Jaa oppijat pareiksi ja ohjeista pareja etsimään tietoa kohdemaan talousjärjestelmästä hyödyntäen hakukoneita ja tekoälyä.
4. Pyydä pareja tekemään tiedoista infograafi käyttäen sopimaanne ohjelmaa.
5. Kohdemaan talousjärjestelmästä olisi hyvä etsiä vastaukset seuraaviin kysymyksiin:
  - Kuka omistaa tehtaat, maat, yritykset?
  - Miten tuloja ja varallisuutta jaetaan?
  - Miten verotus toimii?
  - Tarjoaako järjestelmä sosiaaliturvaa (terveydenhuolto, koulutus)?
  - Miten työpaikat jaetaan/päätetään?
  - Miten talousjärjestelmä huomioi ympäristön?
  - Miten suhtaudutaan kansainväliseen kauppaan?
  - Kuka tekee taloudelliset päätökset?

LISÄTIETOJA

Infograafin tekemiseen voi käyttää esimerkiksi seuraavia ohjelmia: Canva, Piktochart, Google Slides tai Google Drawings

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	suullinen

1. Ohjeista oppijat muodostamaan pienryhmä toisen parin kanssa.
2. Kehota pareja esittelemään infograafinsa ryhmissä kohdekielellä ja sen jälkeen pohtimaan, miten maan talousjärjestelmää voisi parantaa.
  - Miten muuttaisin maan talousjärjestelmää?
3. Pohdinnan jälkeen, pyydä oppijoita kehittämään uusi talousjärjestelmä kohdemaalle täyttämällä oppijan kortin viimeisen sivun äänestyslapuille heidän mielestään parhaat talousjärjestelmän vaihtoehdot.
  - Ideoinnissa voidaan hyödyntää tekoälyä.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

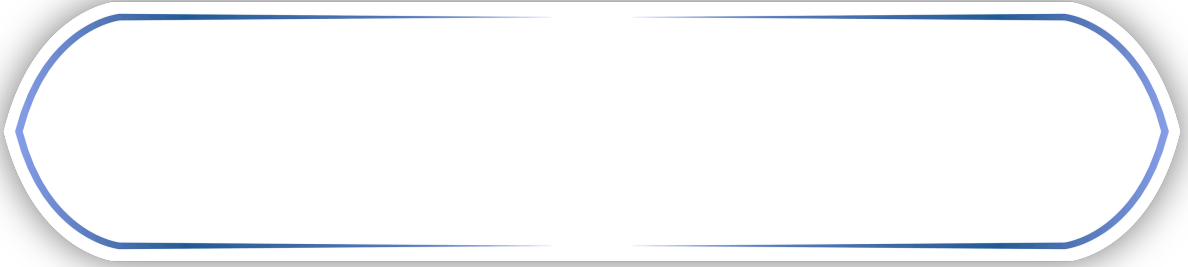
KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kansalaiskokous
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

- Järjestä luokan kanssa äänestys uudesta talousjärjestelmästä.
- Jaa kaikille oppijoille äänestyslaput.
  - Voit tulostaa viimeisen sivun lappuja tai leikata paperista äänestyslippuja.
- Pyydä ryhmiä ehdottamaan äänestettävät vaihtoehdot seuraaviin kohtiin:
  - Omistajuus ja tuotantovälineet
  - Tulojen ja varallisuuden jakautuminen
  - Verotus
  - Sosiaaliturva ja hyvinvointipalvelut
  - Työn organisointi
  - Ympäristö ja kestävyys
  - Kansainvälinen kauppa
  - Demokratia ja päätöksenteko taloudessa
- Kirjaa äänestysvaihtoehdot kaikkien oppijoiden näkyville.
- Pyydä jokaista oppijaa äänestämään jokaista kohtaa lapuilleen.
- Kerää laput ja laskekaa äänet.
  - Voit pyytää oppijoita auttamaan äänten laskussa määräämällä vaalivirkailijoita.
- Täytä julistepohjaan äänestyksen tulokset. Nimetkää talousjärjestelmä lopuksi yhdessä luokan kanssa.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

- Pyydä oppijoita tarkastelemaan luokan yhteistä demokraattisesti äänestettyä talousjärjestelmää ja pohtimaan alkuperäisissä ryhmissä kohdekielellä:
  - Onko työn organisointi reilua?
  - Luoko uusi järjestelmä varallisuuseroja?
  - Miten järjestelmä huomioi ympäristön?
  - Tuntuuko järjestelmä sinusta oikeudenmukaiselta ja tasa-arvoiselta?
  - Voisitko kuvitella eläväsi tällaisessa talousjärjestelmässä?

1.

5.

2.

6.

3.

7.

4.

8.

1

2

1

2

3

4

3

4

5

6

5

6

7

8

7

8

1

2

1

2

3

4

3

4

5

6

5

6

7

8

7

8

1

2

1

2

3

4

3

4

5

6

5

6

7

8

7

8

Economía democrática

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. En parejas, buscad información sobre el sistema económico del país que el profesor o la profesora os indique, usando buscadores e inteligencia artificial.
2. Cread una infografía sobre el sistema económico de ese país.
3. Buscad respuesta, al menos, a las siguientes preguntas:
  - ¿Quién es el dueño de las fábricas, las tierras y las empresas?
  - ¿Cómo se reparten los ingresos y la riqueza?
  - ¿Cómo funciona el sistema de impuestos?
  - ¿El sistema ofrece servicios sociales como salud y educación?
  - ¿Cómo se deciden los trabajos o los puestos de trabajo?
  - ¿Cómo cuida el sistema económico del medio ambiente?
  - ¿Cómo se relaciona el país con el comercio internacional?
  - ¿Quién toma las decisiones económicas?

KIELITAITOTEHTÄVÄ

1. Formad, junto con otra pareja, un grupo de cuatro personas.
2. Presentad en español la infografía que habéis hecho a la otra pareja.
3. Reflexionad sobre cómo se podría mejorar el sistema económico del país.
  - ¿Cómo cambiaría yo el sistema económico del país?
4. Después de la reflexión, cread un nuevo sistema económico para el país elegido.
5. Pensad en las respuestas a las ocho preguntas de la última página de la tarjeta del alumno.
  - Podéis mantener algunas partes del sistema económico original o crear uno completamente nuevo, pero aseguraos de que las soluciones sean razonables para el país.
  - Completad las papeletas de votación con vuestras decisiones sobre el nuevo sistema económico.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

- 1. Bajo la dirección del profesor o la profesora, presentad en voz alta a toda la clase vuestras propuestas para las partes 1–8 del nuevo sistema económico:**
  - **1. Propiedad y medios de producción**
  - **2. Distribución de ingresos y riqueza**
  - **3. Impuestos / sistema fiscal**
  - **4. Seguridad social y servicios de bienestar**
  - **5. Organización del trabajo**
  - **6. Medio ambiente y sostenibilidad**
  - **7. Comercio internacional**
  - **8. Democracia y toma de decisiones económicas**
- 2. A continuación, votaréis con la clase por un sistema económico común.**
- 3. Vota por la opción que te parezca mejor en cada punto.**
- 4. El profesor o la profesora escribirá en un lugar visible las opciones a votar basándose en las propuestas de los grupos.**

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

- 1. Analizad en grupo, en español, el sistema económico común que la clase ha votado democráticamente y reflexionad sobre las siguientes preguntas:**
  - **¿Es justa la organización del trabajo?**
  - **¿Crea el nuevo sistema diferencias de riqueza?**
  - **¿Cómo tiene en cuenta el sistema el medio ambiente?**
  - **¿Te parece un sistema justo e igualitario?**
  - **¿Podrías imaginarte viviendo en un sistema económico así?**

- 1. ¿Quién posee las fábricas, las tierras y las empresas?**
  - **Opciones:** el Estado, los privados, las comunidades, un modelo mixto, otro
- 2. ¿Cómo se distribuyen los ingresos y la riqueza?**
  - **Opciones:** reparto igualitario, según el trabajo realizado, renta básica, otro
- 3. ¿Cómo funciona la tributación?**
  - **Opciones:** progresiva, tipo único, sin impuestos, impuesto al consumo, otro
- 4. ¿El sistema ofrece protección social (salud, educación)?**
  - **Opciones:** pública, privada, modelo mixto, sin protección social, otro
- 5. ¿Cómo se asignan o deciden los puestos de trabajo?**
  - **Opciones:** libre elección, el Estado o la inteligencia artificial decide, por sorteo, otro
- 6. ¿Cómo tiene en cuenta el sistema económico el medio ambiente?**
  - **Opciones:** regulaciones estrictas, acciones voluntarias, sin restricciones, otro
- 7. ¿Cómo se relaciona el país con el comercio internacional?**
  - **Opciones:** libre comercio, proteccionismo, acuerdos regionales, sin comercio, otro
- 8. ¿Quién toma las decisiones económicas?**
  - **Opciones:** democracia representativa, democracia directa, tecnócratas, empresas, otro

1	
----------	--

2	
----------	--

3	
----------	--

4	
----------	--

5	
----------	--

6	
----------	--

7	
----------	--

8	
----------	--

Kestävää matkailua

KESTO	30 + 20 + 30 + 10	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOTTUVUUS	taloudellinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASVATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • pohtia massaturismin taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia • harjoitella kriittistä ajattelua • ymmärtää, miten massaturismi kasvattaa taloutta mutta vaikuttaa samalla paikallisten ihmisten arkeen 	<ul style="list-style-type: none"> • oppia ja aktivoida talouteen ja turismiin liittyvää sanastoa • kehittää suullista ja kirjallista kielitaitoa • harjoitella mielipiteen ilmaisemista kohdekielellä 	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti. 	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti • virtuaalinen seinä (esim. Padlet) • kirjoitusvälineet • kartonkilappuja 	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	tiedonhaku
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	sanasto

1. Pyydä oppijoita etsimään kohdekielinen uutisteksti tai -video, joka käsittelee turismin haittoja ja hyötyjä.
2. Pyydä oppijoita lukemaan teksti tai katsomaan video ja tekemään oppijan korttiin muistiinpanoja uutisessa esiin nostetuista haitoista ja hyödyistä.
3. Luo virtuaalinen seinä (esim. Padlet), jossa on kaksi pääkategoriaa: turismin haitat ja turismin hyödyt.
4. Pyydä oppijoita lisäämään alustalle turismin haittoja ja hyötyjä ja (jos mahdollista) raahaamaan lisätty laatikko oikean pääkategorian ympärille.
5. Kun oppijat ovat lisänneet alustalle haitat ja hyödyt, lisää vielä yksi pääkategoria "talous".
6. Miettikää yhdessä, mitkä hyödyistä ja haitoista siirretään tämän otsikon ympärille.

LISÄTIETOJA

Tehtävän voi tehdä myös posterina isolle paperiarkille.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	argumentointi
TYÖMUOTO	parityö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

1. Jaa oppijat pareiksi.
2. Pyydä pareja pohtimaan turismin taloudellisia vaikutuksia oppijan laatikon aiheiden avulla tai keksimällä aiheet itse.
  - Pyydä pareja valitsemaan vähintään viisi aihetta.
  - Ohjeista pareja tekemään muistiinpanoja.
3. Pyydä pareja keksimään jokaiseen aiheeseen puoltavia ja vastustavia argumentteja käyttämällä apuna oppijan kortin mielipiteen ilmaisukeinoja.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	30 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	väittely
TYÖMUOTO	ryhmätö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

- Käykää yhdessä läpi oppijan kortin turvallisemman tilan periaatteet ja sopikaa väittelyn säännöt.
- Valitkaa yhdessä kaupunki tai alue, jossa puhutaan kohdekieltä (esim. Barcelona tai Pariisi).
  - Voitte hyödyntää lämmittelytehtävän kaupunkeja tai alueita.
- Jaa luokka kahteen ryhmään:
  - Toinen ryhmä on turismia vastustavat kaupunkilaiset.
  - Toinen ryhmä on esimerkiksi kaupunginvaltuusto, joka kannattaa turismia.
  - Väittelyn tulisi keskittyä taloudellisiin näkökulmiin.
- Anna oppijoille 10 minuuttia aikaa valmistautua väittelyyn kielitaitotehtävän muistiinpanojen avulla.
- Aloita ryhmäväittely ja varmista turvallinen tila kaikille osallistujille.

LISÄTIETOJA

Luokan voi jakaa tarvittaessa kolmeen ryhmään, jolloin kolmas ryhmä toimii väittelyn moderaattorina.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	10 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	kestävä valinta
TYÖMUOTO	yksilötö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

- Jaa kaikille oppijoille kartonkilaput ja pyydä heitä kirjoittamaan kohdekielellä, miten he voisivat turisteina vaikuttaa positiivisesti kohdemaan talouteen.
- Kerää laput ja aseta ne ympäri luokan pöytiä.
- Pyydä oppijoita kiertämään, lukemaan laput ja seisomaan lähelle sitä lappua, jonka he ovat omassa elämässään jo toteuttaneet matkustellessaan Suomessa tai kohdekielisessä maassa.
  - Jos oppijalla on vaikeuksia valita vain yksi lappu, hän voi valita itselleen tärkeimmän.

LISÄTIETOJA

Oppija voi myös valita lapun, jonka hän haluaisi tai pystyisi toteuttamaan parhaiten.

Turismo sostenible

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Busca un texto o video en español que trate sobre las ventajas y desventajas del turismo.
2. Lee el texto o mira el video.
3. Toma notas sobre las ventajas y desventajas mencionadas en el texto o video.
4. Abre el muro virtual creado por el profesor, por ejemplo, Padlet.
5. Añade las ventajas y desventajas alrededor del título correspondiente.
6. Pensad juntos cuáles de las ventajas y desventajas están relacionadas con la economía.

--	--

KIELITAITOTEHTÄVÄ

**transporte público y congestión – tiendas - poder adquisitivo local –
disponibilidad de viviendas – criminalidad – infraestructura – empleo –
economía del Estado –protección del medio ambiente – reciclaje y
recursos naturales – conciencia cultural**

1. Con una pareja, reflexiona sobre los impactos económicos del turismo.
2. Elige temas del cuadro o inventa sus propios temas.
3. Elige al menos 5 temas.
4. Toma notas en la última página.
5. Inventa argumentos a favor y en contra para cada tema.
6. Utiliza las expresiones de opinión del cuadro de abajo como ayuda.

Mostrar opinión Pienso que... Creo que... Me parece que... En mi opinión,...	
Acuerdo Tienes razón. Estoy de acuerdo.	Desacuerdo No estoy de acuerdo. No creo que... (+subjuntivo) No pienso que... (+subjuntivo)
Acuerdo parcial Tienes razón pero... Depende de... No estoy totalmente de acuerdo...	Desacuerdo parcial Puede ser pero... No estoy completamente de acuerdo.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

1. Repasa los principios de un espacio más seguro para el debate y acordad las reglas del debate.
2. Eligid una ciudad o un área donde se habla español, por ejemplo, Barcelona.
  - Pueden utilizar las ciudades de la actividad de calentamiento.
3. Dividíos en dos grupos:
  - Un grupo son los ciudadanos que están en contra del turismo.
  - El otro grupo es, por ejemplo, el consejo municipal que apoya el turismo.
4. Construid argumentos fundamentados que traten el turismo masivo desde una perspectiva económica y tened en cuenta los argumentos del otro grupo.
  - Utilizad las notas que habéis hecho.
5. Comenzad el debate.

PRINCIPIOS DE UN ESPACIO MÁS SEGURO PARA EL DEBATE

- Respetar a los demás. No critiques, no te burles ni menosprecies la apariencia de nadie ni mantengas estereotipos.
- Da espacio. Asegúrate de que todos tengan la oportunidad de participar en el debate.
- Escucha y aprende. Acepta nuevos temas y perspectivas.
- Anima a otros a hablar. Los demás pueden tener diferentes formas de pronunciación o pueden cometer errores. Asegúrate de que todos puedan expresarse sin miedo a la burla o la crítica.
- Fomenta que otros hablen con valentía en español y recuerda que los errores son parte del proceso de aprendizaje.

REFLEKTIOITEHTÄVÄ

1. Escribe en la tarjeta que te ha dado el profesor tu respuesta a la pregunta:
  - ¿Cómo podrías influir positivamente en la economía cuando viajas por España?
2. Recorre la clase y lee todas las tarjetas que han hecho los demás.
3. Ponte de pie cerca de la tarjeta que has implementado en tu propia vida cuando has viajado por España o en otros países.

Väittely tulevaisuudesta

KESTO	15 + 20 + 40 + (15)	KIELET
TAITOTASO	BI-B2	englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi
ULOITTUVUUS	holistinen	
TAVOITTEET		
KESTÄVYYSKASUATUS	KIELITAITO	
<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää kestäväan kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen liittyviä esteitä ja mahdollisuuksia • harjoitella kriittistä ajattelua ja eettistä pohdintaa • ymmärtää globaalien ilmiöiden ja yksilöiden ratkaisujen välisiä yhteyksiä	<ul style="list-style-type: none"> • laajentaa kestäväan kehitykseen liittyvää sanastoa • harjoittaa argumentointia, mielipiteen ilmaisua ja perustelua • kehittää suullista kielitaitoa pitämällä puhe	
VALMISTAUTUMINEN		
ENNEN TUNTIA	MATERIAALIT	
<ul style="list-style-type: none"> • Tulosta/tallenna oppijan kortti.	<ul style="list-style-type: none"> • oppijan kortti	

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	mielipidejana
TYÖMUOTO	luokkakeskustelu	KIELITAITO	suullinen

1. Pyydä oppijoita tutustumaan ryhmissä kestävän kehityksen tavoitteisiin lukemalla tavoitteet ääneen kohdekielellä.
2. Kun ryhmät ovat valmiit, pyydä oppijoita nousemaan seisomaan ja asettumaan luokan keskelle.
3. Ohjeista oppijat liikkumaan luokkahuoneessa ohjeiden mukaisesti:
  - Jos he uskovat, että väittämä on totta, he menevät oikealle puolelle luokkaa.
  - Jos he uskovat, että väittämä on tarua, he menevät vasemmalle puolelle.
4. Lue ääneen viimeisen sivun väittämät, jotka liittyvät kestävään kehitykseen.

KIELITAITOTEHTÄVÄ

KESTO	20 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	mielipiteen ilmaisu
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Ohjeista oppijat harjoittelemaan ryhmissä mielipiteen ilmaisua kohdekielellä.
2. Pyydä oppijoita lukemaan esimerkkilauseet ääneen ja pohtimaan, mitä ne tarkoittavat.
3. Ohjeista oppijat vielä käymään läpi ryhmissä mielipiteen ilmaisu -laatikko.
  - Voit tarkastella laatikkoa myös opettajajohtoisesti.

OPPIMINEN JA MUUTOSTOIMIJUUS

KESTO	40 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	vaikuttamispuhe
TYÖMUOTO	ryhmätyö	KIELITAITO	argumentointi

1. Jaa oppijat kolmeen ryhmään: vastustajat, kannattajat ja arvioijat.
2. Pyydä oppijoita tutustumaan oman ryhmänsä tehtävään ja tekemään se.
3. Pyydä ryhmät pitämään puheensa järjestyksessä.

Ryhmä 1: vastustajat	Ryhmän tehtävänä on pohtia, miksi kestävyystavoitteet ovat vaikeita toteuttaa. Kirjoittakaa pohdinnan perusteella lyhyt puhe (max. 5 minuuttia), jossa selitätte, miksi tavoitteet eivät ehkä toimi tai miksi ihmiset eivät halua noudattaa niitä.
Ryhmä 2: kannattajat	Ryhmän tehtävänä on pohtia, miksi kestävyystavoitteet ovat tärkeitä ja mahdollisia toteuttaa. Kirjoittakaa pohdinnan perusteella lyhyt puhe (max. 5 minuuttia), jossa selitätte, miksi tavoitteet kannattaa saavuttaa ja mitä hyötyä niistä on.
Ryhmä 3: arvioijat	Ryhmän tehtävänä on ottaa selvää, miten hyvin kestävyystavoitteet ovat toteutuneet eri maissa. Sen jälkeen ryhmä kuuntelee ryhmien 1 ja 2 puheet tarkasti. Kirjatkaa ylös, mitkä perustelut olivat vakuuttavia. Lopuksi kertokaa, kumpi ryhmä vakuutti teidät ja miksi.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

KESTO	15 minuuttia	TEHTÄVÄMUOTO	pohdinta
TYÖMUOTO	yksilötyö	KIELITAITO	mielipiteen ilmaisu

1. Pyydä oppijoita kirjoittamaan vastaukset oppijan kortin kysymyksiin.
2. Pyydä oppijoita valitsemaan yksi heille tärkeä kestävyystavoite ja kirjoittamaan lyhyt perustelu, miksi tavoite on hänelle tärkeä.
3. Pyydä oppijoita kirjoittamaan oppijan kortin laatikoihin kuusi uutta sanaa tai fraasia, jotka liittyvät kestävään kehitykseen tai väittelyyn.

LISÄTIETOJA

Tämän tehtävän voi antaa myös kotitehtäväksi.

LÄMMITTELYTEHTÄVÄN VÄITTÄMÄT

- 1. Todos los plásticos se pueden reciclar.**
- 2. Hay 17 Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS).**
- 3. El cambio climático no afecta a los animales.**
- 4. El desarrollo sostenible solo significa proteger el medio ambiente.**
- 5. Reducir la pobreza es parte del desarrollo sostenible.**
- 6. Solo los países ricos pueden cumplir los objetivos de los ODS.**
- 7. Todos pueden influir en el desarrollo sostenible con sus propias decisiones.**
- 8. Los objetivos de los ODS solo conciernen a los gobiernos, no a las personas.**
- 9. La educación es uno de los objetivos de desarrollo sostenible.**
- 10. El desarrollo sostenible significa que las futuras generaciones puedan vivir bien.**

- 1. Kaikki muovit voidaan kierrättää.**
- 2. Kestävän kehityksen tavoitteita (SDG) on 17.**
- 3. Ilmastonmuutos ei vaikuta eläimiin.**
- 4. Kestävä kehitys tarkoittaa vain ympäristön suojelua.**
- 5. Köyhyyden vähentäminen on osa kestävästä kehityksestä.**
- 6. Vain rikkaat maat voivat toteuttaa SDG-tavoitteita.**
- 7. Jokainen voi vaikuttaa kestävään kehitykseen omilla valinnoillaan.**
- 8. SDG-tavoitteet koskevat vain hallituksia, eivät yksittäisiä ihmisiä.**
- 9. Koulutus on yksi kestävään kehityksen tavoitteista.**
- 10. Kestävä kehitys tarkoittaa, että tulevat sukupolvet voivat elää hyvin.**

Debate sobre el futuro

LÄMMITTELYTEHTÄVÄ

1. Conozcan los Objetivos de Desarrollo Sostenible en su grupo leyendo los objetivos en voz alta.
2. Cuando hayan aprendido sobre los objetivos, participen en la actividad de la línea de opinión.
3. Muévanse por el aula según las afirmaciones:
  - Si creen que la afirmación es verdadera, vayan al lado derecho del aula.
  - Si creen que la afirmación es falsa, vayan al lado izquierdo del aula.

OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE

KIELITAITOTEHTÄVÄ

- 1. Practiquen expresar opiniones en español en grupos.**
- 2. Lean las frases de abajo en voz alta en español y tradúzcanlas oralmente.**
  - *Creemos que los objetivos de sostenibilidad son importantes porque protegen el medio ambiente.*
  - *Creemos que los objetivos se pueden lograr porque muchos países ya están trabajando en ellos.*
  - *Pensamos que la gente necesita más información para poder actuar de manera más sostenible.*
  - *Nuestro grupo piensa que el Objetivo de Desarrollo Sostenible número 13 es el más importante porque el cambio climático afecta a todos.*
- 3. Estudien la caja de expresiones de opinión que aparece abajo.**

Mostrar opinión Pienso que... Creo que... Me parece que... En mi opinión,...	
Acuerdo Tienes razón. Estoy de acuerdo.	Desacuerdo No estoy de acuerdo. No creo que... (+subjuntivo) No pienso que... (+subjuntivo)
Acuerdo parcial Tienes razón pero... Depende de... No estoy totalmente de acuerdo...	Desacuerdo parcial Puede ser pero... No estoy completamente de acuerdo.

REFLEKTIO TEHTÄVÄ

I. Escribe una respuesta corta a las siguientes preguntas en español.

¿Qué cosas nuevas aprendí sobre los objetivos de sostenibilidad? .....

.....
.....
.....

¿Fue más fácil defender o oponerse a los objetivos? ¿Por qué? .....

.....
.....
.....

¿Qué discurso de grupo me convenció más? ¿Por qué? .....

.....
.....
.....

2. Elige un objetivo de sostenibilidad que sea importante para ti. Escribe una explicación corta de por qué este objetivo es importante para ti.

OBJETIVO

.....
.....
.....
.....
.....

3. Escribe en las cajas seis palabras o frases que aprendiste relacionadas con el desarrollo sostenible o el debate.

EKKO

TURUN
YLIOPISTO

KONEEN SÄÄTIÖ